

ข้อมูลรายสินค้า โคเนื้อ

เพื่อการวางแผนการเกษตรและสหกรณ์

ของจังหวัดชุมพร ปี 2569

BEEF CATTLE

For Agricultural and Cooperatives
Planning of Chumphon Province 2026

จัดทำโดย

กลุ่มสารสนเทศการเกษตร

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชุมพร

คำนำ

เอกสารข้อมูลรายสินค้า โคเนื้อ จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญเกี่ยวกับการผลิต การตลาด สถานการณ์สินค้า ตลอดจนข้อมูลด้านเศรษฐกิจและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของสินค้าโคเนื้อ ในพื้นที่จังหวัดชุมพร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ การวางแผน การกำหนดนโยบาย และการบริหารจัดการด้านการเกษตรของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับหน่วยงาน ภาครัฐ ภาคเอกชน เกษตรกร และผู้ที่สนใจ เนื้อหาประกอบด้วยข้อมูลด้านพื้นที่และจำนวนผู้เลี้ยง จำนวนโคเนื้อ ผลิต การตลาด ราคา สถานการณ์การผลิต ตลอดจนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับห่วงโซ่อุปทานของสินค้า ซึ่งเป็นการดำเนินงานตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบหมาย ภายใต้วัตถุประสงค์เพื่อใช้ประโยชน์ในการ จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์รายสินค้าของจังหวัด ทั้งนี้ ในการจัดทำระบบฐานข้อมูลโคเนื้อ ได้รับความ อนุเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ จากหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี โดยอ้างอิงข้อมูล จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้องและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม สำนักงาน เกษตรและสหกรณ์จังหวัดชุมพร ขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชุมพร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารข้อมูลรายสินค้าโคเนื้อฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน การศึกษาค้นคว้า และการใช้ประกอบการตัดสินใจของทุกภาคส่วน หากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สำนักงานฯ ยินดีน้อมรับเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาเอกสารให้มีความสมบูรณ์ ยิ่งขึ้นต่อไป

กลุ่มสารสนเทศการเกษตร
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชุมพร
สิงหาคม ๒๕๖๙

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด	
๑. ลักษณะข้อมูลทางภูมิศาสตร์	๑
๒. ลักษณะภูมิประเทศ	๒
๓. ลักษณะดิน	๒
๔. กลุ่มชุดดินที่พบในจังหวัดชุมพร	๓
๕. หน่วยที่ดินต่าง ๆ ที่พบแพร่กระจายอยู่ในจังหวัดชุมพร	๔
๖. ลักษณะดินจะแตกต่างกันตามธรณีสัณฐานและต้นกำเนิดดิน	๖
๗. การใช้ประโยชน์จากที่ดิน	๘
๘. พื้นที่ดำเนินการในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดชุมพร	๑๑
๙. พื้นที่ป่าไม้จังหวัดชุมพร	๑๑
๑๐. ปัญหาทรัพยากรดิน	๑๒
๑๑. ลักษณะภูมิอากาศ	๑๓
๑๒. อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๑๕
๑๓. ปริมาณน้ำฝน	๑๖
๑๔. ทรัพยากรน้ำ	๑๗
๑๕. ข้อมูลทะเบียนแหล่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่จังหวัดชุมพร	๑๙
๑๖. จำนวนบ่อน้ำที่ได้รับการขุดสระน้ำในไร่นาขนาด ๑,๒๖๐ ไร่.ม. ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	๑๙
๑๗. ข้อมูลสระน้ำที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดชุมพร	๒๐
๑๘. ข้อมูลสระน้ำโคกหนองนา	๒๐
๑๙. ข้อมูลแหล่งน้ำในเขตชลประทานจังหวัดชุมพร	๒๒
๒๐. ปริมาณน้ำท่า รายปี ๒๕๖๘ จังหวัดชุมพร	๒๖
๒๑. การประมาณการปริมาณการใช้น้ำเพื่อการเกษตรในรอบ ๑ ปี (ปี ๒๕๖๗) จังหวัดชุมพร	๒๗
๒๒. ข้อมูลแหล่งน้ำของโครงการชลประทานชุมพร	๒๘
๒๓. ข้อมูลด้านสังคมและการปกครอง	๒๙
๒๔. สภาพเศรษฐกิจจังหวัดชุมพร	๓๔
๒๕. ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดชุมพร	๓๖
๒๖. ข้อมูลรายได้เฉลี่ยของประชากร	๓๗
๒๗. ข้อมูลรายได้เงินสดทางการเกษตร	๓๘
๒๘. โครงสร้างกำลังแรงงาน ไตรมาสที่ ๔ ประจำปี ๒๕๖๘	๓๙
๒๙. ข้อมูลแรงงานภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร	๔๐
๓๐. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์	๔๑
๓๑. ข้อมูล OTOP จังหวัดชุมพร	๔๒
๓๒. ข้อมูลผู้ประกอบการด้านปศุสัตว์	๔๒

เรื่อง	หน้า
๓๓. ข้อมูลการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรจังหวัดชุมพร	๔๕
๓๔. มูลค่าสินค้าปศุสัตว์ที่สำคัญ	๔๖
๓๕. ข้อมูลด้านการรับรองมาตรฐานสินค้าด้านปศุสัตว์	๔๖
๓๖. ข้อมูลโรงฆ่าสัตว์จังหวัดชุมพร	๔๗
๓๗. ข้อมูลการส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืนของจังหวัดชุมพร	๔๘
๓๘. ข้อมูลสถาบันเกษตรกรของจังหวัด	๔๙
บทที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโคเนื้อ	
๑. พันธุ์โคเนื้อที่นิยมเลี้ยงในจังหวัดชุมพร	๖๑
๒. การคัดเลือกโคเนื้อเพื่อนำมาเลี้ยง	๗๐
๓. การให้อาหารโคเนื้อ	๗๑
๔. การควบคุม ป้องกัน และรักษาโรคโคเนื้อ	๗๔
๕. การสังเกตพฤติกรรมโคเมื่อเจ็บป่วย โดยเปรียบเทียบกับโคปกติ	๗๖
๖. การจัดการด้านสุขภาพโคเนื้อ	๗๗
บทที่ ๓ สถานการณ์การพัฒนาด้านการผลิตโคเนื้อ	
๑. สถานการณ์ของโคเนื้อ	๘๐
๒. การวิเคราะห์สถานการณ์สภาพแวดล้อม และแนวโน้ม	๙๔
๓. เป้าหมายและประเด็นการพัฒนาโคเนื้อของจังหวัด ๕ ปี พ.ศ. ๒๕๖๙ - ๒๕๗๓	๙๗
๔. แผนพัฒนาโคเนื้อของจังหวัดชุมพร ระยะ ๕ ปี พ.ศ. ๒๕๖๙ - ๒๕๗๓	๙๘
๕. ประเด็นและแนวทางการพัฒนาโคเนื้อของจังหวัดชุมพร ระยะ ๕ ปี พ.ศ. ๒๕๖๙ - ๒๕๗๓	๙๙
๖. สรุปประเด็นการพัฒนาและมาตรการตามแผนพัฒนาโคเนื้อของจังหวัดชุมพร	๑๐๐

สารบัญตาราง

เรื่อง	หน้า
ตารางที่ ๑ แสดงกลุ่มชุดดินที่พบในจังหวัดชุมพร	๓
ตารางที่ ๒ แสดงหน่วยที่ดินต่าง ๆ ที่พบแพร่กระจายอยู่ในจังหวัดชุมพร	๔
ตารางที่ ๓ แสดงการกระจายของกลุ่มชุดดินที่พบในอำเภอต่าง ๆ เรียงลำดับตามกลุ่ม ที่มีพื้นที่มากไปหาน้อย	๕
ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลลักษณะการถือครองที่ดินทางการเกษตร ปี ๒๕๖๖	๙
ตารางที่ ๕ แสดงการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร จังหวัดชุมพร ปี ๒๕๕๘-๒๕๖๖	๑๐
ตารางที่ ๖ แสดงพื้นที่การเพาะปลูก จำแนกตามประเภทรายอำเภอ ของจังหวัดชุมพร ปี ๒๕๖๗	๑๐
ตารางที่ ๗ แสดงพื้นที่ดำเนินการในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดชุมพรจำแนกรายอำเภอ	๑๑
ตารางที่ ๘ แสดงประเภท เนื้อที่ และหน่วยงานรับผิดชอบพื้นที่ป่าไม้จังหวัดชุมพร	๑๑
ตารางที่ ๙ แสดงพื้นที่อนุรักษ์ของจังหวัดชุมพร	๑๒
ตารางที่ ๑๐ แสดงพื้นที่ป่าชายเลนของจังหวัดชุมพร	๑๒
ตารางที่ ๑๑ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด-ต่ำสุดจังหวัดชุมพร ปี ๒๕๕๓ - ๒๕๖๘	๑๕
ตารางที่ ๑๒ ปริมาณน้ำฝนจังหวัดชุมพร ปี ๒๕๕๓ - ๒๕๖๘	๑๖
ตารางที่ ๑๓ จำนวนบ่อน้ำบาดาลจังหวัดชุมพร ปี ๒๕๖๘	๑๘
ตารางที่ ๑๔ จำนวนทะเบียนแหล่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่จังหวัดชุมพร	๑๙
ตารางที่ ๑๕ แสดงจำนวนบ่อที่ได้รับการขุดสระน้ำในไร่นาขนาด ๑,๒๖๐ ไร่.ม. ปีงบประมาณ ๒๕๖๘	๑๙
ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลสระน้ำโคกหนองนา ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘	๒๐
ตารางที่ ๑๗ แสดงข้อมูลแหล่งน้ำในเขตชลประทาน จังหวัดชุมพร (โครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ)	๒๒
ตารางที่ ๑๘ แสดงข้อมูลแหล่งน้ำในเขตชลประทาน จังหวัดชุมพร (โครงการหมู่บ้านป้องกันตนเอง ชายแดนไทย-พม่า)	๒๔
ตารางที่ ๑๙ ปริมาณน้ำท่า รายปี ๒๕๖๘ จังหวัดชุมพร	๒๖
ตารางที่ ๒๐ แสดงการประมาณการปริมาณการใช้น้ำเพื่อการเกษตรในรอบ ๑ ปี (ปี ๒๕๖๗) จังหวัดชุมพร	๒๗
ตารางที่ ๒๑ แสดงข้อมูลแหล่งน้ำของโครงการชลประทานชุมพร	๒๘
ตารางที่ ๒๒ แสดงจำนวนประชากรจากทะเบียน จำแนกตามเพศ เขตการปกครอง และอำเภอ พ.ศ. ๒๕๖๗	๓๐
ตารางที่ ๒๓ แสดงการแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดชุมพร	๓๑
ตารางที่ ๒๔ แสดงข้อมูลการแบ่งเขตการปกครองรายอำเภอ ปี ๒๕๖๘	๓๑
ตารางที่ ๒๕ ข้อมูลประชากรและครัวเรือนเกษตรกรปี ๒๕๖๗/๒๕๖๘	๓๓
ตารางที่ ๒๖ ข้อมูลครัวเรือนเกษตรกรที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดชุมพร ปี ๒๕๖๘	๓๓
ตารางที่ ๒๗ ตารางแสดงโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดชุมพร	๓๕
ตารางที่ ๒๘ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดชุมพร (GPP) ปี ๒๕๖๗	๓๖
ตารางที่ ๒๙ แสดงรายได้ของประชากรจังหวัดชุมพร	๓๗
ตารางที่ ๓๐ ข้อมูลรายได้-รายจ่าย ปีเพาะปลูก ๒๕๖๖/๖๗	๓๘

เรื่อง	หน้า
ตารางที่ ๓๑ แสดงจำนวนผู้มีงานทำจังหวัดชุมพร จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมและเพศ ๒๕๖๘	๔๐
ตารางที่ ๓๒ แสดงข้อมูลโรงงานฆ่าและแปรรูปผลิตภัณฑ์โค-กระบือ ประจำปี ๒๕๖๘	๔๒
ตารางที่ ๓๓ แสดงข้อมูลโรงฆ่าสัตว์ในจังหวัดชุมพร	๔๓
ตารางที่ ๓๔ ข้อมูลการมาตรฐานสินค้าเกษตรตามแนวทางปฏิบัติด้านการเกษตรที่ดี Good Agricultural Practices (GAP) ด้านพืช ของจังหวัดชุมพร	๔๕
ตารางที่ ๓๕ การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ด้านพืช	๔๕
ตารางที่ ๓๖ มูลค่าสินค้าปศุสัตว์ที่สำคัญ	๔๖
ตารางที่ ๓๗ แสดงข้อมูลการรับรองมาตรฐาน Good Agricultural Practices : GAP ด้านปศุสัตว์	๔๖
ตารางที่ ๓๘ ตารางแสดงข้อมูล แสดงข้อมูลการรับรองมาตรฐาน Good farming management : GFM ด้านปศุสัตว์	๔๗
ตารางที่ ๓๙ การส่งเสริมและรับรองภายใต้โครงการเนื้อสัตว์ปลอดภัยใส่ใจผู้บริโภค (ปศุสัตว์ OK.)	๔๗
ตารางที่ ๔๐ ข้อมูลโรงฆ่าสัตว์จังหวัดชุมพร	๔๗
ตารางที่ ๔๑ เกษตรอินทรีย์ที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชุมพรส่งเสริม	๔๘
ตารางที่ ๔๒ เกษตรทฤษฎีใหม่ที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชุมพรส่งเสริม	๔๘
ตารางที่ ๔๓ แสดงจำนวนสหกรณ์และจำนวนสมาชิกสหกรณ์	๔๙
ตารางที่ ๔๔ แสดงการจัดระดับความเข้มแข็งตามเกณฑ์ประเมินความเข้มแข็งสหกรณ์แยกตาม ประเภทสหกรณ์ข้อมูล	
ตารางที่ ๔๕ แสดงสหกรณ์การเกษตรจังหวัดชุมพร	๕๐
ตารางที่ ๔๖ แสดงกลุ่มเกษตรกรภายในจังหวัดชุมพรแยกตามประเภท	๕๓
ตารางที่ ๔๗ แสดงข้อมูลสถาบันเกษตรกร	๕๔
ตารางที่ ๔๘ แสดงศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรหลัก	๕๔
ตารางที่ ๔๙ ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัดชุมพร	๕๕
ตารางที่ ๕๐ แสดงจำนวนปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน	๕๖
ตารางที่ ๕๑ แสดงข้อมูล Smart Farmer ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘	๕๖
ตารางที่ ๕๒ แสดงข้อมูล Young Smart Farmer ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘	๕๖
ตารางที่ ๕๓ ข้อมูลกลุ่มเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร	๕๗
ตารางที่ ๕๔ ข้อมูลอาสาปศุสัตว์	๕๘
ตารางที่ ๕๕ แสดงข้อมูลแปลงใหญ่ด้านพืชจังหวัดชุมพร ปี ๒๕๖๘	๕๘
ตารางที่ ๕๖ แสดงข้อมูลแปลงใหญ่ด้านปศุสัตว์จังหวัดชุมพร ปี ๒๕๖๘	๕๙
ตารางที่ ๕๗ แสดงข้อมูลแปลงใหญ่ด้านประมงของจังหวัดชุมพร ปี ๒๕๖๘	๕๙
ตารางที่ ๕๘ แสดงข้อมูลกลุ่มผลิตปุ๋ยคุณภาพสูง ปุ๋ยหมัก น้ำหมัก ของหมอดินอาสา จังหวัดชุมพร	๖๐
ตารางที่ ๕๙ การสังเกตพฤติกรรมโคเมื่อเจ็บป่วย โดยเปรียบเทียบกับโคปกติ	๗๖
ตารางที่ ๖๐ ปริมาณการผลิตโคเนื้อของโลก ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘	๘๑
ตารางที่ ๖๑ ปริมาณการบริโภคเนื้อโคของโลก ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘	๘๒
ตารางที่ ๖๒ ปริมาณการส่งออกเนื้อโคของโลก ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘	๘๒
ตารางที่ ๖๓ ปริมาณการนำเข้าเนื้อโคของโลก ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘	๘๓
ตารางที่ ๖๔ แสดงจำนวนโคของประเทศ ภาค จังหวัด (จังหวัดลำดับ ๑-๕) และปริมาณการผลิต ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๘	๘๔

เรื่อง	หน้า
ตารางที่ ๖๕ ปริมาณการผลิต การส่งออก การนำเข้า และการบริโภคเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘	๘๖
ตารางที่ ๖๖ การส่งออก การนำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘	๘๖
ตารางที่ ๖๗ ราคาเนื้อโคที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออกและนำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ ของไทย ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘	๘๗
ตารางที่ ๖๘ แสดงปริมาณโคเนื้อจำแนกตามชนิดและจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยง (ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘)	๘๙
ตารางที่ ๖๙ แสดงจำนวนสัตว์เศรษฐกิจ และอัตราการขยายตัว	๘๙
ตารางที่ ๗๐ แสดงการเลี้ยงโคจังหวัดชุมพร แยกรายอำเภอ ณ วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๙	๙๐
ตารางที่ ๗๑ แสดงข้อมูลการรับรองมาตรฐาน Good Agricultural Practices : GAP ด้านปศุสัตว์	๙๑
ตารางที่ ๗๒ ตารางแสดงข้อมูลการรับรองมาตรฐานฟาร์มโคขุนปลอดภัยสารเร่งเนื้อแดง Good farming management : GFM ด้านปศุสัตว์	๙๑

สารบัญภาพ

เรื่อง	หน้า
ภาพ ๑-๑ แสดงพื้นที่จังหวัดชุมพร	๘
ภาพ ๑-๒ แสดงพื้นที่เพาะปลูกเศรษฐกิจ	๙
ภาพ ๑-๓ โครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดชุมพร ปี ๒๕๖๓	๓๔
ภาพ ๑-๔ แสดงโครงสร้างประชากรและกำลังแรงงานจังหวัดชุมพร ปี ๒๕๖๘	๓๙
ภาพ ๒-๑ โคพันธ์ชาร์โรเลส์ (Charolais)	๖๒
ภาพ ๒-๒ โคพันธ์ชาร์โรเลส์ (Charolais)	๖๓
ภาพ ๒-๓ โคพันธ์ปีพาสเตอร์	๖๕
ภาพ ๒-๔ โคพันธ์บราห์มัน	๖๘
ภาพ ๒-๕ ลูกโคพันธ์บราห์มัน	๖๙

บทที่ ๑

ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

๑. ลักษณะข้อมูลทางภูมิศาสตร์

❖ ที่ตั้ง ขนาดของพื้นที่

จังหวัดชุมพร ตั้งอยู่ตอนบนสุดของภาคใต้ระหว่างเส้นละติจูดที่ ๑๐ องศา ๒๙ ลิปดาเหนือ และเส้นลองจิจูดที่ ๙๙ องศา ๑๑ ลิปดาตะวันออก มีเนื้อที่ ๓,๗๕๖,๒๕๐ ไร่ หรือ ๖,๐๑๐.๘๔๙ ตารางกิโลเมตร มีพื้นที่มากเป็นอันดับ ๔ ของภาคใต้ เป็นจังหวัดแรกของภาคใต้ตอนบนฝั่งอ่าวไทย มีรูปร่างที่เรียวยาวตามแนวเหนือ - ใต้ มีความยาว ๒๒๒ กิโลเมตร ความกว้าง ๓๖ กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานครตามเส้นทางรถยนต์ ๔๙๘ กิโลเมตร และเส้นทางรถไฟสายใต้ ๔๗๖ กิโลเมตร

❖ อาณาเขตติดต่อ

จังหวัดชุมพรมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ : เขตอำเภอท่าแซะ และอำเภอปะทิว ติดต่อกับอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และพื้นที่ทางทิศตะวันตกของอำเภอท่าแซะ มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง และประเทศเมียนมาร์ โดยมีแนวชายแดนของประเทศเมียนมาร์ระยะทางยาว ๕๘ กิโลเมตร พื้นที่ชายแดนส่วนใหญ่ของอำเภอท่าแซะที่ติดกับเมียนมาร์จะอยู่ในเขตตำบลรับร่อ มีช่องทางธรรมชาติที่สำคัญ คือช่องขมิ้ว และพื้นที่ด้านทิวทัศน์ไพรหรือเนิน ๔๙๑

ทิศใต้ : เขตอำเภอละแม และอำเภอพะโต๊ะ ติดต่อกับอำเภอท่าชนะ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยระยะทางจากอำเภอเมืองชุมพร ถึง เขตอำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีระยะทางยาว ๑๑๔ กิโลเมตร

ทิศตะวันออก : เขตอำเภอปะทิว อำเภอเมืองชุมพร อำเภอสวี อำเภอทุ่งตะโก และอำเภอหลังสวน ติดต่อกับอ่าวไทย

ทิศตะวันตก : เขตอำเภอเมืองชุมพร อำเภอสวี อำเภอหลังสวน และอำเภอพะโต๊ะติดต่อกับอำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง และประเทศเมียนมาร์ โดยทิศตะวันตกของอำเภอเมืองชุมพร ติดกับอำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง ทิศตะวันตกของอำเภอสวี ติดกับอำเภอละอุ่นและอำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง ทิศเหนือของอำเภอพะโต๊ะ ติดกับอำเภอละอุ่นจังหวัดระนอง ทิศตะวันตกของอำเภอพะโต๊ะ ติดกับอำเภอเกาะเปอร์ จังหวัดระนอง

๒. ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ของจังหวัดชุมพร แบ่งเป็น ๓ ลักษณะใหญ่ๆ คือ พื้นที่ราบตอนกลาง พื้นที่ราบชายฝั่งทะเล พื้นที่ทางทิศตะวันตกเป็นที่สูงและภูเขา ทิวเขาที่สำคัญ คือ ทิวเขาตะนาวศรี ซึ่งเป็นพรมแดนทางธรรมชาติระหว่างประเทศไทยกับประเทศเมียนมาร์ ถัดจากแนวที่สูงมาทางด้านตะวันออกเป็นที่ราบตอนกลาง ซึ่งมีลักษณะเป็นที่ราบคลื่นและที่ราบลุ่ม เป็นเขตเกษตรกรรมที่สำคัญ สำหรับพื้นที่ทางตะวันออกเป็นที่ราบชายฝั่งทะเลยาว ๒๒๒ กิโลเมตร ลักษณะชายหาดของจังหวัดชุมพรค่อนข้างเรียบ มีความโค้งเว้าน้อย ความกว้างของจังหวัด ๓๖ กิโลเมตร

๓. ลักษณะดิน

ลักษณะดินที่พบในจังหวัดชุมพร แบ่งออกเป็นหน่วยหรือกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ ๒๙ หน่วยดินหรือกลุ่มดิน โดยปะปนกันไปในแต่ละพื้นที่จากลักษณะของดินทั้งหมด สามารถแบ่งตามประเภทของดินได้ ๖ กลุ่ม ได้แก่

๑. กลุ่มพื้นที่ดินเค็มชายฝั่งทะเล ครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ ๕ ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด
๒. กลุ่มดินต้นครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด
๓. กลุ่มดินทรายครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ ๕ ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด
๔. กลุ่มดินภูเขาครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ ๑๕ ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด
๕. พื้นที่ภูเขาครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ ๓๕ ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด
๖. กลุ่มดินนาครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด

เมื่อพิจารณาลักษณะสภาพดินของจังหวัดชุมพร โดยรวมแล้วบริเวณด้านตะวันตกของจังหวัดลักษณะดินจะเป็นพื้นที่ภูเขา บริเวณตอนกลางของจังหวัด ลักษณะดินจะเป็นดินต้นและดินนาซึ่งเหมาะสมแก่การเกษตรกรรม ส่วนด้านตะวันออกของจังหวัด ลักษณะดินจะเป็นดินทราย ดินเค็มชายฝั่งทะเล และดินภูเขา รวมทั้งดินพื้นที่ภูเขา เป็นบางส่วนด้วยพื้นที่ทั้งจังหวัด ๓,๗๕๖,๒๕๐ ไร่ จำแนกพื้นที่ทางการเกษตร ๒,๓๕๖,๒๓๓ ไร่ (ร้อยละ ๖๒.๗๓) พื้นที่ป่าไม้ ๘๐๗,๐๑๔.๑๘ ไร่ (ร้อยละ ๒๑.๕๓) และพื้นที่ไม่ได้จำแนก ๙๐๙,๔๑๙.๘๒ ไร่ (ร้อยละ ๒๔.๒๑)

๔. กลุ่มชุดดินที่พบในจังหวัดชุมพร

ตารางที่ ๑ แสดงกลุ่มชุดดินที่พบในจังหวัดชุมพร

กลุ่มชุดดิน	ลักษณะเด่น
กลุ่มชุดดินในพื้นที่ลุ่ม	
๓	ดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนน้ำกร่อย อาจพบชั้นดินเลนของตะกอนน้ำทะเลที่ไม่มีศักยภาพก่อให้เกิดเป็นดินกรดก้ามะถันภายใต้ความลึก ๑๕ ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง
๕	ดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า ปฏิกริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง
๖	ดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
๗	ดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง
๑๐	ดินเปรี้ยวจัดระดับตื้นที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล ปฏิกริยาดินเป็นกรดรุนแรงมา การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
๑๑	ดินเปรี้ยวจัดระดับลึกปานกลางที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
๑๒	ดินเลนเค็มชายทะเลและไม่มีศักยภาพก่อให้เกิดเป็นดินกรดก้ามะถันปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำเลวมาก ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง
๑๓	ดินเลนเค็มชายทะเลที่มีศักยภาพก่อให้เกิดเป็นดินกรดก้ามะถัน ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำเลวมาก ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง
๑๔	ดินเปรี้ยวจัดระดับลึกปานกลางและมีชั้นดินเลนที่มีศักยภาพก่อให้เกิดเป็นดินเปรี้ยวจัดหรือดินกรดก้ามะถันภายในความลึก ๑๕ ซม. จากผิวดิน ดินบนปฏิกริยาเป็นกรดจัดมากและดินล่างมีปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่าง การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
๑๖	ดินทรายแป้งลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
๑๗	ดินร่วนละเอียดลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำเลวค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
๑๘	ดินร่วนละเอียดมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า ปฏิกริยาดินกลางหรือเป็นด่าง การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง
๒๒	ดินร่วนหยาบลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า ปฏิกริยาดิน เป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
๒๓	กลุ่มดินทรายลึกมากที่เกิดจากตะกอนทรายชายทะเล ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
๒๕	ดินตื้น ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นด่างเล็กน้อย การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
๕๘	ดินที่มีวัสดุอินทรีย์หนามากกว่า ๑๐ ซม. จากผิวดิน มีปฏิกริยาดินเป็นกรดและการระบายน้ำเลวมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีน้ำท่วมขังนานเกือบตลอดปี
๕๙	ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน ชั้นดินมีลักษณะเป็นชั้นสลับ เนื้อดินไม่แน่นจนขึ้นอยู่กับตะกอนที่มาทับถม ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
กลุ่มชุดดินในพื้นที่ดอน	
๒๖	ดินเหนียวลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อละเอียด ปฏิกริยาดินเป็นกรดมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลางความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

กลุ่มชุดดิน	ลักษณะเด่น
๓๒	ดินร่วนหรือดินทรายแบ่งละเอียดลึกลงมากที่เกิดจากตะกอนริมแม่น้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง
๓๔	ดินร่วนละเอียดลึกลงถึงลึกลงมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
๓๕	ดินร่วนหยาบลึกลงมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิกริยาเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
๔๒	ดินทรายที่มีชั้นดินดานอินทรีย์ภายในมีความลึก ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำค่อนข้างมากอยู่บนชั้นดินที่มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
๔๓	ดินทรายเป็นลึกลงมากที่เกิดจากการตกตะกอนลำน้ำหรือสลายทรายชายทะเล ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำค่อนข้างมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
๔๕	ดินตื้นถึงลูกรังเศษหินหรือก้อนหิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
๕๐	ดินร่วนลึกลงปานกลางถึงเศษหิน ก้อนหินหรือชั้นหินพื้น ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
๕๑	ดินตื้นถึงชั้นดินหินพื้น ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงค่อนข้างมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
๕๒	ดินตื้นถึงชั้นมาร์ลหรือหินปูน ปฏิกริยาดินเป็นด่าง การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง
๕๓	ดินเหนียวลึกลงปานกลางถึงชั้นหินพื้น ลูกรังหรือเศษหิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนหรือพื้นที่ภูเขา	
๖๒	พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนที่มีความลาดชันมากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์ พื้นที่บริเวณนี้ยังไม่มีการศึกษา สำรวจและจำแนกดิน เนื่องจากสภาพพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง ซึ่งถือว่าการจัดการดูแลรักษาสำหรับเกษตรกร

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๘

๕. หน่วยที่ดินต่างๆ ที่พบแพร่กระจายอยู่ในจังหวัดชุมพร

ตารางที่ ๒ แสดงหน่วยที่ดินต่างๆ ที่พบแพร่กระจายอยู่ในจังหวัดชุมพร

กลุ่มชุดดิน	เนื้อที่ (ไร่)	กลุ่มชุดดิน	เนื้อที่ (ไร่)	กลุ่มชุดดิน	เนื้อที่ (ไร่)
๓	๕,๗๑๕	๓๔B/๔๓B	๗,๒๓๓	๕๐C	๖๘,๙๔๕
๕	๔๓,๘๗๙	๓๔C	๑๑๕,๒๗๘	๕๐C/๕๑C	๘๖,๙๒๙
๖	๘๔,๓๗๑	๓๔D	๔,๘๐๑	๕๐D	๑,๓๕๖
๗	๔,๘๖๑	๓๕	๒๖,๕๘๘	๕๐D/๕๑D	๕๖,๕๐๕
๑๐	๖,๗๑๑	๓๕B	๑๐๔,๑๕๖	๕๐E/๕๑E	๑,๒๗๔
๑๑	๖,๓๓๖	๓๕B/๔๓B	๒,๕๗๕	๕๑B	๘,๕๙๔
๑๒	๒,๙๘๓	๓๕C	๒๔,๒๘๗	๕๑C	๑๐๖,๑๔๓
๑๓	๔๘,๖๔๑	๓๕D	๑,๙๙๘	๕๑D	๑๑๑,๘๓๙
๑๔	๒๙,๖๘๘	๓๕E	๔๗๔	๕๑E	๗๑,๕๙๐
๑๖	๒๐,๙๕๑	๔๒	๑๒,๖๘๖	๕๒	๗๙๗
๑๗	๔๘,๒๘๔	๔๒B	๕,๒๗๗	๕๒B	๓,๔๑๒
๑๗P	๑๐,๐๑๗	๔๓	๖๗,๔๒๐	๕๓	๑,๕๓๐
๑๘	๕,๔๔๗	๔๓B	๘๐,๐๙๗	๕๓B	๖,๗๙๘
๒๒	๑,๑๐๗	๔๓B/๕๕B	๑,๘๓๐	๕๓C	๔๕,๗๒๓
๒๓	๔๑,๐๒๗	๔๓B/๕๐B	๓,๒๑๑	๕๓D	๘๔,๔๓๘

กลุ่มชุดดิน	เนื้อที่ (ไร่)	กลุ่มชุดดิน	เนื้อที่ (ไร่)	กลุ่มชุดดิน	เนื้อที่ (ไร่)
๒๕	๑๐,๒๔๘	๔๓C	๑๔,๐๑๑	๕๓E	๖๕๕
๒๕B	๒๒๓	๔๕	๖,๖๒๒	๕๘	๔,๓๐๑
๒๖	๘๕๔	๔๕B	๘๖,๘๕๐	๕๙B	๒,๑๙๑
๒๖B	๑๐๙,๖๐๔	๔๕B/๕๐B	๘๑,๙๑๙	๖๒	๑,๔๕๙,๘๒๓
๒๖C	๑๘,๒๙๓	๔๕C	๑๘,๑๒๕	AP	๔,๖๑๘
๒๖D	๖,๙๖๘	๔๕C/๕๐C	๕,๑๔๖	ML	๒,๙๒๒
๓๒	๖๕,๔๖๙	๔๕D	๓,๗๙๗	SP	๑๕,๖๑๒
๓๒B	๑๑๗,๙๕๑	๕๐	๓,๐๔๓	U	๗,๒๕๘
๓๔	๔,๒๒๙	๕๐B	๔๓,๔๕๔	W	๒๑,๙๐๕
๓๔B	๑๔๘,๐๐๓	๕๐B/๕๑B	๑๗,๓๓๔	รวม	๓,๗๕๕,๖๓๐

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๘

หมายเหตุ : B = มีความลาดชัน ๒-๕% C = มีความลาดชัน ๕-๑๒% D = มีความลาดชัน ๒๐-๓๕%

E = มีความลาดชัน ๒๐-๓๕% P = มีการระบายน้ำเร็ว SP = มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว

ตารางที่ ๓ แสดงการกระจายของกลุ่มชุดดินที่พบในอำเภอต่างๆ เรียงลำดับตามกลุ่มที่มีพื้นที่มากที่สุดไปหาน้อย

อำเภอ	กลุ่มดิน	
	ดินในพื้นที่ลุ่ม	ดินในพื้นที่ดอน
เมืองชุมพร	๕ ๑๓ ๖ ๑๖ ๒๓ ๑๔ ๑๑ ๑๗ ๓ ๒๕ ๑๒	๖๒ ๓๒ ๒๖B ๔๕B ๓๔B ๔๓ ๓๔C ๔๓B ๕๑D ๓๙B ๕๐B ๕๑C ๕๐C ๓๙C ๔๕ ๔๕C ๓๔ ๕๐ ๔๓C ๓๒B ๕๓B ๔๕D ๕๑B ๕๒B
หลังสวน	๖ ๑๔ ๑๗ ๑๓ ๒๓ ๑๗p ๕ ๑๖ ๑๐ ๕๘ ๑๘ ๑๑	๖๒ ๓๒B ๓๔B ๔๓B ๓๙B ๔๓ ๕๐C/๕๑C ๓๔C ๓๙ ๓๔B/๔๓B ๔๕B ๓๙C ๕๐B ๒๖D ๓๙B/๔๓B ๔๓C ๓๔D ๕๐C ๕๓D/๕๑D ๔๒ ๕๓C ๕๑C ๕๐B/๕๑B ๕๑D ๓๔ ๒๖ ๔๕C ๕๑B ๓๒ ๒๖B ๒๖C ๔๒B
ท่าแซะ	๖ ๒๕ ๑๗ ๕ ๒๕B	๖๒ ๕๑D ๔๕B/๕๐B ๕๑C ๕๑E ๕๓D ๕๐C ๓๒ ๓๒B ๔๕B ๕๓C ๕๐D/๕๑D ๓๔B ๒๖B ๕๐B ๔๕C/๕๐C ๓๙B ๔๕C ๕๑B ๓๔C ๔๓C ๔๓B ๓๙C ๒๖C ๕๐D ๔๓ ๕๒ ๔๕D ๕๐ ๓๔ ๕๐B/๕๑B ๕๐C/๕๑C
ปะทิว	๒๓ ๖ ๕ ๗ ๕๙B ๑๗ ๑๖ ๒๕ ๓ ๑๔ ๑๘ ๑๓ ๕๙	๓๔B ๖๒ ๓๙B ๓๔C ๔๓B ๒๖B ๔๕B ๕๑C ๕๑D ๓๒B ๓๙C ๔๕C ๕๓C ๔๓ ๔๓C ๒๖C ๕๐C ๔๒B ๕๐B ๓๔D ๕๐D/๕๑D ๕๒B ๓๙D ๔๕B/๕๐B ๕๐C/๕๑C ๔๕D ๕๐B/๕๑B ๕๓B ๔๒ ๕๓D ๕๐D ๔๕ ๕๑E ๓๙E ๕๑B ๓๙B ๕๑B ๓๙B/๓๙C
พะโต๊ะ	๑๗	๖๒ ๕๓D ๕๐C/๕๑C ๕๓C ๓๒B ๒๖C ๕๑E ๒๖D ๒๖B ๕๐D/๕๑D ๕๑D
ทุ่งตะโก	๑๗ ๑๓ ๖ ๑๖ ๒๓ ๑๗p ๑๔ ๕ ๑๐	๖๒ ๓๒B ๕๐C/๕๑C ๕๐B ๕๑C ๕๐B/๕๑B ๔๒ ๕๑D ๓๙B ๓๙ ๔๓ ๔๓B ๓๒ ๔๕B/๕๐B ๓๙C ๓๔B ๔๕ ๕๐D/๕๑D ๕๐C ๕๐ ๓๙B/๔๓B ๕๑E

อำเภอ	กลุ่มดิน	
	ดินในพื้นที่ลุ่ม	ดินในพื้นที่ดอน
สรี	๖ ๒๓ ๑๓ ๑๔ ๑๗ ๕ ๑๗p ๕๘ ๑๐ ๑๘ ๒๒ ๑๖ ๒๕ ๑๒	๖๒ ๒๖B ๕๐C/๕๑C ๕๐D/๕๑D ๔๕B ๕๐B ๕๓C ๓๔B ๓๔B ๓๒B ๔๓B ๕๑D ๔๓ ๔๕B/๕๐B ๓๔B ๕๐C ๓๔C ๕๓D ๕๓B ๕๐B/๕๑B ๔๓B/๕๐B ๓๔ ๔๓B/๕๐B ๓๔ ๔๓B/๔๕B ๕๑C ๓๔C ๔๓C ๕๓ ๕๑E ๔๕C ๕๑B ๔๒ ๓๒ ๕๓E ๒๖C ๓๔ ๔๒B

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๘

๖. ลักษณะดินจะแตกต่างกันตามธรณีสัณฐานและต้นกำเนิดดิน

๑) หาดและเนินทราย (Beach and Sand dunes) มีลักษณะพื้นที่เป็นแนวยาวขนานกันไปกับชายฝั่งทะเลตั้งแต่ปากน้ำละมอ ปากน้ำหลังสวน ไปจนถึงหาดทรายรี ในเขตอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร และจะพบหาดสั้นๆ เป็นช่วง ๆ จนถึงเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ หาดและเนินทรายเหล่านี้เกิดจากการที่คลื่นซัดเอาทรายและเปลือกหอยต่าง ๆ ไปกองสะสมไว้บริเวณเหนือหาดทำให้เป็นเนินทรายตื้นๆ และแผ่กว้าง มีความลาดชันประมาณ ๒-๔ เปอร์เซ็นต์ และมีลักษณะเป็นลูกคลื่นลอนลาด ในบางแห่งเกิดเป็นหลุม ๆ สันถัดจากชายฝั่งทะเลออกมา ดินที่พบบริเวณหาดและเนินทรายเหล่านี้ส่วนใหญ่จะเป็นทรายจัด และในบางแห่งจะมีเปลือกหอยปะปนอยู่ในเนื้อดิน บริเวณเหล่านี้ส่วนใหญ่จะเป็นสวนมะพร้าว ถ้าไม่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินก็มักจะเป็นที่รกร้างว่างเปล่า มีพุ่มไม้เตี้ย ๆ และหญ้าขึ้นกระจัดกระจายทั่วไป

๒) ที่ราบน้ำทะเลขึ้นถึง (Active tidal flat) มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มชายฝั่งทะเล ซึ่งเป็นบริเวณที่น้ำทะเลท่วมถึง ลักษณะพื้นที่เช่นนี้ส่วนใหญ่จะพบตามบริเวณปากแม่น้ำที่ไหลลงสู่ทะเล เช่น บริเวณปากแม่น้ำชุมพร อำเภอเมืองชุมพร พบเป็นบริเวณกว้างขวางที่สุด นอกนั้นจะพบเป็นบริเวณแคบ ๆ ชายลำนน้ำช่วงที่ไหลลงสู่ทะเล เช่น บริเวณปากแม่น้ำตะโก อำเภอสรี และบริเวณปากน้ำหลังสวน อำเภอหลังสวน เป็นต้น ลักษณะพื้นที่เช่นนี้เกิดจากการทับถมของตะกอนลำน้ำตามบริเวณปากแม่น้ำ ซึ่งส่วนใหญ่จะประกอบด้วยตะกอนเนื้อละเอียด ดังนั้นดินที่พบในบริเวณนี้จึงเป็นพวกดินเลน บางบริเวณเป็นดินทรายบนเลน หรือเป็นดินเหนียวสีเทา และจะเป็นดินเค็มเนื่องจากมีน้ำทะเลท่วมถึง พืชพรรณที่ขึ้นบริเวณนี้จะเป็นป่าชายเลน

๓) ที่ราบน้ำทะเลขึ้นถึงมาก่อน (Former tidal flats) บริเวณนี้จะพบอยู่ถัดจากที่ราบน้ำทะเลขึ้นถึง ซึ่งเป็นช่วงต่อระหว่างตะกอนน้ำทะเลปากแม่น้ำกับตะกอนน้ำจืดบนที่ราบเรียบ บริเวณนี้มีร่องรอยแสดงถึงลักษณะที่เค็มน้ำทะเลท่วมถึงมาแล้วในอดีต เช่น จะพบเปลือกหอยและแร่ยิปซัมหรือเกลือจืดปะปนอยู่ในเนื้อดิน ตะกอนดินเหล่านี้ส่วนใหญ่จะเป็นตะกอนดินเนื้อละเอียด ดังนั้น ดินที่พบส่วนใหญ่จะเป็นดินเหนียวและมีการระบายน้ำเลว บริเวณนี้ส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางบริเวณจะมีลักษณะพื้นที่เป็นลุ่ม มีน้ำขังตลอดปีเรียกว่า “พรุ” ลักษณะพื้นที่เช่นนี้อยู่ระหว่างสันทราย หรืออยู่ระหว่างที่ดอนกับที่ราบเรียบ พืชพรรณที่ขึ้นส่วนใหญ่ได้แก่ เสม็ด ปาล์มสาคุ หญ้าและกก บริเวณที่เป็นพรุเหล่านี้จะมีซากพืชเน่าเปื่อยผุพัง

๔) ที่ราบน้ำท่วมถึง (Flood plains) ธรณีสัณฐานนี้ประกอบด้วย ๒ ส่วนหลัก คือ บริเวณที่เป็นสันดินริมน้ำ พบอยู่ทั่วไปบริเวณริมฝั่งแม่น้ำซึ่งเกิดจากการที่แม่น้ำลำธารพัดพาตะกอนดินมาทับถมบริเวณริมฝั่งในฤดูน้ำหลาก เมื่อระดับน้ำลดลงตะกอนดินเหล่านี้จะเกิดเป็นลักษณะคันดิน หรือสันดินยาวขนานไปตามริมฝั่งน้ำ ตามปกติแล้วบริเวณพื้นที่เหล่านี้จะมีน้ำท่วม แต่เป็นเพียงระยะเวลาสั้น ๆ เท่านั้น ดินที่พบในบริเวณนี้ส่วนใหญ่จะเป็นดินเหนียวหรือค่อนข้างเหนียว และจะพบว่ามีการทับถมของดินเป็นชั้น ๆ เห็นได้อย่างชัดเจน พื้นที่เหล่านี้ส่วนใหญ่จะใช้ปลูกไม้ผล ไม้พารา และผักสวนครัว ส่วนที่พบถัดจากสันดินริมน้ำออกมาในอดีตมักจะใช้พื้นที่ในการทำนา แต่ปัจจุบันส่วนใหญ่ทำการยกครองเพื่อปลูกปาล์มน้ำมัน เนื่องจากบริเวณนี้เกิดจากตะกอนลำน้ำที่ถูกพัดพามาทับถมกันเป็นเวลานาน ดังนั้นจึงทำให้ลักษณะของเนื้อดินมีความแตกต่างกันไปตามสภาพพื้นที่ แต่ส่วนใหญ่แล้วจะมีเนื้อดินเป็นดินเหนียว ดินร่วนปนดินเหนียว หรือดินร่วนปนทรายปน โดยทั่วไปแล้วระบบระบายน้ำเลว หรือค่อนข้างเลว

๕) ลานตะพักลำน้ำระดับต่ำ (Low terraces) บริเวณนี้ส่วนใหญ่จะพบถัดจากสันดินริมน้ำออกมาหรือพบถัดจากที่ราบเรียบซึ่งเคยเป็นที่ลุ่มน้ำทะเลท่วมถึงมาก่อนและถูกกัดกร่อน หรือทับถมโดยลำน้ำในอดีต หลังจากทางน้ำได้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเดิน หรือเปลี่ยนระดับไปจากเดิม บริเวณพื้นที่ดังกล่าวส่วนใหญ่มีสภาพราบเรียบ หรือค่อนข้างราบเรียบ ส่วนบริเวณที่เป็นที่ลุ่มการระบายน้ำเลวหรือค่อนข้างเลว วัสดุที่ถูกพัดพามาทับถมมีหลายขนาด มีเนื้อดินตั้งแต่ดินเหนียวจนถึงดินร่วนปนทราย ปฏิบัติการของดินไม่แน่นอน ส่วนใหญ่จะใช้ปลูกข้าว และยกครองปลูกพารา ปาล์มน้ำมัน และผลไม้

๖) ลานตะพักลำน้ำระดับกลางและระดับสูง (Middle and High terraces) เกิดจากการทับถมของตะกอนลำน้ำเก่า พื้นที่บริเวณนี้จะเป็นที่ดอนอยู่ถัดจากที่ราบเรียบซึ่งเป็นลานตะพักลำน้ำระดับต่ำ การเกิดของพื้นที่บริเวณนี้เกี่ยวข้องกับการกัดเซาะในแนวตั้งของแม่น้ำ ลำธาร ประกอบกับการเปลี่ยนทิศทางเดินของแม่น้ำลำธารในอดีต จะให้สภาพภูมิประเทศดังกล่าวเป็นเนินมีลักษณะคล้ายลูกคลื่นพบอยู่ทั่วไป ในบริเวณที่เป็นที่ดอนของจังหวัดชุมพร ดินส่วนใหญ่ที่พบจะมีลักษณะเป็นดินเหนียวหรือค่อนข้างเป็นทรายในบางแห่งพบลูกรังปะปนอยู่ตลอดชั้นดิน บริเวณพื้นที่ดังกล่าวจะมีการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างกว้างขวาง ส่วนใหญ่จะใช้ปลูกพารา ปาล์มน้ำมัน มะพร้าวหรือผลไม้ แต่ก็ยังคงมีพื้นที่ที่ไม่ใช้ประโยชน์อยู่บ้างและจะถูกปล่อยไว้เป็นป่าห้วยคามิไม้พุ่มเตี้ยๆอยู่ทั่วไป

๗) พื้นผิวที่เหลื่อมค้ำจากการกัดกร่อน (Erosion surfaces) เป็นบริเวณที่เคยเป็นเนินเขาหรือภูเขามาก่อน แต่ต่อมาเกิดการกัดกร่อนตามธรรมชาติ ทำให้พื้นที่ลดระดับเป็นลูกคลื่นลอนลาดหรือลอนชันส่วนใหญ่พื้นที่มีลักษณะนี้จะพบถัดจากที่ลาดเชิงเขา ดังนั้นลักษณะและสมบัติของดินก็จะแตกต่างกันไปตามชนิดของหิน พื้นทีรองรับอยู่ โดนหินส่วนใหญ่จะเป็นหินตะกอนเหนียวและละเอียด สภาพพื้นที่แบบนี้จะเกิดปะปนอยู่กับสภาพพื้นที่แบบที่ลาดเชิงเขา ที่เกิดจากการทับถมของวัสดุที่ถูกนำพาจากตอนบนโดยแรงโน้มถ่วงของโลก และโดยการชะล้างของน้ำเป็นส่วนใหญ่นอกจากนี้ยังพบกระจัดกระจายอยู่ทั่วไปในสภาพพื้นที่ที่ราบเรียบทางทิศตะวันออกหรือบริเวณใกล้ชายฝั่งทะเล

๘) เนินเขาที่ลาดเชิงเขา (Hill and foot hill slopes) ลักษณะพื้นที่แบบนี้จะพบในบริเวณที่ลาดเชิงเขา และจะพบปะปนอยู่กับเนินเขาเตี้ย ๆ พื้นที่เหล่านี้จะมีลำธารที่ต้นน้ำมาจากเทือกเขาตอนบนมากมายหลายสายไหลผ่าน ทำให้เกิดเป็นลูกคลื่นลอนชันเป็นแนวยาวตลอดแนวเหนือใต้ ลักษณะของดินที่พบจะเป็นดินที่เกิดมาจากการสลายตัวของหินพื้นหรือเกิดจากเศษหินลาดเชิงเขา ซึ่งจะมีลักษณะเนื้อดินแตกต่างการไป ขึ้นอยู่กับชนิดของหินที่เป็นวัตถุดิบกำเนิดดิน ส่วนใหญ่จะเป็นดินต้น มีเศษหินปะปน และมักจะเป็นดินเหนียว พืชพรรณธรรมชาติที่ขึ้นอยู่บริเวณนี้ในอดีตเป็นป่าดิบชื้น แต่ในปัจจุบันถูกบุกรุกเพื่อปลูกพารา บางบริเวณถูกแปรสภาพเป็นป่าละเมาะ ป่าห้วยคา สาบเสือ ขึ้นปกคลุมอยู่ทั่ว ๆ ไป

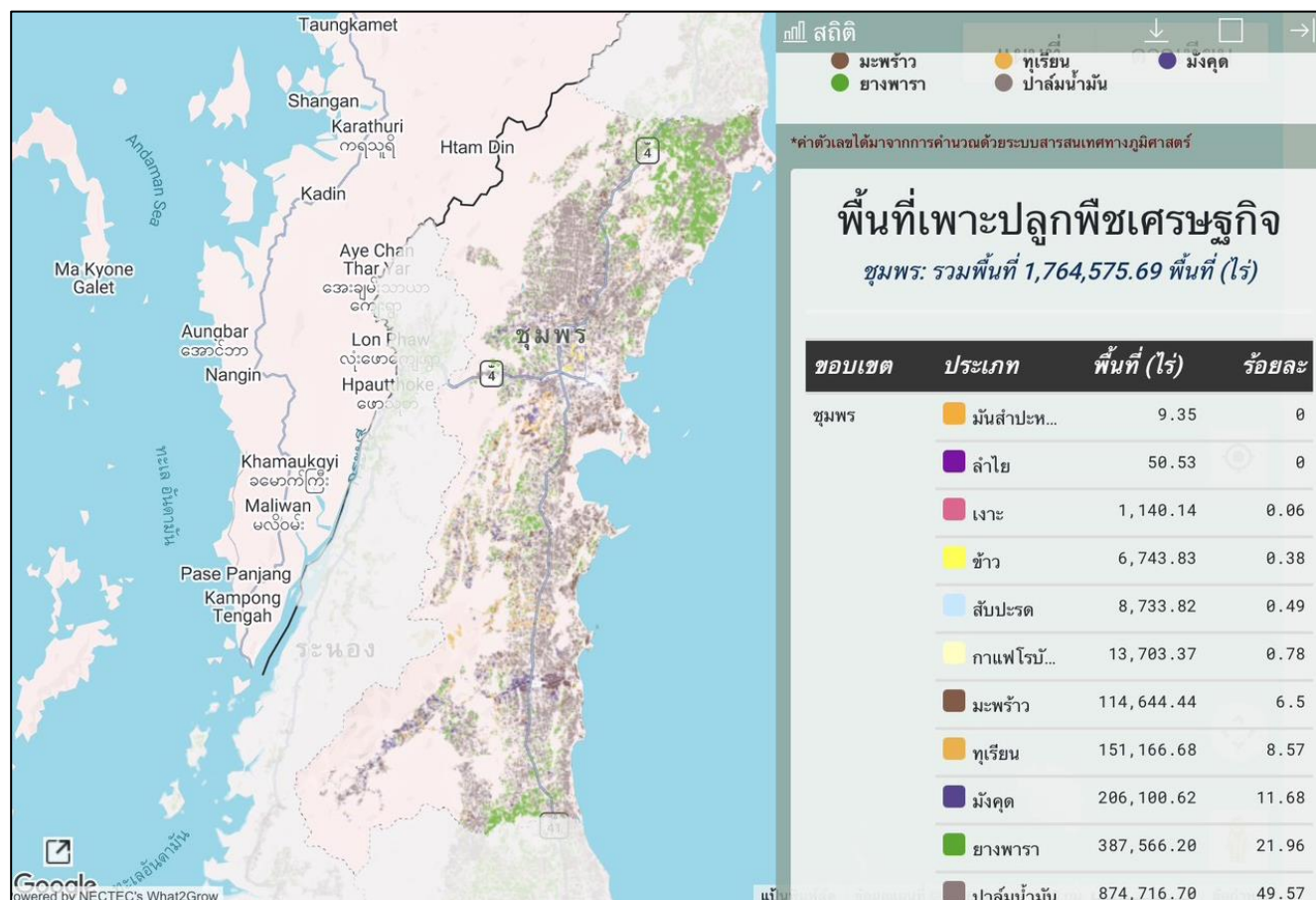
๙) เทือกเขาและภูเขา (Mountain) สภาพพื้นที่ที่เป็นเทือกเขาหรือภูเขาจะเป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขาตะนาวศรี โดยวางตัวอยู่ในแนวเหนือ ใต้ ติดต่อกับประเทศพม่า และเขตจังหวัดชุมพร กับจังหวัดระนอง ทางทิศตะวันตกของพื้นที่ บริเวณดังกล่าวจะประกอบไปด้วยหินตะกอนและหินแปร ได้แก่ พวกหินดินดาน หินทราย หินควอร์ตไซต์ หินโคลน และหินอัคนีพวกหินแกรนิตเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ยังพบลักษณะพื้นที่เหล่านี้กระจายตัวอยู่โดยทั่วไปบริเวณพื้นที่ตอนกลางของจังหวัดและบริเวณนี้ประกอบไปด้วย หินตะกอน หินแปร พวกหินดินดาน หินทราย และหินควอร์ตไซต์ และจะพบกลุ่มของหินปูนปะปนอยู่ด้วย

๗. การใช้ประโยชน์จากที่ดิน

จังหวัดชุมพร มีพื้นที่ทั้งหมด ๓,๗๕๖,๒๕๐ ไร่ พื้นที่เกษตรกรรม ๒,๓๕๖,๒๓๓ ไร่ (ไม้ผล/ไม้ยืนต้น ๒,๒๔๙,๕๕๙ ไร่ เกษตรอื่น ๆ ๓๘,๓๕๘ ไร่ พืชไร่ ๕,๑๕๖ ไร่ นาข้าว ๓,๑๙๕ ไร่ สวนผัก๒,๒๑๒ ไร่) พื้นที่ ส.ป.ก. ๕๖๑,๒๓๗ ไร่ พื้นที่ป่าไม้ ๘๐๗,๐๑๔.๑๘ ไร่ พื้นที่ในเขตชลประทาน ๒๒๖,๖๓๕ ไร่ พื้นที่นอกเขตชลประทาน ๑,๙๘๙,๗๓๘ ไร่

ภาพ ๑-๑ แสดงพื้นที่จังหวัดชุมพร

ภาพ ๑-๒ แสดงพื้นที่เพาะปลูกเศรษฐกิจ

๑.๙ การใช้ที่ดินเกษตรกรรมด้านการเกษตร

๑.๙.๑ ลักษณะการถือครองที่ดินทางการเกษตร ปี ๒๕๖๖

ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลลักษณะการถือครองที่ดินทางการเกษตร ปี ๒๕๖๖

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร (ไร่)	ของตนเอง (ไร่)	เนื้อที่ของคนอื่น (ไร่)		
			เช่าผู้อื่น	รับจ้าง/รับขายฝาก/ได้ทำฟรี	รวม
รวมทั้งประเทศ	๑๔๗,๗๒๗,๐๖๐	๗๑,๕๗๐,๙๐๑	๒๘,๓๖๐,๐๑๒	๔๗,๗๙๖,๑๔๗	๗๖,๑๕๖,๑๕๙
เหนือ	๓๑,๗๘๔,๘๑๙	๑๒,๐๐๗,๖๙๕	๙,๖๗๘,๖๙๐	๑๐,๐๙๘,๔๓๔	๑๙,๗๗๗,๑๒๔
ตะวันออกเฉียงเหนือ	๖๔,๒๙๑,๕๘๑	๓๗,๓๓๐,๒๓๕	๗,๕๑๘,๐๑๒	๑๙,๔๔๓,๓๓๔	๒๖,๙๖๑,๓๔๖
กลาง	๒๗,๘๘๖,๙๓๐	๙,๗๓๒,๕๐๐	๑๐,๖๐๒,๐๙๖	๗,๕๕๒,๓๓๔	๑๘,๑๕๔,๔๓๐
ใต้	๒๓,๗๖๓,๗๓๐	๑๒,๕๐๐,๔๗๑	๕๖๑,๒๑๔	๑๐,๗๐๒,๐๔๕	๑๑,๒๖๓,๒๕๙
ชุมพร	๒,๓๕๖,๒๓๓	๑,๐๐๙,๕๘๓	๑,๘๙๒	๑,๓๔๔,๗๕๗	๑,๓๕๖,๖๕๐

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๖

๑.๙.๒ การใช้พื้นที่การเกษตรของจังหวัดชุมพร

การใช้พื้นที่การเกษตร ปี ๒๕๖๖ จังหวัดชุมพร มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร จำนวน ๒,๓๕๖,๒๓๓ ไร่ คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ ๖๒.๗๓ ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด แบ่งเป็น ไม้ยืนต้น/ไม้ผล คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๔๗ ของพื้นที่ทำการเกษตร อำเภอที่มีพื้นที่ทำการเกษตรมากที่สุด คือ อำเภอท่าแซะ มีจำนวน ๕๗๗,๕๕๑ ไร่

ตารางที่ ๕ แสดงการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร จังหวัดชุมพร ปี ๒๕๕๘-๒๕๖๖

พื้นที่ทำการเกษตร											
ปี	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	ที่นา		ไม้ผล/ไม้ยืนต้น		พืชไร่/พืชผัก/ ไม้ดอก		เกษตรอื่นๆ		รวมพื้นที่การเกษตร	
		จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ร้อยละพื้นที่ทั้งหมด
๒๕๕๙	๓,๗๕๖,๒๕๐	๙,๕๑๔	๐.๔๓	๒,๐๕๖,๙๓๙	๙๒.๘๒	๓๔,๘๗๓	๑.๕๗	๑๑๔,๖๒๓	๕.๑๗	๒,๒๑๕,๙๔๙	๕๘.๙๙
๒๕๖๐	๓,๗๕๖,๒๕๐	๙,๕๒๘	๐.๔๓	๒,๐๕๖,๓๒๒	๙๒.๘๑	๓๔,๙๔๐	๑.๕๘	๑๑๔,๗๓๐	๕.๑๘	๒,๒๑๕,๕๒๐	๕๘.๙๘
๒๕๖๑	๓,๗๕๖,๒๕๐	๙,๕๑๙	๐.๔๓	๒,๐๕๗,๐๗๐	๙๒.๘๒	๓๔,๙๒๙	๑.๕๘	๑๑๔,๖๘๐	๕.๑๗	๒,๒๑๖,๑๙๘	๕๙.๐๐
๒๕๖๒	๓,๗๕๖,๒๕๐	๙,๕๐๙	๐.๔๓	๒,๐๕๗,๓๐๖	๙๒.๘๒	๓๔,๙๓๐	๑.๕๘	๑๑๔,๖๒๘	๕.๑๗	๒,๒๑๖,๓๗๓	๕๙.๐๐
๒๕๖๓	๓,๗๕๖,๒๕๐	๙,๕๐๙	๐.๔๒	๒,๑๒๒,๓๙๒	๙๓.๐๓	๓๔,๙๓๐	๑.๕๓	๑๑๔,๖๒๘	๕.๐๒	๒,๒๘๑,๔๕๙	๖๐.๗๔
๒๕๖๔	๓,๗๕๖,๒๕๐	๖,๑๗๒	๐.๒๗	๒,๑๓๖,๖๐๘	๙๒.๕๘	๓๙,๖๒๖	๑.๗๒	๑๒๕,๓๕๗	๕.๔๓	๒,๓๐๗,๗๖๓	๖๑.๔๔
๒๕๖๕	๓,๗๕๖,๒๕๐	๒,๓๗๘	๐.๐๖	๒,๑๕๘,๕๒๔	๙๒.๘๐	๔๐,๒๐๙	๑.๗๓	๑๒๔,๙๔๑	๕.๓๗	๒,๓๒๖,๐๕๒	๖๑.๕๒
๒๕๖๖	๓,๗๕๖,๒๕๐	๓,๕๙๖	๐.๑๕	๒,๒๔๙,๕๕๙	๙๕.๔๗	๕,๑๕๖	๐.๒๒	๙๕,๘๐๓	๔.๐๗	๒,๓๕๖,๒๓๓	๖๒.๗๓

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, กรมพัฒนาที่ดิน

ตารางที่ ๖ แสดงพื้นที่การเพาะปลูก จำแนกตามประเภทรายอำเภอ ของจังหวัดชุมพร ปี ๒๕๖๗

อำเภอ	ไม้ยืนต้น	ไม้ผล	พืชไร่	ข้าวนาปี	ข้าวนาปรัง	พืชผัก	สมุนไพร	รวม
ท่าแซะ	๔๗๔,๑๒๓	๙๕,๐๗๔	๓,๕๕๕	๕๙๔	๑๐๐	๘๘๔	๓,๒๒๑	๕๗๗,๕๕๑
ปะทิว	๓๔๓,๔๘๑	๑๑,๕๐๒	๑,๑๕๑	๑๐๗	๒๓	๒๑๑	๑๖๓	๓๕๖,๖๓๗
สวี	๒๖๐,๑๘๐	๗๗,๑๒๑	๑,๒๓๘	๔๘	๓	๒๒๘	๑,๘๙๗	๓๔๐,๗๑๕
หลังสวน	๑๘๙,๘๒๙	๖๒,๕๕๑	๑๑	๐	๐	๗๑๖	๕๓๙	๒๕๓,๖๔๕
เมืองชุมพร	๒๐๐,๘๕๕	๔๖,๕๕๓	๔๐	๑,๐๒๗	๓๒๐	๒๑๒	๒,๑๐๓	๒๕๑,๑๐๙
พะโต๊ะ	๑๐๙,๔๐๒	๖๐,๐๗๗	๐	๐	๐	๐	๔๘	๑๖๙,๕๒๗
ละแม	๑๔๗,๙๕๓	๑๑,๖๙๓	๕	๐	๐	๔๘	๑๑๕	๑๕๙,๘๐๓
ทุ่งตะโก	๖๙,๙๖๗	๔๓,๔๔๙	๐	๕	๐	๓๑๑	๒๒๑	๑๑๓,๙๕๓
รวม	๑,๗๙๕,๗๘๙	๔๐๘,๐๑๙	๖,๐๐๐	๑,๗๘๑	๔๔๖	๒,๖๑๐	๘,๓๐๖	๒,๒๒๒,๙๕๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร, ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๗

๘. พื้นที่ดำเนินการในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดชุมพร

สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดชุมพร มีพื้นที่ดำเนินการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวม ๘ อำเภอ ๔๔ ตำบล เกษตรกร จำนวน ๓๕,๐๙๘ ราย มีเนื้อที่รวมทั้งสิ้น จำนวน ๕๖๑,๒๓๗ ไร่ ดำเนินการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแล้ว จำนวน ๕๐๔,๕๕๓ ไร่ คงเหลือพื้นที่อยู่ระหว่างดำเนินการจัดที่ดิน จำนวน ๕๖,๖๘๔ ไร่

ตารางที่ ๗ แสดงพื้นที่ดำเนินการในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดชุมพรจำแนกรายอำเภอ

อำเภอ	พื้นที่ดำเนินการทั้งหมด			พื้นที่ดำเนินการแล้วเสร็จ		
	ราย	แปลง	ไร่	ราย	แปลง	ไร่
ท่าแซะ	๑๑,๙๓๒	๑๔,๙๑๒	๑๘๗,๖๐๕	๑๐,๙๐๐	๑๓,๔๒๖	๑๖๕,๖๐๖
ทุ่งตะโก	๑,๙๔๘	๒,๕๙๓	๒๓,๖๖๗	๑,๖๘๑	๒,๒๕๓	๒๐,๕๖๑
ปะทิว	๓,๓๑๓	๔,๐๔๙	๗๗,๓๗๔	๓,๔๖๔	๓,๔๖๔	๖๑,๖๖๘
พะโต๊ะ	๑,๓๔๐	๑,๗๐๕	๑๓,๘๔๑	๑,๒๐๔	๑,๕๒๒	๑๒,๒๕๘
เมืองชุมพร	๔,๒๓๒	๕,๕๒๐	๔๙,๒๖๕	๓,๘๓๙	๔,๙๕๖	๔๓,๗๒๙
ละแม	๒,๗๕๗	๓,๖๔๐	๕๐,๗๐๐	๒,๕๔๐	๓,๓๗๐	๔๖,๖๒๓
สวี	๙,๙๒๙	๑๓,๑๗๕	๑๓๓,๔๒๖	๘,๘๗๘	๑๑,๕๕๙	๑๑๙,๙๙๓
หลังสวน	๒,๘๘๐	๓,๕๘๐	๓๗,๑๔๔	๒,๖๗๒	๓,๓๑๖	๓๔,๑๑๖
รวม	๓๕,๐๙๘	๔๘,๐๑๒	๕๖๑,๒๓๗	๓๔,๖๒๔	๔๓,๙๐๖	๕๐๔,๕๕๓

ที่มา : สำนักงานการปฏิรูปที่ดินชุมพร, ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๙

๙. พื้นที่ป่าไม้จังหวัดชุมพร

(๑) พื้นที่ป่าจังหวัดชุมพร เนื้อที่ ๘๐๗,๐๑๔.๑๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๕๓๕ ของพื้นที่จังหวัดชุมพร (ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๗)

ตารางที่ ๘ แสดงประเภท เนื้อที่ และหน่วยงานรับผิดชอบพื้นที่ป่าไม้จังหวัดชุมพร

ประเภทป่า	เนื้อที่ (ไร่)	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
ป่าสงวนแห่งชาติ	๓๘๗,๕๕๖.๒๙	กรมป่าไม้
ป่าอนุรักษ์	๑,๐๑๑,๑๒๕	กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช
ป่าชายเลน	๘๘,๙๓๙.๔๖	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

หมายเหตุ : จำนวนพื้นที่ป่าไม้จะทับซ้อนกับพื้นที่จังหวัดใกล้เคียง

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๗

(๒) พื้นที่ป่าอนุรักษ์จังหวัดชุมพร เนื้อที่ ๑,๐๑๑,๑๒๕ ไร่ เป็นพื้นที่ป่าไม้ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยมีสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ที่ ๔ (สุราษฎร์ธานี) กำกับดูแลพื้นที่ ที่ได้ประกาศตามกฎหมาย

ตารางที่ ๙ แสดงพื้นที่อนุรักษ์ของจังหวัดชุมพร

พื้นที่อนุรักษ์	เนื้อที่ในจังหวัดชุมพร (ไร่)
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุทยานเสด็จในกรมหลวงชุมพรด้านทิศเหนือตอนล่าง	๒๓๐,๖๒๐
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุทยานเสด็จในกรมหลวงชุมพรด้านทิศใต้	๙๐,๐๐๐
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งระยะ - นาสัก	๑๐๒,๙๗๐
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าควนแม่ยายหม่อน	๒๑๑,๖๕๐
อุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว	๑๘๓,๑๒๕
อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะชุมพร	๑๙๘,๑๒๕
วนอุทยานน้ำตกกะเปาะ	๒๘๑

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๘

(๓) พื้นที่ป่าชายเลน เนื้อที่ ๖๖,๘๓๑ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ในเขตอุทยานแห่งชาติ จำนวน ๓๓,๗๓๐ ไร่ พื้นที่นอกเขตอุทยานแห่งชาติ จำนวน ๑๓,๑๐๓ ไร่

ตารางที่ ๑๐ แสดงพื้นที่ป่าชายเลนของจังหวัดชุมพร

ประเภทพื้นที่	จำนวนเนื้อที่ (ไร่)	อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ	อยู่นอกเขตอุทยานแห่งชาติ
ป่าชายเลน (ปี ๒๕๖๒)	๔๖,๒๖๔ ไร่	๒๒,๘๗๖ ไร่	๓,๓๘๘ ไร่
หญ้าทะเล (ปี ๒๕๖๓)	๑๑,๔๒๕ ไร่	๘,๓๕๘ ไร่	๓,๐๖๘ ไร่
แนวปะการัง (ปี ๒๕๖๔)	๙,๑๔๓ ไร่	๒,๔๙๖ ไร่	๖,๖๔๗ ไร่

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๘

๑๐. ปัญหาทรัพยากรดิน

๑. ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เนื่องจากการชะล้างสูงและดินมีความเป็นกรด ประกอบกับบางบริเวณเป็นดินทรายจึงมีธาตุอาหารอยู่น้อย มีความสามารถในการดูดซับธาตุอาหารต่ำ ทำให้ดินเหล่านี้มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

๒. สภาพดินทรายจัด ดินเป็นทรายจัดจะมีธาตุอาหารอยู่น้อยและมีความสามารถในการดูดซับธาตุอาหารต่ำมาก

๓. ดินเป็นทรายจัดมีชั้นดานอินทรีย์ ชั้นดินจะมีการชะล้างอนุภาคดินเหนียว เหล็กออกไซด์ ธาตุอาหาร อินทรีย์วัตถุ และ วัสดุละเอียดมากลงไปสะสมในดินชั้นล่าง ทำให้เกิดการเชื่อมแข็งจนรากพืชไม่สามารถแผ่กระจายลงไปได้ และยังทำให้ความสามารถในการอุ้มน้ำและความสามารถดูดซับแร่ธาตุลดลง

๔. ดินอินทรีย์ ดินที่เกิดขึ้นในพื้นที่ป่าพรุ มีน้ำกร่อยและน้ำเค็มจากทะเลเข้าท่วมในพื้นที่ ทำให้มีอินทรีย์วัตถุที่สลายตัวแล้วและยังไม่สลายตัว มีความหนามากกว่า ๔๐ เซนติเมตร ถึงแม้ว่าจะมีชั้นอินทรีย์วัตถุอยู่มาก แต่ไม่ได้เป็นประโยชน์ต่อพืช ดันก่อให้เกิดโทษจากการที่อินทรีย์วัตถุมีสภาพเกาะตัวกันหลวมๆ เมื่อแห้งจะยุบตัวมาก ดินไฟจะดับยาก หากมีน้ำท่วมขังจะลอยตัว ดินเป็นกรดจัด และจะขาดแร่ธาตุที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตของพืช

๕. ดินเลนเค็มชายทะเล เป็นบริเวณที่มีน้ำทะเลท่วมถึงเป็นประจำ ดินมีสภาพเป็นกรดกำมะถัน เกิดก๊าซพิษไข่เน่าและมีเทน ส่งผลเสียต่อการเจริญเติบโตของพืชและด้วยสภาพของดินยังทำให้พืชที่ปลูกล้มง่าย อีกทั้งยังทำให้พืชมีความสามารถในการทรงตัวได้น้อย

๖. สภาพดินเปรี้ยวจัด ดินมีค่าความเป็นกรดต่างเท่าหรือต่ำกว่า ๔.๕ อาจพบสารประกอบกำมะถันอยู่มากกว่า ๑ เปอร์เซ็นต์ หากเกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมจากการใช้ประโยชน์ของพื้นที่จะส่งผลทำให้ดินมีสภาพเป็นกรดรุนแรงมากขึ้น เหล็กและอะลูมิเนียมจะละลายออกมาส่งผลเสียต่อพืชที่ปลูกและยังทำให้เกิดการตรึงของธาตุฟอสฟอรัสในรูปที่พืชไม่สามารถนำออกมาใช้ประโยชน์ได้

๗. สภาพดินตื้น เป็นดินที่มีชั้นส่วนขนาดใหญ่มากกว่า ๒ มิลลิเมตร มีปริมาณมากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์ อาจพบชั้นหินพื้นหรือชั้นมาร์ลภายในความลึก ๕๐ เซนติเมตร มีเนื้อดินละเอียดน้อยทำให้ความสามารถในการดูดซับน้ำและธาตุอาหารได้ต่ำ เกิดการชะล้างธาตุอาหารก่อนที่พืชจะนำไปใช้ประโยชน์ และสภาพดินตื้นยังเป็นอุปสรรคในการขนถ่ายของรากพืชลงไปหาธาตุอาหารและน้ำ อีกทั้งยังส่งผลต่อการค้ำยันและการทรงตัวของพืช

๘. ดินบนสภาพพื้นที่ที่มีความลาดชัน บริเวณที่มีความลาดชันมากจะเกิดการกร่อน มีผลทำให้ดินถูกชะล้างพังทลายได้ง่าย บางพื้นที่อาจถูกน้ำกัดเซาะเป็นร่องลึก ทำให้ยากต่อการเพาะปลูก

๙. ปัญหาขาดแคลนน้ำ ในพื้นที่ลุ่มซึ่งดินเหมาะสมในการทำนาและปลูกพืชผักหลังฤดูการทำนาจำเป็นต้องอาศัยฝนเพียงครั้งเดียวในรอบปี หลังจากนั้นก็ปล่อยว่างไว้ โดยไม่มีการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดอน ใช้พื้นที่ปลูกพืชไร่ต่างๆ ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำอย่างมาก เนื่องจากสภาพพื้นที่มีความลาดชันและดินมีความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำ การจัดการระบบชลประทานเข้าช่วยเหลือเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก เช่น การทำฝายน้ำล้น อ่างกักเก็บน้ำขนาดเล็กการขุดบ่อ เป็นต้น

๑๐. ปัญหาน้ำท่วม บริเวณพื้นที่ลุ่มต่ำริมน้ำส่วนใหญ่จะมีน้ำไหลบ่าท่วมขังเป็นประจำเกือบทุกปี ส่งผลกระทบให้เกิดความเสียหายต่อพืชและผลผลิตทางการเกษตร

๑๑. ลักษณะภูมิอากาศ

➤ ลักษณะอากาศทั่วไป

จังหวัดชุมพรอยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุมที่พัดประจำเป็นฤดูกาล ๒ ชนิด คือ มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นลมจากทิศตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านมหาสมุทรอินเดีย พัดพาไอน้ำและความชื้นขึ้นมาสู่ประเทศไทยระหว่างกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ทำให้มีฝนตกชุกทั่วไป โดยเฉพาะพื้นที่ด้านตะวันตกซึ่งเป็นด้านรับลม จะมีปริมาณฝนมากกว่าพื้นที่ราบชายฝั่งทะเลด้านตะวันออก ลมมรสุมอีกชนิดหนึ่งคือมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือหรือฤดูหนาว จะมีลมจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นลมเย็นและแห้งจากประเทศจีนพัดปกคลุมประเทศไทยระหว่างกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ทำให้มีอากาศเย็นลงและมีฝนชุกต่อเนื่องอีกระยะหนึ่ง โดยเฉพาะเดือนตุลาคมและเดือนพฤศจิกายน

➤ ฤดูกาล

เนื่องจากจังหวัดชุมพรตั้งอยู่ในภาคใต้ตอนบนและติดกับทะเล ลักษณะอากาศในแต่ละฤดูกาลจึงไม่แตกต่างกันมากนัก อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศโดยทั่วไปของประเทศไทยแล้วสามารถแบ่งเป็น ๓ ฤดูกาล ดังนี้

๑) ฤดูร้อน เริ่มประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงเปลี่ยนฤดู ระยะนี้เป็นช่วงว่างของลมมรสุมหลังจากสิ้นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ อุณหภูมิจะสูงขึ้น โดยเฉพาะในเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม อย่างไรก็ตามจังหวัดชุมพรอยู่ใกล้ทะเลจึงไม่ร้อนมากนัก เพราะได้รับกระแสลมและไอน้ำ ทำให้อากาศคลายความร้อนลงไปมาก

๒) ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย และมีร่องมรสุมพาดผ่านภาคใต้เป็นระยะๆ ในเดือนตุลาคมจนถึงเดือนพฤศจิกายน ซึ่งเป็นระยะแรกที่ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย ทำให้จังหวัดชุมพรยังมีฝนตกชุกต่อเนื่องจนถึงเดือนธันวาคมฝนจึงเริ่มลดลง

๓) ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย ในระยะแรกจะยังมีฝนจากอิทธิพลของมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ จากนั้นในเดือนธันวาคมอุณหภูมิจะลดลงทั่วไปและมีอากาศหนาวเย็นเป็นครั้งคราว โดยอุณหภูมิจะลดลงต่ำสุดในเดือนธันวาคมและมกราคม

๑๒. อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

จากสภาพภูมิประเทศของจังหวัดชุมพรที่อยู่ติดกับทะเล อุณหภูมิระหว่างฤดูกลางและกลางวันกลางคืน จึงไม่แตกต่างกันมากนัก อุณหภูมิโดยเฉลี่ยไม่สูงมากและอากาศไม่ร้อนจัด ส่วนฤดูหนาวจะมีอากาศเย็นได้ บางครั้ง อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ ๒๗.๒ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยตลอดปีประมาณ ๓๒.๐ องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยตลอดปีประมาณ ๒๓.๘ องศาเซลเซียส เดือนที่มีอากาศร้อนที่สุด คือเดือนเมษายน ส่วนอุณหภูมิสูงที่สุดที่เคยตรวจวัดได้คือ ๔๐.๒ องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ ที่สถานีอุตุนิยมวิทยาเกษตรสวี่ และอุณหภูมิต่ำที่สุดตรวจวัดได้ ๑๐.๕ องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๙ ที่สถานีอุตุนิยมวิทยาเกษตรสวี่ อำเภอสวี

ตารางที่ ๑๑ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด-ต่ำสุดจังหวัดชุมพร ปี ๒๕๕๓ - ๒๕๖๘

ปี	อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี	เฉลี่ยสูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๕๓	๓๗.๘๐	๑๘.๖๐	๒๘.๖๗	๙๘.๐๐	๒๐.๐๐	๗๑.๕๔
๒๕๕๔	๓๕.๕๐	๑๘.๘๐	๒๗.๗๖	๙๙.๐๐	๓๗.๐๐	๗๒.๘๓
๒๕๕๕	๓๗.๐๐	๒๐.๗๐	๒๘.๕๕	๙๙.๐๐	๓๖.๐๐	๗๒.๔๖
๒๕๕๖	๓๗.๘๐	๑๗.๔๐	๒๘.๓๐	๙๘.๐๐	๓๓.๐๐	๗๑.๙๖
๒๕๕๗	๓๖.๖๐	๑๕.๙๐	๒๘.๐๔	๙๙.๐๐	๓๓.๐๐	๗๒.๘๓
๒๕๕๘	๓๗.๔๐	๑๘.๐๐	๒๘.๕๔	๑๐๐.๐๐	๓๗.๐๐	๗๓.๐๕
๒๕๕๙	๓๗.๗๐	๑๘.๐๐	๒๘.๕๖	๙๙.๐๐	๓๖.๐๐	๗๓.๙๖
๒๕๖๐	๓๖.๘๐	๑๗.๗๐	๒๘.๔๗	๙๙.๐๐	๓๒.๐๐	๗๒.๒๑
๒๕๖๑	๓๖.๘๐	๑๙.๕๐	๒๘.๕๓	๙๙.๐๐	๓๕.๐๐	๗๓.๑๓
๒๕๖๒	๓๘.๓๐	๒๐.๘๐	๒๙.๐๓	๙๙.๐๐	๓๒.๐๐	๗๒.๒๘
๒๕๖๓	๓๗.๓๐	๑๘.๙๐	๒๗.๗๐	๙๕.๗๐	๓๖.๐๐	๘๓.๐๐
๒๕๖๔	๓๖.๓๐	๑๘.๕๐	๒๗.๒๐	๙๙.๐๐	๔๑.๐๐	๘๓.๐๐
๒๕๖๕	๓๖.๓๐	๑๙.๐๐	๒๗.๓๐	๙๙.๐๐	๔๔.๐๐	๘๓.๐๐
๒๕๖๖	๓๘.๔๐	๑๘.๓๐	๒๘.๐๗	๙๘.๐๐	๓๑.๐๐	๗๙.๐๐
๒๕๖๗	๓๙.๘๐	๑๙.๒๐	๒๘.๔๐	๙๘.๐๐	๔๗.๐๐	๗๙.๐๐
๒๕๖๘	๓๕.๖๐	๒๒.๐๐	๓๒.๖๐	๙๙.๐๐	๔๑.๐๐	๗๒.๐๐

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๘

๑๓. ปริมาณน้ำฝน

จังหวัดชุมพร เป็นจังหวัดที่มีฝนตกชุกตลอดปี ปริมาณฝนที่ตกส่วนมากจะขึ้นอยู่กับร่องมรสุมที่พัดผ่านและลมมรสุมทั้งสองชนิดที่พัดปกคลุม โดยในช่วงต้นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ (เดือนพฤศจิกายน) จะมีฝนชุกมากกว่าช่วงอื่นๆ เนื่องจากพื้นที่จังหวัดอยู่ติดกับอ่าวไทยและไม่มีภูเขาสูงปิดกั้นจึงได้รับมรสุมเต็มที่ ปริมาณฝนเฉลี่ยตลอดปี ๑,๙๔๓.๐ มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ ๑๖๖ วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนพฤศจิกายน มีปริมาณฝนเฉลี่ย ๒๕๗.๑ มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ ๑๔ วัน ปริมาณฝนสูงที่สุดที่เคยตรวจวัดได้ใน ๒๔ ชั่วโมง ๔๒๓.๔ มิลลิเมตร เมื่อวันที่ ๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๘ ที่สถานีอุตุนิยมวิทยาชุมพร อำเภอเมืองชุมพร

ตารางที่ ๑๒ ปริมาณน้ำฝนจังหวัดชุมพร ปี ๒๕๕๓ - ๒๕๖๘

ปี	ปริมาณน้ำฝนทั้งปี (มิลลิเมตร)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (มิลลิเมตร)	จำนวนวันฝนตก (วัน)
๒๕๕๓	๑,๕๔๙.๒๐	๑๒๙.๑๐	๑๔๘
๒๕๕๔	๒,๐๔๔.๓๐	๑๗๐.๓๖	๑๖๗
๒๕๕๕	๒,๐๘๔.๑๐	๑๓๗.๖๘	๑๖๓
๒๕๕๖	๑,๙๓๐.๕๐	๑๖๐.๘๘	๑๕๕
๒๕๕๗	๑,๖๘๗.๘๙	๑๔๐.๖๖	๑๔๒
๒๕๕๘	๒,๒๓๓.๔๐	๑๘๖.๑๒	๑๗๘
๒๕๕๙	๑,๗๘๒.๔๐	๑๔๘.๕๓	๑๖๐
๒๕๖๐	๓,๓๑๑.๕๐	๒๗๕.๙๖	๑๗๔
๒๕๖๑	๒,๐๙๕.๒๐	๑๗๔.๖๐	๒๑๙
๒๕๖๒	๑,๒๖๖.๖๐	๑๔๐.๗๓	๑๒๔
๒๕๖๓	๑,๗๖๘.๒๐	๑๔๗.๓๕	๑๔๓
๒๕๖๔	๒,๑๓๖.๕๐	๑๗๘.๐๔	๑๗๗
๒๕๖๕	๒,๖๙๔.๘๐	๒๒๔.๖๐	๑๗๙
๒๕๖๖	๑,๖๙๑.๗๐	๑๔๐.๙๘	๑๔๖
๒๕๖๗	๒,๔๔๓.๑๐	๒๐๓.๕๙	๑๓๙
๒๕๖๘	๑,๘๑๖.๕๐	๑๔๕.๘๗	๑๔๐

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๘

๑๔. ทรัพยากรน้ำ

๑. แหล่งน้ำธรรมชาติ สภาพทางอุทกวิทยาของจังหวัดชุมพร รวมเรียกว่าลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกส่วนที่ ๑ ซึ่งประกอบด้วยแม่น้ำลำคลองสายสั้นๆ ไหลจากเทือกเขาฝั่งตะวันตกของจังหวัดคือเทือกเขาตะนาวศรี ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารสู่อ่าวไทยประกอบด้วยลุ่มน้ำสาขาและลุ่มน้ำย่อยดังนี้

๑.๑ สภาพลุ่มน้ำและการแบ่งลุ่มน้ำ

ตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกากำหนดลุ่มน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๔ จังหวัดชุมพร แบ่งเป็น ๔ ลุ่มน้ำ ๘ คลองสาขา ดังนี้

๑) ลุ่มน้ำสาขา ภาคตะวันออกตอนบนส่วนที่ ๑ ประกอบด้วยคลองสายหลัก ได้แก่

(๑) คลองปะทิว (๒) คลองบางสน มีพื้นที่ครอบคลุม อำเภอปะทิว และพื้นที่ตอนเหนือของจังหวัดชุมพร เป็นลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลอ่าวไทย รับน้ำจากเทือกเขาตะนาวศรีและไหลลงสู่อ่าวไทย เหมาะสำหรับการเกษตร ประมง และเป็นแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค

๒) ลุ่มน้ำสาขา คลองท่าตะเภา ประกอบด้วยคลองสายหลัก ได้แก่

(๓) คลองท่าตะเภา (๔) คลองชุมพร มีพื้นที่ครอบคลุม อำเภอเมืองชุมพร อำเภอท่าแซะ และพื้นที่ใกล้เคียง เป็นลุ่มน้ำที่สำคัญที่สุดของจังหวัดชุมพร ใช้เป็นแหล่งน้ำดิบเพื่อการผลิตประปา การเกษตร และการป้องกันอุทกภัย คลองท่าตะเภาไหลผ่านตัวเมืองชุมพรลงสู่อ่าวไทย

๓) ลุ่มน้ำสาขา ภาคใต้ตะวันออกตอนบนส่วนที่ ๒ ประกอบด้วยคลองสายหลัก ได้แก่

(๕) คลองสวี (๖) คลองตะโก มีพื้นที่ครอบคลุม อำเภอสวี และพื้นที่ตอนกลางของจังหวัด เป็นลุ่มน้ำชายฝั่งที่รองรับพื้นที่เกษตรกรรม โดยเฉพาะสวนยางพารา ปาล์มน้ำมัน และสวนผลไม้ น้ำไหลลงสู่อ่าวไทย

๔) ลุ่มน้ำสาขา คลองหลังสวน ประกอบด้วยคลองสายหลัก ได้แก่

(๗) คลองหลังสวน (๘) คลองละแม มีพื้นที่ครอบคลุม อำเภอหลังสวน อำเภอละแม และพื้นที่ตอนใต้ของจังหวัด เป็นลุ่มน้ำขนาดใหญ่ทางตอนใต้ของจังหวัด มีบทบาทสำคัญต่อการปลูกทุเรียน มังคุด เงาะ และพืชเศรษฐกิจ รวมทั้งเป็นแหล่งประมงน้ำจืดและแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๑.๒ ลุ่มน้ำสายรอง ได้แก่

๑) ลำน้ำรับร่อ

เกิดจากเทือกเขาตะนาวศรีบริเวณเขตชายแดนไทยกับพม่าทางตะวันตกเฉียงเหนือของอำเภอปะทิวผ่านหุบเขาต่างๆ ลงมาทางใต้เข้าอำเภอท่าแซะ ไหลผ่านไปทางตะวันออกผ่านตำบลรับร่อ ตำบลท่าข้าม ไปรวมกับ ลำน้ำท่าแซะที่ตำบลนากระตามเป็นแม่น้ำท่าตะเภา มีความยาวประมาณ ๗๒ กิโลเมตร มีน้ำตลอดปี

๒) ลำน้ำท่าแซะ

เกิดจากเทือกเขาในเขตอำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไหลผ่านตำบลสลุย ตำบลคูริง ตำบลท่าแซะ ตำบลนากระตาม อำเภอท่าแซะ มาพบกับลำน้ำรับร่อเป็นแม่น้ำท่าตะเภา ความยาวประมาณ ๗๗ กิโลเมตร มีน้ำตลอดปี

๓) คลองสวีเฒ่า

เกิดจากเขาในตำบลทุ่งระยะ อำเภอสวี ไหลทางตะวันออกผ่านตำบลนาโพธิ์ แล้ววกไปทางตะวันออกเฉียงเหนือผ่านตำบลปากแพรกออกสู่ทะเลที่ตำบลวิสัยใต้ อำเภอสวี ความยาวประมาณ ๓๐ กิโลเมตร มีน้ำตลอดทั้งปี

๔) คลองตะโก

เกิดจากเขาในอำเภอลำสนธิไหลผ่าน ตำบลทุ่งตะโก ตำบลทุ่งตะไคร่ ตำบลปากตะโก ลงทะเลที่ตำบลปากตะโก มีความยาวประมาณ ๑๒๐ กิโลเมตร มีน้ำตลอดทั้งปี

๒. บ่อน้ำบาดาล จังหวัดชุมพร ปี ๒๕๖๘

จังหวัดชุมพร มีบ่อน้ำบาดาล รวมทั้งสิ้น ๓,๑๑๔ บ่อ แบ่งเป็น เกษตรกรรม ๒,๓๖๕ บ่อ อุปโภคบริโภค ๔๐๕ บ่อ ธุรกิจ ๓๔๔ บ่อ และปริมาณน้ำตามใบอนุญาต ๑๖๒,๔๖๓.๔๐ ลบ.ม.

ตารางที่ ๑๓ จำนวนบ่อน้ำบาดาลจังหวัดชุมพร ปี ๒๕๖๘

จังหวัด/อำเภอ	เกษตรกรรม	อุปโภคบริโภค	ธุรกิจ	ปริมาณน้ำตาม ใบอนุญาต (ลบ.ม./วัน)	รวม
เมือง	๙๙๑	๗๙	๕๔	๔๘,๔๘๔	๑,๑๒๔
ท่าแซะ	๑๙๕	๖๔	๓๙	๑๓,๒๒๐	๒๙๘
ปะทิว	๑๖๗	๕๙	๗๙	๒๕,๕๑๕	๓๐๕
หลังสวน	๒๕๐	๗๒	๖๑	๒๑,๙๖๐	๓๘๓
ละแม	๑๐๒	๑๓	๒๕	๘,๕๕๖	๑๔๐
พะโต๊ะ	๓๙	๕	๕	๒,๕๖๔	๔๙
สวี	๓๖๐	๗๕	๔๙	๒๖,๘๐๗	๔๘๔
ทุ่งตะโก	๒๖๑	๓๘	๓๒	๑๕,๓๕๖.๗๐	๓๓๑
รวม	๒,๓๖๕	๔๐๕	๓๔๔	๑๖๒,๔๖๓.๔๐	๓,๑๑๔

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๘

๑๕. ข้อมูลทะเบียนแหล่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่จังหวัดชุมพร

จังหวัดชุมพร มีพื้นที่แหล่งน้ำขนาดเล็ก แบ่งเป็น ๘ อำเภอ รวม ๑๔๒ โครงการ ปริมาณน้ำความจุ กักเก็บ ๕,๘๑๕,๒๔๘ ลบ.ม. มีประชากรที่ได้รับประโยชน์รวม ๔๓,๓๙๘ครัวเรือน พื้นที่การเกษตรรวม ๖๒,๙๒๓ ไร่

ตารางที่ ๑๔ จำนวนทะเบียนแหล่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่จังหวัดชุมพร

ที่	พื้นที่จังหวัดชุมพร	จำนวน (โครงการ)	ปริมาณน้ำความจุ กักเก็บ (ลบ.ม.)	ผลประโยชน์ที่ได้รับ	
				ประชาชน (ครัวเรือน)	พื้นที่การเกษตร (ไร่)
๑	อำเภอปะทิว	๑๓	๔๐๘,๗๓๗	๑,๖๖๔	๒,๒๖๑
๒	อำเภอท่าแซะ	๒๒	๖๖๙,๗๒๐	๓,๖๒๗	๕,๕๓๓
๓	อำเภอเมืองชุมพร	๔๖	๑,๒๑๘,๑๒๓	๕,๔๑๓	๗,๗๔๕
๔	อำเภอสวี	๒๒	๑,๒๒๔,๔๒๓	๑๒,๗๑๓	๑๗,๘๖๙
๕	อำเภอทุ่งตะโก	๙	๕๒๖,๓๖๐	๒,๖๘๗	๓,๖๕๐
๖	อำเภอลำสนวน	๑๓	๑,๒๙๗,๘๐๐	๑๕,๒๙๕	๒๓,๐๔๘
๗	อำเภอพะโต๊ะ	๓	๕๗,๒๐๐	๒๘๑	๓๘๑
๘	อำเภอละแม	๑๔	๔๑๒,๔๘๕	๑,๗๑๘	๒,๔๓๖
รวม		๑๔๒	๕,๘๑๕,๒๔๘	๔๓,๓๙๘	๖๒,๙๒๓

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๘

๑๖. จำนวนบ่อที่ได้รับการขุดสระน้ำในไร่นาขนาด ๑,๒๖๐ ลบ.ม. ปีงบประมาณ ๒๕๖๘

โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๑ สถานีพัฒนาที่ดินชุมพร ดำเนินการตั้งแต่ปี ๒๕๔๙-๒๕๖๙ รวมทั้งสิ้น ๑,๑๒๓ บ่อ

ตารางที่ ๑๕ แสดงจำนวนบ่อที่ได้รับการขุดสระน้ำในไร่นาขนาด ๑,๒๖๐ ลบ.ม. ปีงบประมาณ ๒๕๖๘

ปี งบประมาณ	จำนวน (บ่อ)	ท่าแซะ	ปะทิว	เมืองชุมพร	สวี	ทุ่งตะโก	ลำสนวน	พะโต๊ะ	ละแม
๒๕๔๙	๗๕	๗๐		๕					
๒๕๕๑	๒๕						๒๕		
๒๕๕๒	๒๕	๑๐		๑๕					
๒๕๕๓	๓๐		๑๐	๑๐	๑๐				
๒๕๕๔	๑๐							๕	๕
๒๕๕๕	๒๕	๑๐				๕		๑๐	
๒๕๕๖	๑๐๐	๒๙	๑๒	๒๐	๑๖	๔	๙	๑๐	
๒๕๕๗	๗๐	๑๗			๑๓				๔๐
๒๕๕๘	๓๐	๒๐							๑๐
๒๕๕๙	๒๐	๒๐							
๒๕๖๐	๓๐		๓๐						
๒๕๖๑	๔๐						๑๓	๑๒	๑๕
๒๕๖๒	๔๐	๒๐			๑๓		๗		
๒๕๖๓	๙๒	๓	๒	๑๐	๓๐		๒๒	๑๐	๑๕
๒๕๖๔	๑๑๒	๓๔	๔	๓	๑๙		๓๐		๒๒

ปี งบประมาณ	จำนวน (บ่อ)	ท่าแซะ	ปะทิว	เมืองชุมพร	สวี	ทุ่งตะโก	หลังสวน	พะโต๊ะ	ละแม
๒๕๖๕	๑๓๔	๘	๒๖	๙	๓๓	๕	๑๑	๑๒	๓๐
๒๕๖๖	๑๑	๒		๖			๒		๑
๒๕๖๗	๗๓	๓๐	๑๗		๕	๑			๒๐
๒๕๖๘	๓๖	๑๖	๑	๔	๑๓	๒			
๒๕๖๙	๑๔๕	๗๓	๖	๑๒	๒๒	๓	๑๗	๓	๙
รวมทั้งสิ้น	๑,๑๒๓	๓๖๒	๑๐๘	๙๔	๑๗๔	๒๐	๑๓๖	๖๒	๑๖๗

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๙

๑๗. ข้อมูลสระน้ำที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดชุมพร

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดชุมพร สนับสนุนการขุดสระน้ำให้กับเกษตรกร จำนวน ๒ สระ พื้นที่รวม ๒๘ ไร่ ในพื้นที่การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.) ตำบลหงษ์เจริญ อำเภوتاแซะ จังหวัดชุมพร

๑๘. ข้อมูลสระน้ำโคกหนองนา

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชุมพร ดำเนินการโครงการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง และโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา” ตั้งแต่ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘ มีการขุดสระน้ำให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ รวมทั้งสิ้น ๑๗๕ บ่อ พื้นที่รวม ๓๖๔ ไร่

ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลสระน้ำโคกหนองนา ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘

อำเภอ	ตำบล	ขนาดพื้นที่		หมายเหตุ
		๑ ไร่	๓ ไร่	
เมืองชุมพร	บ้านนา	๑		อ.เมืองชุมพร มีสระน้ำจำนวน ๑๒ บ่อ พื้นที่ ๒๓ ไร่
	วังไผ่		๑	
	นาทุ่ง	๑	๑	
	หาดพันไกร	๑		
	ท่ายาง		๑	
	ขุนกระหัง	๑	๑	
	ตากแดด		๑	
	หาดทรายรี	๑		
	นาชะอัง		๑	
รวม ๑๒ บ่อ		๕	๖	
หลังสวน	บ้านควน	๔	๒	อ.หลังสวน มีสระน้ำจำนวน ๔๐ บ่อ พื้นที่ ๗๘ ไร่
	วังตะกอก	๓	๑	
	บางมะพร้าว	๖	๖	
	นาพญา		๒	
	แหลมทราย		๓	
	บางน้ำจืด	๑	๒	
	หาดยาย	๑	๓	
	พ้อแดง	๑		
	นาขา	๔		
	ท่ามะพละ	๑		
รวม ๔๐ บ่อ		๒๑	๑๙	

อำเภอ	ตำบล	ขนาดพื้นที่		หมายเหตุ
		๑ ไร่	๓ ไร่	
ปะทิว	บางสน	๓		อ.ปะทิว มีสระน้ำจำนวน ๙ บ่อ พื้นที่ ๙ ไร่
	สะพลี	๒		
	ชุมโค	๒		
	เขาไชยราช	๑		
	ดอนยาง	๑		
รวม ๙ บ่อ		๙		
พะโต๊ะ	โนหยาน		๑	อ.พะโต๊ะ มีสระน้ำจำนวน ๘ บ่อ พื้นที่ ๑๖ ไร่
	พะโต๊ะ	๑	๑	
	พระรักษ์	๑		
	ปากทรง	๒	๒	
รวม ๘ บ่อ		๔	๔	
ทุ่งตะโก	ตะโก	๑	๑	อ.ทุ่งตะโก มีสระน้ำจำนวน ๗ บ่อ พื้นที่ ๑๕ ไร่
	ทุ่งตะไคร	๑	๑	
	ปากตะโก		๑	
	ช่องไม้แก้ว	๑	๑	
รวม ๗ บ่อ		๓	๔	
ท่าแซะ	กรายทอง	๑		อ.ท่าแซะ มีสระน้ำจำนวน ๔๒ บ่อ พื้นที่ ๗๘ ไร่
	ท่าแซะ	๙	๔	
	นากระตาม		๔	
	คูริง			
	ท่าข้าม	๒	๒	
	รับร่อ	๖	๒	
	สลุย	๓	๕	
	หงษ์เจริญ	๒	๖	
	หินแก้ว	๑	๓	
รวม ๔๒ บ่อ		๒๔	๑๘	
สวี	วิสัยใต้	๑	๑	อ.สวี มีสระน้ำจำนวน ๗ บ่อ พื้นที่ ๑๙ ไร่
	ครน		๑	
	ท่าหิน		๒	
	ทุ่งระยะ		๑	
	นาโพธิ์		๑	
รวม ๗ บ่อ		๑	๖	
ละแม	ทุ่งควัฒ์	๒	๖	อ.ละแม มีสระน้ำจำนวน ๕๐ บ่อ พื้นที่ ๑๒๖ ไร่
	สวนแดง	๔	๗	
	ทุ่งหลวง		๑๐	
	ละแม	๕	๙	
รวม ๕๐ บ่อ		๑๒	๓๘	

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๘

๑๙. ข้อมูลแหล่งน้ำในเขตชลประทานจังหวัดชุมพร

จังหวัดชุมพร มีพื้นที่ในเขตชลประทาน รวม ๒๒๖,๖๓๕ ไร่ นอกเขตชลประทาน ๑,๙๘๙,๗๓๘ ไร่ การเกษตรส่วนใหญ่จึงอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก โดยมีปริมาณฝนตกประมาณ ๑,๘๗๖.๒๑ มม./ปี และมีปริมาณน้ำท่า ๕,๘๕๘.๖๖ ล้าน ลบ.ม. จังหวัดชุมพร

ตารางที่ ๑๗ แสดงข้อมูลแหล่งน้ำในเขตชลประทาน จังหวัดชุมพร (โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ)

ลำดับ ที่	ชื่อแหล่งน้ำ	ที่ตั้ง					พิกัด		ปริมาณน้ำ		ความต้องการใช้น้ำ			หน่วยงาน ดูแลรักษา
		หมู่บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	Lat	Long	ความจุกักเก็บ	ความจุปัจจุบัน	อุปโภคบริโภค ลบ.ม./วัน	รักษาระบบนิเวศน์ ลบ.ม./วัน	เพื่อการเกษตร ลบ.ม./วัน	
									ลบ.ม.	ลบ.ม.				
	อำเภอท่าแซะ								๒๑๕,๐๐๐	๔๕,๐๐๐	๑๓,๕๐๐	๙,๐๐๐	๒๒,๕๐๐	
๑	อนุรักษ์พันธุ์ไม้และพืชพันธุ์พืชอื่นเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพฯ	ดวงดี	๗	สองพี่น้อง	ท่าแซะ	ชุมพร	๑๐.๙๒๒๓๘	๙๙.๑๒๙๐๔	๒๐,๐๐๐	๕,๐๐๐	๑,๕๐๐	๑,๐๐๐	๒,๕๐๐	ชลประทานชุมพร
๒	จัดหาน้ำอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช อื่นเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพฯ	เนินทอง	๖	สลุย	ท่าแซะ	ชุมพร	๑๐.๙๐๓๓๖	๙๙.๑๗๙๓๖	๒๐,๐๐๐	๕,๐๐๐	๑,๕๐๐	๑,๐๐๐	๒,๕๐๐	ชลประทานชุมพร
๓	ทำนบกั้นคลองกระโจม	หินกูบ	๓	สลุย	ท่าแซะ	ชุมพร	๑๐.๘๗๗๙๖	๙๙.๒๗๙๐๘	๓๐,๐๐๐	๕,๐๐๐	๑,๕๐๐	๑,๐๐๐	๒,๕๐๐	ชลประทานชุมพร
๔	อาคารอัดน้ำบ้านหินกูบ	หินกูบ	๓	สลุย	ท่าแซะ	ชุมพร	๑๐.๘๔๙๐๕	๙๙.๒๕๒๕๒	๓๐,๐๐๐	๕,๐๐๐	๑,๕๐๐	๑,๐๐๐	๒,๕๐๐	ชลประทานชุมพร
๕	ฝายน้ำตกหินเขียวพร้อมระบายส่งน้ำ	สันกำแพง	๒๓	รับร้อ	ท่าแซะ	ชุมพร	๑๐.๘๙๙๗๙	๙๙.๐๕๓๙๙	๖๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๖,๐๐๐	๔,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	ชลประทานชุมพร
๖	อาคารอัดน้ำบางกลอยพร้อมระบบส่งน้ำ	บางกลอย	๙	หงษ์เจริญ	ท่าแซะ	ชุมพร	๑๐.๘๔๗๓๒	๙๙.๑๒๖๒๖	๕๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๑,๕๐๐	๑,๐๐๐	๒,๕๐๐	ชลประทานชุมพร
	อำเภอปะทิว								๔๑,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๔,๕๐๐	๓,๐๐๐	๗,๕๐๐	
๑	ฝายคลองกะเปาะ	ปากบ่อ	๕	ทะเลทรัพย์	ปะทิว	ชุมพร	๑๐.๗๖๔๐๓	๙๙.๒๕๗๐๒	๒๕,๐๐๐	๙,๐๐๐	๒,๗๐๐	๑,๘๐๐	๔,๕๐๐	ชลประทานชุมพร
๒	จัดหาน้ำบ้านบางเบิด	-	-	ปากคลอง	ปะทิว	ชุมพร	๑๐.๙๖๓๖๒	๙๙.๔๘๖๙๒	๑๖,๐๐๐	๖,๐๐๐	๑,๘๐๐	๑,๒๐๐	๓,๐๐๐	ชลประทานชุมพร
	อำเภอเมืองชุมพร								๕๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๔,๕๐๐	๓,๐๐๐	๗,๕๐๐	
๑	ฝายคลองหินใส	จปร.	๗	วังใหม่	เมือง	ชุมพร	๑๐.๔๔๓๙๖	๙๘.๙๐๗๗๑	๒๕,๐๐๐	๘,๐๐๐	๒,๔๐๐	๑,๖๐๐	๔,๐๐๐	ชลประทานชุมพร
๒	อาคารอัดน้ำบ้านนาแซะ	นาแซะ	๑๐	บ้านนา	เมือง	ชุมพร	๑๐.๔๘๓๗๖	๙๘.๙๙๕๕๓	๓๐,๐๐๐	๗,๐๐๐	๒,๑๐๐	๑,๔๐๐	๓,๕๐๐	ชลประทานชุมพร
	อำเภอสวี								๒๑๕,๐๐๐	๔๕,๐๐๐	๑๓,๒๐๐	๔,๔๐๐	๒๖,๔๐๐	
๑	สระเก็บน้ำอนุรักษ์พันธุ์ไม้และพืชพันธุ์พืช อื่นเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพฯ	-	-	ครน	สวี	ชุมพร	๑๐.๒๗๔๘๓	๙๙.๐๖๓๐๑	๑๕,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๓,๐๐๐	๑,๐๐๐	๖,๐๐๐	ชลประทานชุมพร
๒	อาคารอัดน้ำห้วยอินทนิล	เขาล้าน	๘	ครน	สวี	ชุมพร	๑๐.๓๒๙๑๑	๘,๐๐๐	๓๕,๐๐๐	๘,๐๐๐	๒,๔๐๐	๘๐๐	๔,๘๐๐	ชลประทานชุมพร

[illegible]

ลำดับ ที่	ชื่อแหล่งน้ำ	ที่ตั้ง					พิกัด		ปริมาณน้ำ		ความต้องการใช้น้ำ			หน่วยงาน ดูแลรักษา
		หมู่บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	Lat	Long	ความจุักเก็บ	ความจุปัจจุบัน	อุปโภคบริโภค ลบ.ม./วัน	รักษาระบบนิเวศน์ ลบ.ม./วัน	เพื่อการเกษตร ลบ.ม./วัน	
									ลบ.ม.	ลบ.ม.				
๑	ทำนบกินห้วยลูกปู	สระขาว	๑๖	ละแม	ละแม	ชุมพร	๙.๗๖๓๘๒	๙๘.๙๓๗๐๙	๓๐,๐๐๐	๕,๐๐๐	๑,๕๐๐	๑,๐๐๐	๒,๕๐๐	ชลประทานชุมพร
๒	ทำนบกินห้วยใน	หินลูกช้าง	๗	ทุ่งควาวัด	ละแม	ชุมพร	๙.๘๐๕๔๓	๙๘.๙๕๘๙๖	๒๐,๐๐๐	๔,๐๐๐	๑,๒๐๐	๘๐๐	๒,๐๐๐	ชลประทานชุมพร
๓	ฝายห้วยยวนไทร	ทับใหม่	๕	ทุ่งควาวัด	ละแม	ชุมพร	๙.๗๗๕๕๗	๙๘.๙๓๘๙๑	๒๘,๐๐๐	๖,๐๐๐	๑,๘๐๐	๑,๒๐๐	๓,๐๐๐	ชลประทานชุมพร
๔	อาคารอัดน้ำบ้านคลองกลาง	คลองกลาง	๑๕	ละแม	ละแม	ชุมพร	๙.๗๓๓๑๗	๙๘.๙๓๖๑๘	๓๕,๐๐๐	๖,๐๐๐	๑,๘๐๐	๑,๒๐๐	๓,๐๐๐	ชลประทานชุมพร
๕	อาคารอัดน้ำห้วยตายพรหมพร้อมระบบส่งน้ำและอาคารประกอบ	คลองกลาง	๑๕	ละแม	ละแม	ชุมพร	๙.๗๑๐๔๕	๙๘.๙๓๙๘๓	๓๐,๐๐๐	๕,๐๐๐	๑,๕๐๐	๑,๐๐๐	๒,๕๐๐	ชลประทานชุมพร
๖	จัดหาแหล่งน้ำเพื่อสนับสนุนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสิริราษฎร์			ละแม	ละแม	ชุมพร	๙.๗๘๕๕	๙๘.๙๔๐๕	๒,๔๐๐	๕,๐๐๐	๑,๕๐๐	๑,๐๐๐	๒,๕๐๐	ชลประทานชุมพร

ที่มา : โครงการชลประทานชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๘ แสดงข้อมูลแหล่งน้ำในเขตชลประทาน จังหวัดชุมพร (โครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-พม่า)

ลำดับ ที่	ชื่อแหล่งน้ำ	ที่ตั้ง					พิกัด		ปริมาณน้ำ		ความต้องการใช้น้ำ			หน่วยงาน ดูแลรักษา
		หมู่บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	Lat	Long	ความจุักเก็บ ลบ.ม.	ความจุปัจจุบัน ลบ.ม.	อุปโภคบริโภค ลบ.ม./วัน	รักษาระบบนิเวศน์ ลบ.ม./วัน	เพื่อการเกษตร ลบ.ม./วัน	
	อำเภอท่าแซะ								๕๘๗,๒๐๐	๓๒๙,๙๐๐	๙๘,๙๗๐	๖๕,๙๘๐	๑๖๔,๙๕๐	
๑	ฝายคลองบางอะ	สันติมิตร	๒	รับร้อ	ท่าแซะ	ชุมพร	๑๐.๘๔๔๖๓	๙๙.๐๑๘๓๐	๒๐,๐๐๐	๖,๕๐๐	๑,๙๕๐	๑,๓๐๐	๓,๒๕๐	ชลประทานชุมพร
๒	ฝายคลองสะตง	สะตง	๒๑	รับร้อ	ท่าแซะ	ชุมพร	๑๐.๗๙๕๘๐	๙๘.๙๙๗๒๖	๒๓,๐๐๐	๕,๘๐๐	๑,๗๔๐	๑,๑๖๐	๒,๙๐๐	ชลประทานชุมพร
๓	ฝายบางท่าล่าง	บางท่าล่าง	๑๐	รับร้อ	ท่าแซะ	ชุมพร	๑๐.๘๒๘๗๓	๙๙.๐๑๐๐๖	๒๕,๐๐๐	๕,๓๐๐	๑,๕๙๐	๑,๐๖๐	๒,๖๕๐	ชลประทานชุมพร
๔	ฝายบ้านสันเจริญ	สันเจริญ	๕	รับร้อ	ท่าแซะ	ชุมพร	๑๐.๘๕๓๖๗	๙๙.๐๒๕๖๒	๓๐,๐๐๐	๕,๔๐๐	๑,๖๒๐	๑,๐๘๐	๒,๗๐๐	ชลประทานชุมพร
๕	ฝายบ้านคันชัย	ทุ่งค้อ	๒	สลุย	ท่าแซะ	ชุมพร	๑๐.๘๖๑๗๕	๙๙.๑๙๓๙๗	๒๕,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	๖,๖๐๐	๔,๔๐๐	๑๑,๐๐๐	ชลประทานชุมพร
๖	อาคารอัดน้ำบ้านเนินทอง	สามล้าน	๖	สองพี่น้อง	ท่าแซะ	ชุมพร	๑๐.๘๙๑๖๐	๙๙.๑๘๐๒๖	๒๕,๐๐๐	๒๑,๐๐๐	๖,๓๐๐	๔,๒๐๐	๑๐,๕๐๐	ชลประทานชุมพร
๗	ฝายบ้านนาตีนเขา	นาตีนเขา	๖	หินแก้ว	ท่าแซะ	ชุมพร	๑๐.๕๘๕๙๖	๙๙.๐๖๓๐๘	๑๕,๐๐๐	๑๒,๐๐๐	๓,๖๐๐	๒,๔๐๐	๖,๐๐๐	ชลประทานชุมพร
๘	อาคารอัดน้ำบ้านห้วยใหญ่	ห้วยใหญ่	-	สลุย	ท่าแซะ	ชุมพร	๑๐.๙๔๖๗๒	๙๙.๒๕๔๔๓	๒๕,๐๐๐	๒๓,๐๐๐	๖,๙๐๐	๔,๖๐๐	๑๑,๕๐๐	ชลประทานชุมพร
๙	ฝายบ้านพรตะเคียน	พรตะเคียน	๔	สลุย	ท่าแซะ	ชุมพร	๑๐.๘๑๒๖๖	๙๙.๒๖๕๙๙	๒๐,๐๐๐	๑๒,๐๐๐	๓,๖๐๐	๒,๔๐๐	๖,๐๐๐	ชลประทานชุมพร
๑๐	อาคารอัดน้ำบ้านสวนทรัพย์	ประะ	๑	สลุย	ท่าแซะ	ชุมพร	๑๐.๘๕๗๒๕	๙๙.๑๖๑๐๓	๒๕,๐๐๐	๑๖,๐๐๐	๔,๘๐๐	๓,๒๐๐	๘,๐๐๐	ชลประทานชุมพร
๑๑	ฝายบ้านพันวาล	พันวาล	๑๑	รับร้อ	ท่าแซะ	ชุมพร	๑๐.๗๙๕๗๙	๙๘.๙๗๒๕๖	๒๐,๐๐๐	๖,๘๐๐	๒,๐๔๐	๑,๓๖๐	๓,๔๐๐	ชลประทานชุมพร

ลำดับ ที่	ชื่อแหล่งน้ำ	ที่ตั้ง					พิกัด		ปริมาณน้ำ		ความต้องการใช้น้ำ			หน่วยงาน ดูแลรักษา
		หมู่บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	Lat	Long	ความจุกักเก็บ ลบ.ม.	ความจุปัจจุบัน ลบ.ม.	อุปโภคบริโภค ลบ.ม./วัน	รักษาระบบนิเวศน์ ลบ.ม./วัน	เพื่อการเกษตร ลบ.ม./วัน	
๑๒	อาคารอัดน้ำห้วยอำนวย	ธรรมเจริญ	๑๐	หงษ์เจริญ	ท่ามะแซ	ชุมพร	๑๐.๘๕๙๐๘	๙๙.๑๐๐๖๔	๓๐,๐๐๐	๑๙,๐๐๐	๕,๗๐๐	๓,๘๐๐	๙,๕๐๐	ชลประทานชุมพร
๑๓	อาคารอัดน้ำบ้านบางมาศ	บางมาศใต้	๑๒	รับร้อ	ท่ามะแซ	ชุมพร	๑๐.๖๙๖๓๐	๙๙.๐๐๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๗,๕๐๐	๒,๒๕๐	๑,๕๐๐	๓,๗๕๐	ชลประทานชุมพร
๑๔	อาคารอัดน้ำบ้านธรรมเจริญ	ธรรมเจริญ	๑๐	หงษ์เจริญ	ท่ามะแซ	ชุมพร	๑๐.๘๖๖๓๑	๙๙.๑๑๑๖๓	๒๕,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๖,๐๐๐	๔,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	ชลประทานชุมพร
๑๕	อาคารอัดน้ำบ้านเขาใหญ่คลองกระโดน	ดวงดี	๗	สองพี่น้อง	ท่ามะแซ	ชุมพร	๑๐.๘๘๗๐๙	๙๙.๑๖๑๙๖	๒๒,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๖,๐๐๐	๔,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	ชลประทานชุมพร
๑๖	ฝายบ้านเหมืองทอง	เหมืองทอง	๕	สลุย	ท่ามะแซ	ชุมพร	๑๐.๘๘๖๑๙	๙๙.๑๖๑๐๕	๓๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๗,๕๐๐	๕,๐๐๐	๑๒,๕๐๐	ชลประทานชุมพร
๑๗	ฝายน้ำตกคลองทรายอ่อน	หินเกาพัฒนา	๑๗	รับร้อ	ท่ามะแซ	ชุมพร	๑๐.๖๘๙๐๖	๙๘.๙๓๘๗๓	๒๙,๗๐๐	๖,๗๐๐	๒,๐๑๐	๑,๓๔๐	๓,๓๕๐	ชลประทานชุมพร
๑๘	ฝายบ้านพันวาล ระยะ ๒	พันวาล ๔	๒๐	รับร้อ	ท่ามะแซ	ชุมพร	๑๐.๗๘๙๔๖	๙๘.๙๕๓๓๕	๒๗,๕๐๐	๔,๕๐๐	๑,๓๕๐	๙๐๐	๒,๒๕๐	ชลประทานชุมพร
๑๙	อาคารอัดน้ำคลองปราจีนพร้อมระบบส่งน้ำ	บางมาศ	๑๒	รับร้อ	ท่ามะแซ	ชุมพร	๑๐.๗๑๘๐๑	๙๙.๐๑๕๕๕	๒๘,๐๐๐	๕,๔๐๐	๑,๖๒๐	๑,๐๘๐	๒,๗๐๐	ชลประทานชุมพร
๒๐	อาคารอัดน้ำคลองแวง	ร้านตัดผม	๔	สองพี่น้อง	ท่ามะแซ	ชุมพร	๑๐.๙๐๖๙๗	๙๙.๒๐๓๑๕	๓๐,๐๐๐	๒๙,๐๐๐	๘,๗๐๐	๕,๘๐๐	๑๔,๕๐๐	ชลประทานชุมพร
๒๑	อาคารอัดน้ำคลองโอน	พรตะเคียน	๔	สลุย	ท่ามะแซ	ชุมพร	๑๐.๘๙๘๘๔	๙๙.๑๗๕๖๙	๓๐,๐๐๐	๒๘,๐๐๐	๘,๔๐๐	๕,๖๐๐	๑๔,๐๐๐	ชลประทานชุมพร
๒๒	ฝายบ้านหินเรือพร้อมระบบส่งน้ำ	หินเกาพัฒนา	๑๗	รับร้อ	ท่ามะแซ	ชุมพร	๑๐.๗๔๒๒๒	๙๘.๙๒๗๗๕	๒๕,๐๐๐	๔,๕๐๐	๑,๓๕๐	๙๐๐	๒,๒๕๐	ชลประทานชุมพร
๒๓	ทำนบกั้นแพรกต้นออก	ดวงดี	๗	สองพี่น้อง	ท่ามะแซ	ชุมพร	๑๐.๘๙๖๒๓	๙๙.๑๖๐๓๙	๒๕,๐๐๐	๒๓,๐๐๐	๖,๙๐๐	๔,๖๐๐	๑๑,๕๐๐	ชลประทานชุมพร
๒๔	ทำนบกั้นคลองซัง	ดวงดี	๗	สองพี่น้อง	ท่ามะแซ	ชุมพร	๑๐.๙๐๙๐๐	๙๙.๑๕๔๕๐	๒,๐๐๐	๑,๕๐๐	๔๕๐	๓๐๐	๗๕๐	ชลประทานชุมพร
	อำเภอปะทิว					ชุมพร			๒๘,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๔,๕๐๐	๓,๐๐๐	๗,๕๐๐	ชลประทานชุมพร
๒๕	อาคารอัดน้ำคลองหินราง	ห้วยใหญ่	๘	เขาไชยราช	ปะทิว	ชุมพร	๑๐.๙๖๐๒๖	๙๙.๒๘๖๘๘	๒๘,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๔,๕๐๐	๓,๐๐๐	๗,๕๐๐	ชลประทานชุมพร
									๖๑๕,๒๐๐	๓๔๔,๙๐๐				

ที่มา : โครงการชลประทานชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๘

๒๐. ปริมาณน้ำท่า รายปี ๒๕๖๘ จังหวัดชุมพร

ตารางที่ ๑๙ ปริมาณน้ำท่า รายปี ๒๕๖๘ จังหวัดชุมพร

อำเภอ	ปริมาณน้ำฝน ปี ๒๕๖๘ (มม.)	พื้นที่ (ตร.กม.)	ปริมาณน้ำท่า (ล้าน.ลบ.ม.ปี)
อำเภอท่าแซะ	๑,๔๗๑.๔๐	๑,๕๓๑.๐๐	๑,๑๓๖.๓๑
อำเภอปะทิว	๑,๗๗๑.๐๐	๖๗๒.๐๐	๖๘๖.๙๔
อำเภอเมืองชุมพร	๑,๘๙๒.๘๐	๖๗๕.๐๐	๖๙๕.๖๗
อำเภอสวี	๒,๓๐๒.๓๐	๘๐๐.๐๐	๘๒๔.๕๐
อำเภอทุ่งตะโก	๑,๙๒๘.๗๐	๒๙๒.๐๐	๓๐๐.๙๔
อำเภอหลังสวน	๑,๘๙๙.๓๐	๗๒๗.๐๐	๘๓๑.๑๑
อำเภอพะโต๊ะ	๒,๖๐๒.๑๐	๑,๐๑๗.๐๐	๑,๑๖๒.๖๕
อำเภอละแม	๑,๘๐๗.๗๔	๒๙๖.๐๐	๒๒๐.๕๓
รวม	๑,๙๕๙.๔๒	๖,๐๑๐.๐๐	๕,๘๕๘.๖๖

ที่มา : โครงการชลประทานชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๘

๒๑. การประมาณการปริมาณการใช้น้ำเพื่อการเกษตรในรอบ ๑ ปี (ปี ๒๕๖๗) จังหวัดชุมพร

ตารางที่ ๒๐ แสดงการประมาณการปริมาณการใช้น้ำเพื่อการเกษตรในรอบ ๑ ปี (ปี ๒๕๖๗) จังหวัดชุมพร

อำเภอ	พื้นที่ปลูกทุเรียน			พื้นที่ปลูกมังคุด			พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน			พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจอื่นๆ			รวมปริมาณน้ำที่ต้องใช้ (ลิตร/ปี)
	ไร่	ต้น	ปริมาณน้ำที่ต้องใช้ (ลิตร)	ไร่	ต้น	ปริมาณน้ำที่ต้องใช้ (ลิตร)	ไร่	ต้น	ปริมาณน้ำที่ต้องใช้ (ลิตร)	ไร่	ต้น	ปริมาณน้ำที่ต้องใช้ (ลิตร)	
ท่ามะแซ	๓๔,๙๘๘	๖๙๙,๗๖๐	๕๐,๓๘๒,๗๒๐,๐๐๐	๑,๕๙๔	๒๕,๕๐๔	๑,๕๓๐,๒๔๐,๐๐๐	๑๔๐,๐๗๑	๒๘๘,๘๔๐๐	๖๙,๓๒๑,๖๐๐,๐๐๐	๘๒,๘๑๕	๘,๒๘๑,๕๐๐	๑๙๘,๗๕๖,๐๐๐,๐๐๐	๓๑๙,๙๙๐,๕๖๐,๐๐๐
ปะทิว	๖,๒๓๒	๑๒๔,๖๕๐	๘,๙๗๔,๗๖๕,๓๓๙	๗๐๕	๑๔,๐๙๐	๘๔๕,๔๐๐,๐๐๐	๑๕๔,๙๓๘	๓,๔๐๘,๖๓๖	๘๑,๘๐๗,๒๖๐,๖๑๘	๑๘๑,๙๘๑	๑๓,๕๘๗,๑๓๙	๑๗๙,๓๕๐,๒๓๗,๒๒๕	๒๗๐,๙๗๗,๖๖๓,๑๘๑
เมืองชุมพร	๓๐,๐๐๗	๖๐๐,๑๔๐	๔๓,๒๑๐,๐๘๐,๐๐๐	๓,๔๒๗	๖๘,๕๔๐	๔,๑๑๒,๔๐๐,๐๐๐	๑๐๙,๑๘๔	๒,๔๐๒,๐๔๘	๕๗,๖๔๙,๑๕๒,๐๐๐	๓๕,๕๗๐	๗๑๑,๔๐๐	๑๗,๐๗๓,๖๐๐,๐๐๐	๑๒๒,๐๔๕,๒๓๒,๐๐๐
สวี	๕๗,๓๗๓	๑,๐๕๕,๖๒๓	๗๕,๓๒๔,๖๒๖,๐๐๐	๕,๒๗๓	๙๒,๙๗๕	๕,๕๙๐,๓๗๖,๒๖๐	๙๓,๔๗๑	๑,๙๐๗,๒๗๓	๔๕,๕๗๙,๙๓๖,๐๐๐	๑๑,๗๑๕	๔,๙๘๘,๕๗๗	๑๑๐,๘๙๘,๘๓๕,๒๐๐	๑๙๘,๑๒๕,๘๑๓,๔๖๐
ทุ่งตะโก	๓๐,๖๐๘	๖๑๒,๑๖๐	๔๔,๐๗๕,๕๒๐,๐๐๐	๔,๖๙๙	๗๕,๑๘๔	๔,๕๑๑,๐๔๐,๐๐๐	๓๙,๖๑๓	๘๗๑,๔๘๖	๒๐,๙๑๕,๖๖๔,๐๐๐	๒๓,๓๓๔	๑,๕๗๒,๒๒๑	๑๘,๘๖๖,๖๕๒,๐๐๐	๘๘,๓๖๘,๘๗๖,๐๐๐
หลังสวน	๓๘,๘๒๘	๗๗๔,๙๒๘	๕๕,๗๙๔,๘๗๓,๖๐๐	๑๒,๒๕๐	๒๑๕,๘๗๖	๑๒,๙๕๒,๕๙๓,๖๐๐	๙๒,๐๐๙	๑,๘๗๐,๐๕๖	๔๔,๘๘๑,๓๔๑,๖๐๐	๗๙,๙๖๓	๖,๐๓๕,๘๐๗	๒๓๔,๒๘๕,๓๐๒,๔๐๐	๓๔๗,๙๑๔,๑๑๑,๒๐๐
พะโต๊ะ	๔๐,๑๗๔	๘๐๓,๔๘๐	๔๘,๒๐๘,๘๐๐,๐๐๐	๑๔,๔๘๐	๒๓๑,๖๘๐	๑๖๖,๘๐๔,๖๐๐,๐๐๐	๖๓,๗๔๒	๑,๔๐๒,๓๒๔	๓๓,๖๕๕,๗๗๖,๐๐๐	๓๙,๑๖๖	๒,๗๔๑,๖๒๐	๒๗,๔๑๑,๒๐๐,๐๐๐	๑๒๕,๙๖๑,๗๓๖,๐๐๐
ละแม	๙,๓๗๐	๑๘๗,๔๐๔	๑๓,๔๙๓,๐๗๓,๖๐๐	๕๔๔	๑๑,๑๐๕	๖๖๖,๓๒๔,๐๐๐	๗๓,๒๐๒	๑,๖๑๐,๔๕๐	๓๘,๖๕๐,๘๐๓,๘๔๐	๓๒,๖๒๒	๒,๐๖๗,๐๗๖	๗๙,๔,๖๙๕,๗๙๓	๕๓,๖๐๔,๘๙๗,๒๓๓
รวม	๒๔๗,๕๘๐	๔,๘๕๗,๑๔๕	๓๓๙,๔๖๔,๔๕๘,๕๓๙	๔๒,๙๗๑	๗๓๔,๙๕๔	๔๖,๘๘๙,๓๓๓,๘๖๐	๗๖๖,๒๓๐	๑๖,๓๖๐,๖๗๓	๓๙๒,๔๖๑,๕๓๔,๐๕๘	๕๙๒,๖๐๑	๓๙,๙๘๕,๓๔๑	๗๘๗,๔๔๑,๕๒๒,๖๑๗	๑,๕๒๖,๙๘๘,๘๘๘,๐๗๔
			๓๓๙,๔๖๔ ล้านลิตร/ปี			๔๖,๘๘๙ ล้านลิตร/ปี			๓๙๒,๔๖๑ ล้านลิตร/ปี			๗๘๗,๔๔๑ ล้านลิตร/ปี	๑,๕๒๖,๙๘๘ ล้านลิตร/ปี

ที่มา : ๑.อ้างอิงจากข้อมูลเอกภาพ ปี ๒๕๖๕/ทบก.

๒. พืชเศรษฐกิจอื่น : ข้าว พืชผัก พืชไร่ ยางพารา มะพร้าว

๓. ค่าเฉลี่ยความต้องการน้ำของแต่ละพืช

- ทุเรียน ๕๐๐ ลิตร/ต้น/วัน จำนวน ๑๔๔ วัน/ปี
- มังคุด ๕๐๐ ลิตร/ต้น/วัน จำนวน ๑๒๐ วัน/ปี
- ปาล์มน้ำมัน ๒๐๐ ลิตร/ต้น/วัน จำนวน ๑๒๐ วัน/ปี

๒๒. ข้อมูลแหล่งน้ำของโครงการชลประทานชุมพร

ข้อมูลแหล่งน้ำของโครงการชลประทานชุมพร แบ่งเป็น ๓ แห่ง ได้แก่ ๑) โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน ๓๔ แห่ง มีความจุรวม ๑,๐๗๑,๔๐๐ ม^๓ น้ำใช้การ ๒๔๒,๐๐๐ ม^๓ มีความจุ ๒๒.๕๙ % ๒) แหล่งน้ำขนาดเล็ก จำนวน ๕ แห่ง มีความจุรวม ๑๕,๖๓๙,๕๕๐ ม^๓ น้ำใช้การ ๙,๕๘๔,๔๕๗ ม^๓ มีความจุ ๖๑.๒๘ % และ ๓) โครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย – พม่า มีความจุ ๖๑๕,๒๐๐ ม^๓ น้ำใช้การ ๓๔๔,๙๐๐ ม^๓ และมีความจุ ๕๖.๐๖%

ตารางที่ ๒๑ แสดงข้อมูลแหล่งน้ำของโครงการชลประทานชุมพร

แหล่งน้ำ	จำนวน (แห่ง)	ความจุ (ม.๓)	น้ำใช้การ (ม.๓)	% ความจุ	หมายเหตุ
แหล่งน้ำขนาดเล็ก					
- อำเภอท่าแซะ	๑	๗,๑๔๐,๐๐๐	๖,๐๘๔,๐๐๐	๘๕.๒๑	ปตร.คลองท่าแซะ
- อำเภอเมืองชุมพร	๓	๘,๔๙๙,๕๕๐	๓,๔๓๗,๖๕๗	๔๐.๔๕	แก้มลิง , ปตร.ท่าตะเภา , คลองหัววังฯ
- อำเภอหลังสวน	๑	๖๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๔๑.๖๗	ปตร.คลองธัมมัง
- อำเภอทุ่งตะโก	๑	๖๓,๐๐๐	๓๗,๐๐๐		
รวม	๕	๑๕,๖๓๙,๕๕๐	๙,๕๘๔,๔๕๗	๖๑.๒๘	
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ					
- อำเภอท่าแซะ	๖	๒๑๕,๐๐๐	๔๕,๐๐๐	๒๐.๙๓	
- อำเภอปะทิว	๒	๔๑,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๓๖.๕๙	
- อำเภอเมือง	๒	๕๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๒๗.๒๗	
- อำเภอสวี	๘	๒๑๕,๐๐๐	๔๔,๐๐๐	๒๐.๔๗	
- อำเภอทุ่งตะโก	๒	๑๑๓,๐๐๐	๑๔,๐๐๐	๑๒.๓๙	
- อำเภอหลังสวน	๔	๑๔๗,๐๐๐	๔๙,๐๐๐	๓๓.๓๓	
- อำเภอพะโต๊ะ	๔	๑๔๐,๐๐๐	๒๙,๐๐๐	๒๐.๗๑	
- อำเภอละแม	๖	๑๔๕,๔๐๐	๓๑,๐๐๐	๒๑.๓๒	
รวม	๓๔	๑,๐๗๑,๔๐๐	๒๔๒,๐๐๐	๒๒.๕๙	
โครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย – พม่า					
- อำเภอท่าแซะ	๒๔	๕๘๗,๒๐๐	๓๒๙,๙๐๐	๕๖.๑๘	
- อำเภอปะทิว	๑	๒๘,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๕๓.๕๗	
รวม	๒๕	๖๑๕,๒๐๐	๓๔๔,๙๐๐	๕๖.๐๖	
สรุป		๑๗,๓๒๖,๑๕๐	๑๐,๑๗๑,๓๕๗	๕๖.๖๔	

ที่มา : โครงการชลประทานชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๘

หมายเหตุ

- ปตร.คลองท่าแซะ การประปาส่วนภูมิภาค สาขาท่าแซะ ใช้น้ำผลิตประปา วันละ ๖,๐๐๐ ม.^๓/วัน
- ปตร.คลองท่าตะเภา การประปาส่วนภูมิภาค สาขาชุมพร ใช้น้ำผลิตประปา วันละ ๗๐,๐๐๐ ม.^๓/วัน

๒๓. ข้อมูลด้านสังคมและการปกครอง

ภาพ ๑-๓ แสดงขอบเขตการปกครอง จังหวัดชุมพร

๑. ข้อมูลประชากร

ข้อมูลประชากร ณ เดือนมิถุนายน ปี ๒๕๖๙ จังหวัดชุมพร มีประชากรโดยเฉลี่ย จำนวน ๕๐๕,๙๒๔ คน เป็นเพศชาย จำนวน ๒๔๘,๙๙๔ คน เพศหญิง จำนวน ๒๕๖,๙๓๐ คน มีจำนวนครัวเรือน รวมทั้งสิ้น ๒๖๐,๓๙๖ ครัวเรือน อำเภอที่มีครัวเรือนมากที่สุดได้แก่ อำเภอเมืองชุมพร ๘๒,๙๓๔ ครัวเรือน รองลงมาคืออำเภอท่าแซะ ๔๐,๘๓๘ ครัวเรือน และอำเภอที่มีครัวเรือนน้อยที่สุด ได้แก่ อำเภอพะโต๊ะ ๑๒,๒๘๐ ครัวเรือน

ตารางที่ ๒๒ แสดงจำนวนประชากรจากทะเบียน จำแนกตามเพศ เขตการปกครอง และอำเภอ พ.ศ. ๒๕๖๙

อำเภอ	ครัวเรือน	ประชากร		
		ชาย	หญิง	รวม
เมืองชุมพร	๔๘,๓๔๗	๔๖,๕๔๓	๔๗,๔๖๔	๙๔,๐๐๗
ท่าแซะ	๓๗,๙๙๙	๔๑,๑๔๗	๔๑,๕๔๐	๘๒,๖๘๗
ปะทิว	๑๙,๕๑๕	๑๙,๕๔๙	๒๐,๐๙๙	๓๙,๖๔๘
หลังสวน	๒๖,๗๕๙	๒๗,๕๓๓	๒๘,๖๗๕	๕๖,๒๐๘
ละแม	๑๒,๖๓๐	๑๒,๘๓๒	๑๒,๘๘๗	๒๕,๗๑๙
พะโต๊ะ	๑๑,๕๒๒	๑๑,๗๙๘	๑๑,๔๑๑	๒๓,๒๐๙
สวี	๓๔,๑๓๘	๓๔,๔๘๑	๓๔,๙๖๕	๖๙,๔๔๖
ทุ่งตะโก	๑๐,๖๑๓	๑๐,๘๗๕	๑๐,๘๘๕	๒๑,๗๖๐
เทศบาลเมืองท่ายาง	๕,๐๕๙	๔,๙๙๔	๕,๒๖๓	๑๐,๒๕๗
เทศบาลตำบลปากตะโก	๑,๗๕๐	๒,๐๒๐	๑,๙๖๓	๓,๙๘๓
เทศบาลนาโพธิ์	๑,๗๔๓	๑,๓๔๒	๑,๕๑๙	๒,๘๖๑
เทศบาลตำบลพะโต๊ะ	๗๕๘	๗๓๙	๗๔๕	๑,๔๘๔
เทศบาลตำบลละแม	๒,๐๗๔	๑,๕๙๕	๑,๖๙๑	๓,๒๘๖
เทศบาลตำบลปากน้ำหลังสวน	๓,๒๕๖	๓,๐๗๕	๓,๑๖๙	๖,๒๔๔
เทศบาลตำบลพะลิ	๑,๒๓๕	๑,๐๑๕	๑,๐๘๗	๒,๑๐๒
เทศบาลตำบลบางอำมฤต	๒,๓๒๙	๑,๖๘๐	๑,๗๖๒	๓,๔๔๒
เทศบาลตำบลปะทิว	๙๑๙	๕๔๘	๖๐๙	๑,๑๕๗
เทศบาลตำบลเนินสันติ	๑,๓๖๑	๙๒๔	๙๔๐	๑,๘๖๔
เทศบาลตำบลท่าแซะ	๑,๔๗๘	๙๔๑	๑,๐๔๙	๑,๙๙๐
เทศบาลตำบลวังไผ่	๕,๐๐๓	๓,๑๔๐	๓,๕๑๒	๖,๖๕๒
เทศบาลตำบลปากน้ำชุมพร	๓,๔๗๒	๒,๗๖๕	๒,๘๗๓	๕,๖๓๘
เทศบาลเมืองหลังสวน	๗,๓๘๓	๕,๐๐๙	๕,๗๗๙	๑๐,๗๘๘
เทศบาลเมืองชุมพร	๒๑,๐๕๓	๑๔,๔๔๙	๑๗,๐๔๓	๓๑,๔๙๒
รวม	๒๖๐,๓๙๖	๒๔๘,๙๙๔	๒๕๖,๙๓๐	๕๐๕,๙๒๔

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน ๒๕๖๙

๒. การแบ่งเขตการปกครอง

การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดชุมพร ซึ่งแบ่งตามอำเภอ ๘ อำเภอ มีพื้นที่รวม ๖,๐๑๐ ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย ๗๐ ตำบล ๗๓๗ หมู่บ้าน เทศบาลเมือง ๓ แห่ง เทศบาลตำบล ๒๗ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล ๔๘ แห่ง และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง รวมทั้งสิ้น ๗๙ แห่ง

ตารางที่ ๒๓ แสดงการแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดชุมพร

อำเภอ	พื้นที่ ตร.กม.	ห่างจากจังหวัด (กม.)	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล		อบต.	อบจ.
					เมือง	ตำบล		
เมือง	๖๗๕	๒	๑๗	๑๖๑	๒	๙	๘	๑
ท่าแซะ	๑,๕๓๑	๓๒	๑๒	๑๑๖	-	๒	๑๐	-
ปะทิว	๖๗๒	๓๐	๑๐	๗๕	-	๖	๔	-
หลังสวน	๗๒๗	๗๖	๑๑	๑๔๑	๑	๓	๘	-
ละแม	๒๙๖	๙๕	๕	๔๗	-	๑	๔	-
พะโต๊ะ	๑,๐๑๗	๑๑๕	๕	๔๖	-	๑	๔	-
สวี	๘๐๐	๔๕	๑๑	๑๑๖	-	๓	๘	-
ทุ่งตะโก	๒๙๒	๖๒	๔	๓๕	-	๒	๒	-
รวม	๖,๐๑๐	๔๕๗	๗๙	๗๓๗	๓	๒๗	๔๘	๑

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๘

๓. การแบ่งเขตการปกครองรายอำเภอ

การแบ่งเขตการปกครองรายอำเภอ ปี ๒๕๖๘ แบ่งเป็น อำเภอเมืองชุมพร มี ๑๗ ตำบล ๑๖๑ หมู่บ้าน อำเภอท่าแซะ มี ๑๐ ตำบล ๑๑๖ หมู่บ้าน อำเภอปะทิว มี ๗ ตำบล ๗๕ หมู่บ้าน อำเภอสวี มี ๑๑ ตำบล ๑๑๖ หมู่บ้าน อำเภอทุ่งตะโก มี ๔ ตำบล ๓๕ หมู่บ้าน อำเภอหลังสวน มี ๑๑ ตำบล ๑๔๑ หมู่บ้าน อำเภอพะโต๊ะ มี ๕ ตำบล ๔๖ หมู่บ้าน และอำเภอละแม มี ๕ ตำบล ๔๗ หมู่บ้าน

ตารางที่ ๒๔ แสดงข้อมูลการแบ่งเขตการปกครองรายอำเภอ ปี ๒๕๖๘

อำเภอ	จำนวนตำบล	เทศบาลตำบล	องค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวนหมู่บ้าน
เมืองชุมพร	๑๗	๑.เทศบาลตำบลปากน้ำชุมพร	๑.อบต.นาทุ่ง	๑๖๑
		๒.เทศบาลตำบลวังไผ่	๒.อบต.หาดพันไกร	
		๓.เทศบาลบางหมาก	๓.อบต.วังไผ่	
		๔.เทศบาลตำบลนาชะอัง	๔.อบต.บ้านนา	
		๕.เทศบาลตำบลบางลึก	๕.อบต.ตากแดด	
		๖.เทศบาลตำบลวังใหม่	๖.อบต.ทุ่งคา	
		๗.เทศบาลตำบลขุนกระหัง	๗.อบต.ถ้ำสิงห์	
		๘.เทศบาลตำบลหาดทรายรี	๘.อบต.วิสัยเหนือ	
		๙.เทศบาลตำบลปากน้ำ		
ท่าแซะ	๑๐	๑๐.เทศบาลตำบลท่าแซะ	๙.อบต.สลูย์	๑๑๖
		๑๑.เทศบาลตำบลเนินสันติ	๑๐.อบต.นากระตาม	
			๑๑.อบต.ท่าแซะ	
			๑๒.อบต.ทรัพย์อนันต์	
			๑๓.อบต.ท่าข้าม	
			๑๔.อบต.รับร่อ	
			๑๕.อบต.สองพี่น้อง	
			๑๖.อบต.คูริง	

อำเภอ	จำนวนตำบล	เทศบาลตำบล	องค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวนหมู่บ้าน
			๑๗. อบต.หินแก้ว ๑๘.อบต.หงษ์เจริญ	
ปะทิว	๗	๑๒.เทศบาลตำบลปะทิว ๑๓.เทศบาลตำบลสะพลี ๑๔.เทศบาลตำบลมาบอำมฤต ๑๕.เทศบาลตำบลทะเลทรัพย์ ๑๖.เทศบาลตำบลบางสน ๑๗.เทศบาลตำบลชุมโค	๑๙.อบต.สะพลี ๒๐.อบต.ปากคลอง ๒๑.อบต.เขาไชยราช ๒๒.อบต.ดอนยาง	๗๕
สวี	๑๑	๑๘.เทศบาลตำบลนาโพธิ์ ๑๙.เทศบาลตำบลนาโพธิ์พัฒนา ๒๐.เทศบาลตำบลเขาทะลุ	๒๓.อบต.ทุ่งระยะ ๒๔.อบต.ด่านสวี ๒๕.อบต.ครน ๒๖.อบต.เขาค่าย ๒๗.อบต.สวี ๒๘.อบต.นาสัก ๒๙.อบต.ท่าหิน ๓๐.อบต.วิสัยใต้	๑๑๖
ทุ่งตะโก	๔	๒๑.เทศบาลตำบลปากตะโก ๒๒.เทศบาลตำบลทุ่งตะไคร	๓๑.อบต.ตะโก ๓๒.อบต.ช่องไม้แก้ว	๓๕
หลังสวน	๑๓	๒๓.เทศบาลตำบลปากน้ำ หลังสวน ๒๔.เทศบาลตำบลท่ามะปลา ๒๕.เทศบาลตำบลวังตะกอก	๓๓.อบต.แหลมทราย ๓๔.อบต.นาขา ๓๕.อบต.บางน้ำจืด ๓๖.อบต.พ้อแดง ๓๗.อบต.หาดยาย ๓๘.อบต.นาพญา ๓๙.อบต.บ้านควน ๔๐.อบต.บางมะพร้าว	๑๔๑
พะโต๊ะ	๔	๒๖.เทศบาลตำบลพะโต๊ะ	๔๑.อบต.พะโต๊ะ ๔๒.อบต.ปังหวาน	๔๖
			๔๓.อบต.ปากทรง ๔๔.อบต.พระรักษ์	
ละแม	๔	๒๗.เทศบาลตำบลละแม	๔๕.อบต.ทุ่งหลวง ๔๖.อบต.ละแม ๔๗.อบต.สวนแตง ๔๘.อบต.ทุ่งควัวดี	๔๗
รวม	๗๐	๒๗	๔๘	๗๓๗

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๘

๔. ข้อมูลประชากรและครัวเรือนเกษตรกร

๑) จังหวัดชุมพรมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ๒๖๐,๓๙๖ ครัวเรือน และมีจำนวนครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด ๘๗,๖๗๗ ครัวเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๓.๖๗ ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดในจังหวัดชุมพร

ตารางที่ ๒๕ ข้อมูลประชากรและครัวเรือนเกษตรกรปี ๒๕๖๗/๒๕๖๘

อำเภอ	จำนวนครัวเรือนทั้งหมด	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร
เมืองชุมพร	๘๒,๙๓๔	๑๖,๓๘๕
ท่าแซะ	๔๐,๘๓๘	๑๘,๔๗๗
ปะทิว	๒๓,๙๙๘	๙,๗๓๕
ทุ่งตะโก	๑๒,๓๖๓	๔,๘๖๘
สวี	๓๕,๘๘๑	๑๒,๙๐๐
หลังสวน	๓๗,๓๙๘	๑๓,๐๔๒
ละแม	๑๔,๗๐๔	๕,๖๒๕
พะโต๊ะ	๑๒,๒๘๐	๖,๖๔๕
รวม	๒๖๐,๓๙๖	๘๗,๖๗๗

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๘

๒) จังหวัดชุมพรเป็นจังหวัดเกษตรกรรมที่สำคัญของภาคใต้ มีครัวเรือนเกษตรกรจำนวนมาก โดยจำแนกตามพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน ทุเรียน ยางพารา มะพร้าว มังคุด และกาแฟ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๖ ข้อมูลครัวเรือนเกษตรกรที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดชุมพร ปี ๒๕๖๘

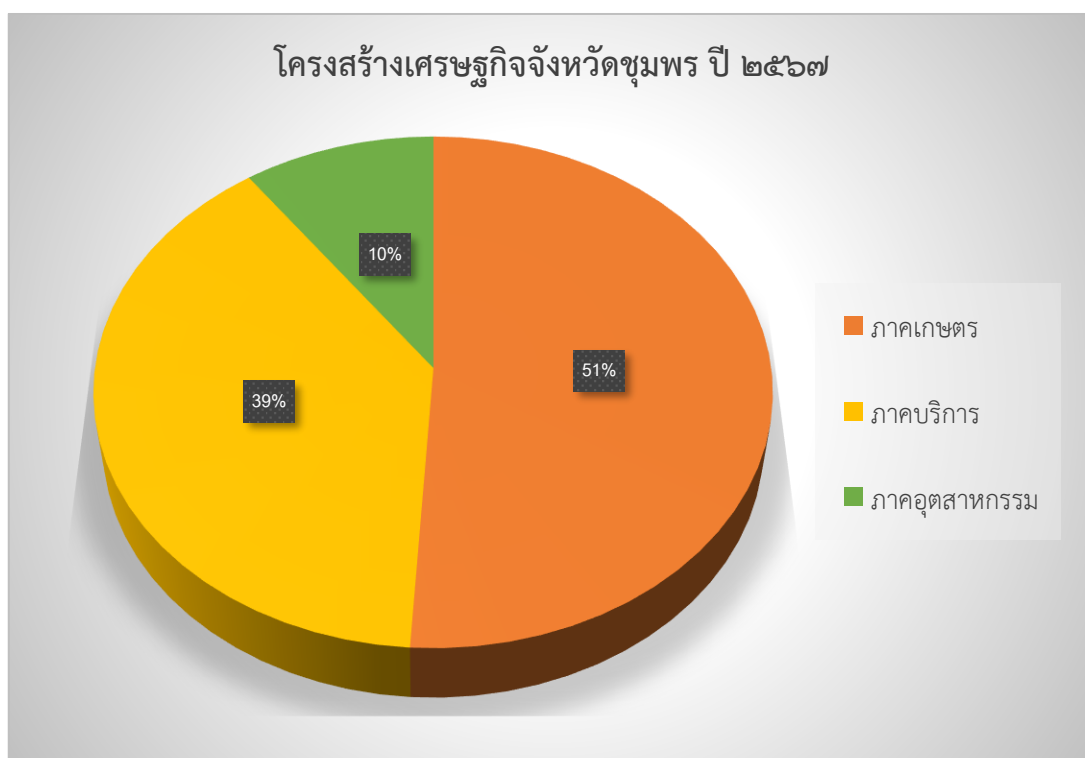
ชนิดพืช	จำนวน (ครัวเรือน)
ปาล์มน้ำมัน	๔๔,๕๐๘
ทุเรียน	๓๑,๘๓๙
ยางพารา	๒๒,๘๔๕
มะพร้าว	๙,๑๕๘
มังคุด	๗,๒๘๙
กาแฟ	๑,๘๓๒
รวม	๑๑๗,๔๗๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๘

๒๔. สภาพเศรษฐกิจจังหวัดชุมพร

ปี ๒๕๖๗ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดชุมพร มีมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี ๑๒๐,๒๑๓ ล้านบาท เป็นลำดับที่ ๕ ของภาคใต้ และลำดับที่ ๒๗ ของประเทศ โดยการผลิตภาคเกษตรเป็นตัวขับเคลื่อน เศรษฐกิจของจังหวัดชุมพร โดยเฉพาะการผลิตทุเรียน กาแฟ มะพร้าว ยางพารา ปาล์มน้ำมัน กุ้งขาวแวนนาไม และไก่เนื้อเป็นสำคัญ มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดชุมพร (GPP per capita) มีค่าเฉลี่ยผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวเท่ากับ ๒๓๙,๓๖๖ บาท/คน/ปี หรือ ๑๙,๙๔๗.๑๖ บาท/คน/ปี เป็นลำดับที่ ๓ ของภาคใต้ และลำดับที่ ๑๕ ของประเทศ ขนาดเศรษฐกิจจังหวัดชุมพรลำดับที่ ๒๗ ของประเทศ เส้นความยากจน (ด้านรายจ่าย) ๓,๑๖๕ บาท/คน/เดือน สัดส่วนคนจนร้อยละ ๓.๑๑ จำนวนคนจน ๑๕,๕๙๙ คน

โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดชุมพร พิจารณาจากผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปี ๒๕๖๗ ประกอบด้วย การผลิตภาคเกษตรกรรมฯ มีสัดส่วนร้อยละ ๕๑.๐ การบริการและการท่องเที่ยว มีสัดส่วนร้อยละ ๓๙.๐ ภาคอุตสาหกรรม มีสัดส่วนร้อยละ ๑๐.๐

ภาพ ๑-๓ โครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดชุมพร ปี ๒๕๖๗

ตารางที่ ๒๗ ตารางแสดงโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดชุมพร

ภาคเกษตรกรรม	มูลค่า	๖๑,๕๐๑.๔๖	ลบ.
ภาคอุตสาหกรรม	มูลค่า	๑๒,๒๐๗.๘๒	ลบ.
-การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	มูลค่า	๗๑๓.๓๖	ลบ.
-การผลิต	มูลค่า	๙,๗๘๙.๙๗	ลบ.
-ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ	มูลค่า	๑,๓๐๙.๔๗	ลบ.
-การจัดหาน้ำ การจัดการ และการบำบัดน้ำเสีย	มูลค่า	๓๙๕.๐๒	ลบ.
การบริการและการท่องเที่ยว	มูลค่า	๔๖,๕๐๔.๑๘	ลบ.
-การก่อสร้าง	มูลค่า	๒,๖๙๐.๔๕	ลบ.
-การขายส่งและขายปลีก การซ่อมยานยนต์ฯ	มูลค่า	๑๘,๒๕๑.๗๐	ลบ.
-การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	มูลค่า	๒,๙๘๗.๗๖	ลบ.
-ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	มูลค่า	๑,๑๖๖.๕๘	ลบ.
-ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	มูลค่า	๕๙๙.๗๘	ลบ.
-กิจกรรมทางการเงินการประกันภัย	มูลค่า	๕,๗๐๒.๙๕	ลบ.
-กิจกรรมมอสังหาริมทรัพย์	มูลค่า	๒,๖๗๗.๘๔	ลบ.
-กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิค	มูลค่า	๒๗.๖๑	ลบ.
-กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน	มูลค่า	๑๔๒.๑๗	ลบ.
-การบริหารราชการฯ	มูลค่า	๔,๙๐๘.๙๖	ลบ.
-การศึกษา	มูลค่า	๓,๔๙๕.๙๗	ลบ.
-กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	มูลค่า	๓,๒๑๖.๕๑	ลบ.
-ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	มูลค่า	๒๑๑.๔๓	ลบ.
-กิจกรรมบริการด้านอื่นๆ	มูลค่า	๔๒๔.๔๘	ลบ.

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๗

๒๕. ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดชุมพร

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดชุมพร ปี ๒๕๖๗ มีมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี เท่ากับ ๑๒๐,๒๑๓ ล้านบาท ลดลงจากปีที่ผ่านมา ๕,๙๔๗ ล้านบาท อัตราการขยายตัว ณ ราคาคงที่ หดตัวที่ร้อยละ -๒.๓๗ จาก ที่ขยายตัว ร้อยละ ๒.๓๔ ในปีที่ผ่านมา จากภาคเกษตรหดตัวที่ร้อยละ -๔.๙๙ โดยเฉพาะการผลิตมันคงุด ไข่ไก่ และทุเรียน เป็นสำคัญ ภาคนอกเกษตรขยายตัวที่ร้อยละ ๐.๒๒

มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ในปี ๒๕๖๗ ประชากรจังหวัดชุมพร มีจำนวน ๕๐๒,๒๑๖ คน มีค่าเฉลี่ยผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว ๑๙,๙๔๗.๑๖ บาท/คน/ปี เพิ่มขึ้นจาก ปีที่ผ่านมา ๑๑,๖๔๐.- บาท เป็นลำดับที่ ๓ ของภาคใต้ และลำดับที่ ๑๕ ของประเทศ

ตารางที่ ๒๘ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดชุมพร (GPP) ปี ๒๕๖๗

สาขาการผลิต	มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี (ล้านบาท)			โครงสร้าง การผลิต (%)	อัตราการ ขยายตัว (%)
	๒๕๖๕A	๒๕๖๖A	๒๕๖๗P		
ภาคเกษตร	๖๑,๖๓๘	๕๖,๘๑๔	๖๑,๕๐๑	๕๑.๑๖	-๔.๙๙
เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	๖๑,๖๓๘	๕๖,๘๑๔	๖๑,๕๐๑	๕๕.๑๖	-๔.๙๙
ภาคนอกเกษตร	๕๖,๐๓๐	๕๗,๔๕๒	๕๘,๗๑๒	๔๘.๘๔	๐.๒๒
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	๕๒๕	๗๒๑	๗๑๓	๐.๕๙	-๔.๘๑
การผลิต สาขาสถาปัตยกรรม	๙,๓๗๙	๙,๐๘๙	๙,๗๙๐	๘.๑๔	๑.๙๐
ไฟฟ้า ประปา และโรงแยกก๊าซ	๙๕๔	๑,๓๔๕	๑,๓๐๙	๑.๐๘	-๒.๑๘
การจัดหาน้ำ การจัดการ และการบำบัดน้ำเสีย	๓๖๑	๓๗๖	๓๙๕	๐.๓๒	๔.๐๗
การก่อสร้าง	๓,๔๘๙	๒,๗๔๒	๒,๖๙๐	๒.๒๓	-๒.๑๕
การขายส่งและการขายปลีก	๑๘,๑๐๔	๑๘,๘๔๕	๑๘,๒๕๒	๑๕.๑๘	-๔.๘๙
การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	๒,๕๒๖	๒,๖๑๕	๒,๙๘๘	๒.๔๘	๑๓.๓๔
ที่พักและบริการด้านอาหาร	๔๗๓	๙๒๔	๑,๑๖๗	๐.๙๗	๑๕.๓๘
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	๖๔๔	๖๒๒	๖๐๐	๐.๔๙๙	-๒.๔๕
กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	๕,๕๗๐	๕,๗๘๔	๕,๗๐๓	๔.๗๔	-๐.๐๘
กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์	๒,๗๑๘	๒,๘๒๘	๒,๖๗๘	๒.๒๒	-๕.๓๒
กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๒๑	๒๗	๒๘	๐.๐๒	-๐.๕๖
กิจกรรมการบริหารและบริการสนับสนุน	๑๓๗	๑๒๙	๑๔๒	๐.๑๑	๘.๗๐
การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ	๔,๕๙๓	๔,๖๙๑	๔,๙๐๙	๔.๐๘	๒.๗๗
การศึกษา	๓,๒๙๖	๓,๓๘๑	๓,๔๙๖	๒.๙๐	๑.๖๖
กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	๒,๗๐๔	๒,๗๘๕	๓,๒๑๗	๒.๖๗	๑๓.๗๗
ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	๑๙๕	๒๐๑	๒๑๑	๐.๑๗	๔.๔๒
กิจกรรมบริการด้านอื่นๆ	๓๔๑	๓๔๘	๔๒๔	๐.๓๕	๒๐.๕๐
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product)	๑๑๗,๖๖๘	๑๑๔,๒๖๖	๑๒๐,๒๑๓	๑๐๐.๐๐	-๒.๓๗
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	๒๓๔,๗๖๙	๒๒๗,๗๒๖	๒๓๙,๓๖๖		
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๕๐๑	๕๐๒	๕๐๒		

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๗

๒๖. ข้อมูลรายได้เฉลี่ยของประชากร

รายได้เฉลี่ยของประชากรจากผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี ๒๕๖๙ จังหวัดชุมพร มีรายได้เฉลี่ยของประชากรทั้งจังหวัดเฉลี่ยจำนวน ๑๓๗,๗๖๒ บาท/คน/ปี ประชากรที่มีรายได้เฉลี่ยมากที่สุด คือในพื้นที่อำเภอพะโต๊ะ มีรายได้เฉลี่ยอยู่ที่ ๑๔๘,๔๓๘ บาท/คน/ปี รองลงมาเป็นอำเภอละแม มีรายได้เฉลี่ย อยู่ที่ ๑๔๓,๔๑๓ บาท/คน/ปี และน้อยที่สุดในพื้นที่อำเภอปะทิว มีรายได้เฉลี่ยอยู่ที่ ๑๑๖,๐๔๙ บาท/คน/ปี

ตารางที่ ๒๙ แสดงรายได้ของประชากรจังหวัดชุมพร

ลำดับที่	อำเภอ	รายได้เฉลี่ย/คน/ปี
๑	เมืองชุมพร	๑๔๒,๘๔๕
๒	ท่าแซะ	๑๓๗,๖๘๓
๓	ปะทิว	๑๑๖,๐๔๙
๔	สวี	๑๔๒,๓๕๔
๕	ทุ่งตะโก	๑๓๙,๔๒๙
๖	หลังสวน	๑๓๒,๖๐๙
๗	พะโต๊ะ	๑๔๘,๔๓๘
๘	ละแม	๑๔๓,๔๑๓
เฉลี่ยทั้งจังหวัด		๑๓๗,๗๖๒

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชุมพร , รายงานคุณภาพชีวิตของชนชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๙

๒๗. ข้อมูลรายได้เงินสดทางการเกษตร

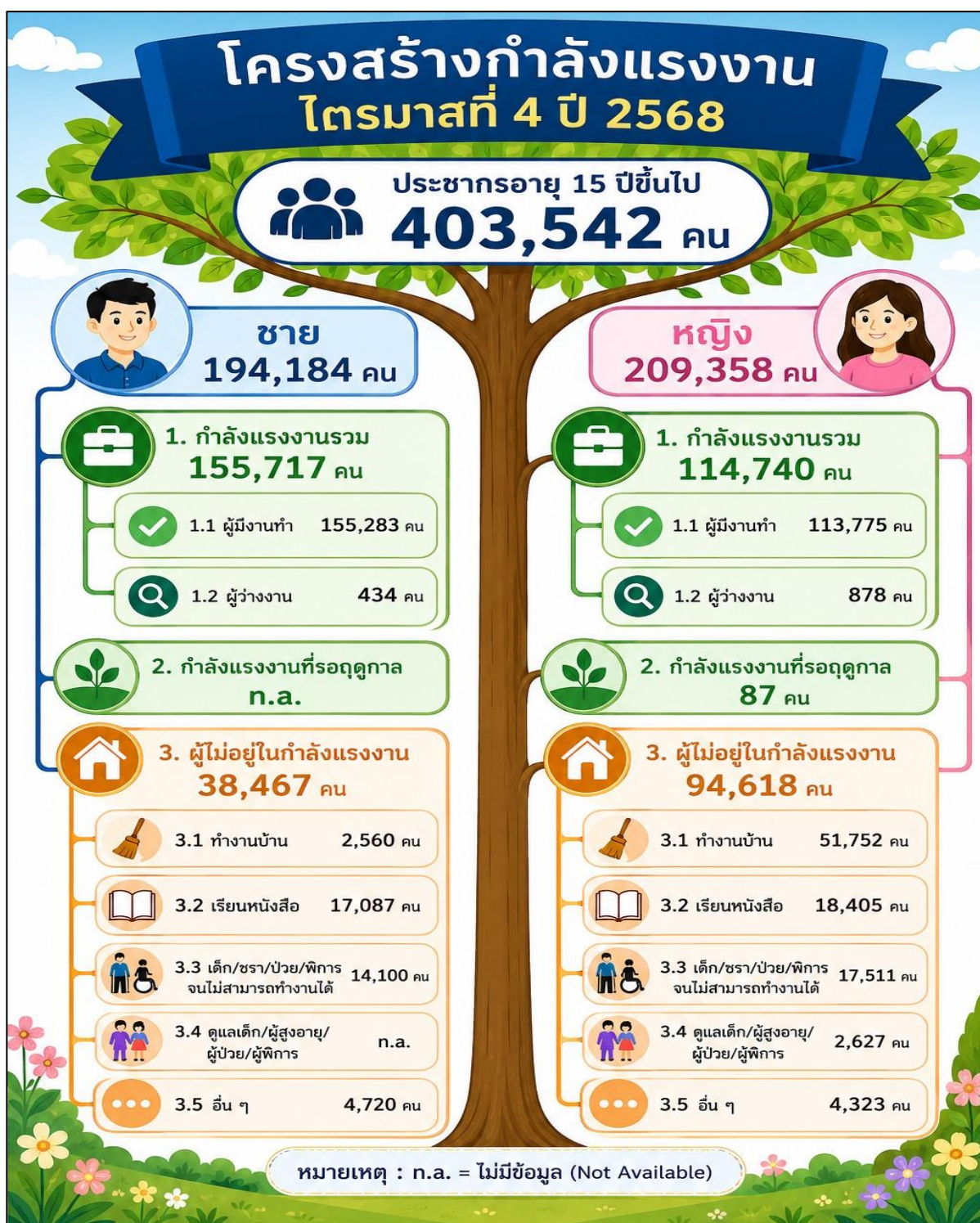
ข้อมูลรายได้-รายจ่าย เฉลี่ยเกษตรกร แบ่งเป็น ๗ รายการ ตามลำดับ ดังนี้ รายได้เงินสดทางการเกษตร ๓๗๗,๐๒๑ บาท รายจ่ายเงินสดทางการเกษตร ๑๘๓,๖๙๙ บาท รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร ๑๙๓,๓๒๒ บาท รายได้เงินสดนอกการเกษตร ๒๒๔,๔๗๗ บาท รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือน ๔๑๗,๗๙๙ บาท รายจ่ายเงินสดนอกการเกษตร ๒๓๕,๘๗๓ บาท เงินสดคงเหลือก่อนหักชำระหนี้ ๑๘๑,๙๒๖ บาท

ตารางที่ ๓๐ ข้อมูลรายได้-รายจ่าย ปีเพาะปลูก ๒๕๖๖/๖๗

รายการ	จังหวัดชุมพร ปีเพาะปลูก ๒๕๖๖/๖๗
๑. รายได้เงินสดทางการเกษตร	๓๗๗,๐๒๑
พืช	๓๑๘,๐๖๖
ข้าว	๑๑๑
พืชไร่	๑,๖๖๘
พืชผักสมุนไพรและไม้ดอกไม้ประดับ	๓๕๔
ไม้ผลและไม้ยืนต้น	๓๑๕,๙๓๓
ปศุสัตว์และเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๕๔,๐๖๒
ปศุสัตว์	๓๑,๔๓๐
เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๒๒,๖๓๒
รายได้เงินสดทางการเกษตรอื่น	๔,๘๙๓
๒. รายจ่ายเงินสดทางการเกษตร	๑๘๓,๖๙๙
พืช	๑๓๗,๙๗๒
ข้าว	๖๗
พืชไร่	๗๑๑
พืชผักสมุนไพรและไม้ดอกไม้ประดับ	๙๑
ไม้ผลและไม้ยืนต้น	๑๓๗,๑๐๓
ปศุสัตว์และเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๓๕,๗๒๙
ปศุสัตว์	๑๕,๐๓๗
เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๒๐,๖๙๒
รายจ่ายเงินสดทางการเกษตรอื่น	๙,๙๙๘
๓. รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร	๑๙๓,๓๒๒
๔. รายได้เงินสดนอกการเกษตร	๒๒๔,๔๗๗
๕. รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือน	๔๑๗,๗๙๙
๖. รายจ่ายเงินสดนอกการเกษตร	๒๓๕,๘๗๓
การบริโภค	๗๖,๑๙๖
การอุปโภค และอื่นๆ	๑๕๙,๖๗๗
๗. เงินสดคงเหลือก่อนหักชำระหนี้	๑๘๑,๙๒๖

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๖/๖๗

๒๘. โครงสร้างกำลังแรงงาน ไตรมาสที่ ๔ ประจำปี ๒๕๖๘

ภาพ ๑-๔ แสดงโครงสร้างประชากรและกำลังแรงงานจังหวัดชุมพร ปี ๒๕๖๘

๒๙. ข้อมูลแรงงานภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร

ข้อมูลแรงงานภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร โดยจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม และเพศ ปี ๒๕๖๘ พบว่ามีผู้ทำงานในภาคเกษตรกรรม จำนวน ๑๕๐,๙๙๑ คน แบ่งเป็นเพศชาย ๑๐๑,๙๓๘ คน เพศหญิง ๔๙,๐๕๓ คน และผู้ทำงานนอกภาคเกษตรกรรม จำนวน ๑๑๘,๐๖๗ คน แบ่งเป็นเพศชาย ๕๓,๓๔๕ คน เพศหญิง ๖๔,๗๒๒ คน

ตารางที่ ๓๑ แสดงจำนวนผู้มีงานทำจังหวัดชุมพร จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมและเพศ ๒๕๖๘

ประเภทอุตสาหกรรม	ชาย	หญิง	รวม
ในภาคเกษตรกรรม			
เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	๑๐๑,๙๓๘	๔๙,๐๕๓	๑๕๐,๙๙๑
รวม	๑๐๑,๙๓๘	๔๙,๐๕๓	๑๕๐,๙๙๑
นอกภาคเกษตรกรรม			
การทำเหมืองแร่	-	-	-
การผลิต	๔,๕๐๔	๕,๕๐๖	๑๐,๐๑๐
ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำและระบบปรับอากาศ	๔๔๕	-	๔๔๕
การจัดหาน้ำ การจัดการและการบำบัดน้ำเสีย ของเสียและสิ่งปฏิกูล	๓๔๐	-	๓๔๐
การก่อสร้าง	๙,๐๔๔	๑,๖๖๘	๑๐,๗๑๒
การขายส่ง และการขายปลีก การซ่อมยานยนต์	๑๗,๖๔๙	๒๖,๔๘๕	๔๔,๑๓๔
การขนส่ง และสถานที่เก็บสินค้า	๓,๕๕๗	๒,๐๔๘	๕,๖๐๕
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	๓,๕๖๕	๘,๕๗๕	๑๒,๑๔๐
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	-	-	-
กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	๖๕๓	๑,๐๒๒	๑,๖๗๕
กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์	๑๑๙	๑๗๒	๒๙๑
กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิค	๗๕๓	๙๑๐	๑,๖๖๓
กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน	๑,๕๐๘	๕๒๙	๒,๐๓๗
การบริหารราชการ การป้องกันประเทศและประกันสังคม	๕,๗๒๘	๔,๙๔๙	๑๐,๖๗๗
การศึกษา	๒,๒๔๐	๕,๗๓๖	๗,๙๗๖
กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	๑,๔๕๕	๑,๕๘๕	๓,๐๔๐
ศิลปะ ความบันเทิงและนันทนาการ	๖๓๓	๘๙๘	๑,๕๓๑
กิจกรรมบริการด้านอื่นๆ	๑,๑๕๒	๔,๔๗๒	๕,๖๒๔
กิจกรรมการจ้างงานในครัวเรือนส่วนบุคคล การผลิตสินค้าและบริการที่ทำขึ้นเองในครอบครัว	-	๑๖๗	๑๖๗
กิจกรรมขององค์กรระหว่างประเทศ	-	-	-
ไม่ทราบ	-	-	-
รวม	๕๓,๓๔๕	๖๔,๗๒๒	๑๑๘,๐๖๗
รวมทั้งหมด	๑๕๕,๒๘๓	๑๑๓,๗๗๕	๒๖๙,๐๕๘

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๘

๓๐. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

จังหวัดชุมพรมีสินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรองการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) จำนวน ๗ สินค้า ได้แก่

๑) กล้วยเล็บมือนางชุมพร เป็นกล้วยที่ลักษณะผล ปลายเรียว ผลเล็ก เรียงติดกันคล้ายกับนิ้วมือ เปลือกบาง และมีรสชาติหอม หวาน เนื้อเป็นสีเหลืองทอง จังหวัดชุมพรได้มีการนำกล้วยเล็บมือนางมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์กล้วยอบแห้ง จะได้เนื้อกล้วยที่มีสีน้ำตาล นุ่มเหนียว หอมหวาน สามารถเก็บไว้ได้เป็นเวลานาน ด้วยสภาพของพื้นที่ ลักษณะดิน และช่วงฤดูที่มีเพียงฤดูร้อนและฤดูฝนในจังหวัดชุมพร ส่งผลทำให้กล้วยเล็บมือนางชุมพรมีรสชาติและกลิ่นเป็นเอกลักษณ์ มีสมาชิกจำนวน ๔๑ คน โดยมีนายพิพัฒน์ จินดาชื่น เป็นประธานกลุ่ม

๒) กาแฟเขาทะลุชุมพร เป็นกาแฟสายพันธุ์โรบัสต้า (Robusta) ปลูกบนพื้นที่ที่มีระดับความสูง ๒๐๐ - ๓๐๐ เมตรจากระดับน้ำทะเล อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลเขาทะลุ อำเภอสวี จังหวัดชุมพร นำมาผลิตด้วยกรรมวิธีมาตรฐานเป็นกาแฟคั่ว กาแฟบด และกาแฟสำเร็จรูป มีรสชาติที่เข้มข้นและมีกลิ่นหอมเฉพาะตัว มีสารคาเฟอีนร้อยละ ๐.๕ - ๒.๕ ของน้ำหนัก ลักษณะทางกายภาพของการคั่วเมล็ดกาแฟนั้นสามารถทำได้ ๓ ระดับตั้งแต่ การคั่วแบบอ่อน การคั่วแบบกลาง และการคั่วแบบเข้ม ส่วนการบดกาแฟสามารถบดกาแฟได้ในระดับต่างๆ ตั้งแต่ การบดแบบหยาบ การบดแบบปานกลาง การบดแบบละเอียดและการบดแบบละเอียดมาก และการทำกาแฟสำเร็จรูปเป็นกระบวนการคั่วบดกาแฟที่ผ่านกระบวนการแปรรูปให้มีลักษณะเป็นเกล็ด มีสมาชิกจำนวน ๑๘ คน โดยมีนายจรวย ขลิบเคลื่อน เป็นผู้บริหาร

๓) กาแฟถ้ำสิงห์ชุมพร กาแฟสายพันธุ์โรบัสต้า (Robusta) ซึ่งมีการปลูกในพื้นที่ที่มีธาตุอาหารที่สมบูรณ์ ดินเป็นดินร่วนปนเหนียว กาแฟที่ได้จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตนำมาผ่านกระบวนการสีด้วยวิธีการสีสดหรือการสีระบบเปียก ที่มีการคัดแยกเมล็ดกาแฟอย่างพิถีพิถันเมื่อนำเมล็ดแห้งมาคั่วจะได้รับความหอม และรสชาติเข้มข้นที่เป็นเอกลักษณ์ของกาแฟถ้ำสิงห์ เกษตรกรจึงได้มีการรวมกลุ่มกันแล้วนำผลผลิตมาแปรรูปเป็นกาแฟคั่ว กาแฟบด และกาแฟปรุงสำเร็จรูปผสมดอกคำฝอย ภายใต้ชื่อว่า “กาแฟถ้ำสิงห์” มีสมาชิกจำนวน ๕๐ คน บริหารงานโดยประธานกลุ่ม นายนิคม ศิลปศร

๔) กล้วยหอมทองละแม เป็นกล้วยหอมทองที่มีผลขนาดกลางถึงใหญ่ ยาว หน้าตัดเหลี่ยม ขั้วเหนียว จุกผลยาว เปลือกหนา ผิวกร้าน ผลดิบสีเขียวเข้ม ผลสุกสีเหลืองอ่อน เนื้อแน่น เมื่อสุกจะมีน้ำในผลน้อย รสชาติหวานหอม อมเปรี้ยวเล็กน้อย ปลูกในพื้นที่จังหวัดชุมพร ปลูกในดินเหนียว ดินร่วนหรือดินทราย แปร่ง ละเอียดลึก เป็นกรดจัด ระบายน้ำได้ดีถึงดีปานกลาง ความสมบูรณ์ของดินระดับปานกลาง บริหารงานโดยกลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ่งควาต์ มีสมาชิกจำนวน ๗๑๙ คน

๕) ข้าวเหลืองปะทิว เป็นพันธุ์ข้าวเหลืองปะทิว ๑๒๓ เมล็ดยาวเรียว ปลูกในดินเค็ม น้ำกร่อยใกล้ทะเล เมื่อหุงสุกจะร่วนเป็นตัว ไม่เกาะกันเป็นก้อนและหุงขึ้นหม้อ เมื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เส้นจะได้เส้นที่เหนียวไม่ยุ่ยหรือขาดง่าย มีปริมาณอมิโลส ๒๙-๓๒% โปรตีนข้าวกล้อง ๘.๔% และมีไนอะซินสูงประมาณ ๙.๓/๑๐๐ กรัม (ข้าวกล้อง)

๖) **ทุเรียนชุมพร** เป็นแหล่งผลิตทุเรียนสำคัญของภาคใต้มีคุณภาพและชื่อเสียงด้านรสชาติ สีนํ้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ที่ขึ้นชื่อของจังหวัด โดยส่วนใหญ่เป็นพันธุ์หมอนทอง ครอบแชมป์ทุเรียน GI ที่สร้างมูลค่าสูงสุดในประเทศไทย โดดเด่นด้วยเนื้อหนาเนียนละเอียด รสชาติหวานมัน และมีกลิ่นหอมที่ไม่ฉุน อุดมลักษณะและลักษณะเด่นของทุเรียนชุมพร สายพันธุ์หลัก : ส่วนใหญ่เป็น พันธุ์หมอนทอง ที่มีการปลูกต่อกันมาอย่างยาวนานในพื้นที่รูปลักษณะภายนอก: ทรงผลกลมรี ร่องพูหนาชัดเจน เปลือกบาง โคนหนามโต ปลายหนามแหลมคม สีผิวผลเขียว ขั้วผลใหญ่แข็ง ปลิงป้องเนื้อสัมผัสและรสชาติ : เนื้อหนาเนียนละเอียด สีเหลืองอ่อน มีเส้นใยเหนียวนุ่ม รสชาติหวานมัน เนื้อแห้ง ไม่แฉะกลิ่น : กลิ่นหอมละมุน ไม่ฉุน ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ที่ผู้บริโภคทั้งไทยและต่างชาตินิยมเมล็ด : เมล็ดมีขนาดเล็กหรือสับ ทำให้ได้เนื้อในปริมาณมาก

๗) **สับปะรดสวี** ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สีนํ้าเด่นประจำอำเภอสวี จังหวัดชุมพร โดดเด่นด้วยรสชาติหวานกรอบ เนื้อแห้งสีเหลืองเข้ม เส้นใยน้อย กลิ่นหอมเป็นเอกลักษณ์ ถือเป็นของฝากยอดฮิตชาวช่องใต้ที่สร้างรายได้ให้ชุมชนอย่างมหาศาล จุดเด่นของสับปะรดสวี สายพันธุ์ : เป็นสับปะรดสายพันธุ์ควีน (ตาดำ) ลักษณะทางกายภาพ : รูปทรงกระบอก ผลใหญ่ เปลือกหนา ตาหนา ร่องตาสีกรรสีสัมผัส: เนื้อสีเหลืองเข้ม เนื้อละเอียด แน่นแห้งไม่ฉ่ำน้ำ เส้นใยน้อย รสชาติหวานกรอบ และแกนสามารถรับประทานได้สภาพพื้นที่ปลูก : ปลูกในพื้นที่อำเภอสวีที่มีสภาพเป็นที่ลาดชันและที่ราบต่ำเชิงเขา มีแร่ธาตุอุดมสมบูรณ์ ส่งผลให้ผลผลิตมีคุณภาพดี

๓๑. ข้อมูล OTOP จังหวัดชุมพร

จังหวัดชุมพร มีผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP จำนวน ๕๕๗ กลุ่ม/ราย แบ่งเป็น กลุ่มๆ จำนวน ๑๘๖ กลุ่ม รายเดี่ยว จำนวน ๓๖๑ ราย และ SMEs จำนวน ๑๐ ราย มีผลิตภัณฑ์ OTOP จำนวน ๑,๕๑๓ ผลิตภัณฑ์ แบ่งเป็นอาหาร จำนวน ๘๓๑ ผลิตภัณฑ์ เครื่องดื่ม จำนวน ๒๑๗ ผลิตภัณฑ์ ผ้า จำนวน ๑๐๒ ผลิตภัณฑ์ ของใช้ จำนวน ๑๔๑ ผลิตภัณฑ์ และสมุนไพร จำนวน ๒๒๒ ผลิตภัณฑ์ มีชุมชนท่องเที่ยว แบ่งเป็น OTOP นวัตกรรม จำนวน ๒๙ ชุมชน OVC หมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว จำนวน ๑ ชุมชน มี OTOP ชวนชิม จำนวน ๙ ราย

๓๒. ข้อมูลผู้ประกอบการด้านปศุสัตว์

๑) โรงงานฆ่าและแปรรูปผลิตภัณฑ์โค-กระบือ

ตารางที่ ๓๒ แสดงข้อมูลโรงงานฆ่าและแปรรูปผลิตภัณฑ์โค-กระบือ ประจำปี ๒๕๖๘

ลำดับ	ชื่อโรงงาน	เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	กำลังการผลิต
๑	บริษัท ดีแอนด์แชต คอนซัลแทนท์ จำกัด	๒๖๒	๗	สลุย	ท่าแซะ	ชุมพร	๒๐๐ ตัว/วัน

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖

๒) ข้อมูลโรงฆ่าสัตว์ในจังหวัดชุมพร

ตารางที่ ๓๓ แสดงข้อมูลโรงฆ่าสัตว์ในจังหวัดชุมพร

ลำดับ ที่	ชื่อโรงฆ่า	ชื่อผู้ประกอบการ	ชนิด สัตว์	อำเภอ	ที่ตั้งโรงฆ่าสัตว์	กำลังการผลิต/ตัว/วัน		พิกัด zone	เบอร์โทร
						ผลผลิต ปัจจุบัน	ผลิตได้ สูงสุด		
๑	โรงฆ่าสัตว์เทศบาลเมือง หลังสวน (สุกร)	เทศบาลเมืองหลังสวน	สุกร	หลังสวน	ม.๒ ถนน หลังสวน-ละแม สายล่าง ต.บ้านควน อ.หลังสวน จ.ชุมพร ๘๖๑๑๐	๗๐	๑๐๐	๔๗	๐๗๗-๕๕๑๖๒๒ ๐๗๗๕๕๑๐๖๙ ต่อ ๒๐๖
๒	โรงฆ่าสัตว์เทศบาลเมือง หลังสวน (โค กระบือ)	เทศบาลเมืองหลังสวน	โค กระบือ	หลังสวน	ม.๒ ถนน หลังสวน-ละแม สายล่าง ต.บ้านควน อ.หลังสวน จ.ชุมพร ๘๖๑๑๐				๐๗๗-๕๕๑๖๒๒ ๐๗๗๕๕๑๐๖๙ ต่อ ๒๐๗
๓	โรงฆ่าสัตว์เทศบาล ตำบลละแม	เทศบาลตำบลละแม	สุกร	ละแม	๑๓๓ ม.๑๐ ต.ละแม อ.ละแม จ.ชุมพร ๘๖๑๗๐	๐	๕๐	๔๗	๐๗๗-๕๕๑๐๙๕๐-๑
๔	โรงฆ่าสัตว์เทศบาลเมือง ชุมพร (สุกร)	เทศบาลเมืองชุมพร	สุกร	เมือง	ม.๒ ช.ปรมินทรมรรคร ๓๕ ถ.ปรมินทรมรรคา ต.บางหมาก อ.เมือง จ.ชุมพร ๘๖๐๐๐	๖๐	๑๕๐	๔๗	๐๗๗-๕๕๑๑๐๒๔ ต่อ ๒๒๐
๕	โรงฆ่าสัตว์เทศบาลเมือง ชุมพร (โค กระบือ)	เทศบาลเมืองชุมพร	โค กระบือ	เมือง	ม.๒ ช.ปรมินทรมรรคร ๓๕ ถ.ปรมินทรมรรคา ต.บางหมาก อ.เมือง จ.ชุมพร ๘๖๐๐๐	๑	๑		๐๗๗-๕๕๑๑๐๒๔ ต่อ ๒๒๐
๖	โรงฆ่าสัตว์เทศบาลตำบล วังไผ่	เทศบาลตำบลวังไผ่	สุกร	เมือง	ม.๔ ซ.สุขาภิบาล๑๕ ถ.เพชรเกษม ต.วังไผ่ อ.เมือง จ.ชุมพร ๘๖๑๙๐	๑๐	๕๐	๔๗	๐๗๗-๕๕๑๔๑๕๓ ต่อ ๒๐๔
๗	โรงฆ่าสัตว์เทศบาลตำบล มาบอำมฤต	เทศบาลตำบลมาบ อำมฤต	สุกร	ปะทิว	ซอยพัฒนา๑/๘ ม.๑ ต.คอนยาง อ.ปะทิว จ.ชุมพร ๘๖๒๑๐	๒๐	๗๕	๔๗	๐๗๗-๕๗๘๔๕๕๘ ต่อ ๒๕๐
๘	โรงฆ่าสัตว์ยุพารังวัฒนา	นางยุพา คินเพชร	สุกร	ทุ่งตะโก	๑๐ ม.๖ ต.ทุ่งตะโก อ.ทุ่งตะโก จ.ชุมพร ๘๖๒๒๐	๑๕	๑๕	๔๗	๐๘๗-๒๗๐๗๘๕๒
๙	โรงฆ่าสัตว์พ้อแดง	นายมงคล คุรุหงษา	สุกร	หลังสวน	๓๗ ม.๙ ต.พ้อแดง อ.หลังสวน จ.ชุมพร ๘๖๑๑๐	๑-๒	๑๐	๔๗	๐๘๑-๘๙๓๘๕๕๐
๑๐	โรงฆ่าสัตว์นาวี พรหมณี	ว่าที่ ร.ต.นาวี พรหม ณี	สุกร	หลังสวน	ม.๓ ต.บ้านควน อ.หลังสวน จ.ชุมพร ๘๖๑๑๐	๑๐	๑๐	๔๗	๐๘๒-๔๔๘๙๒๘๕
๑๑	โรงฆ่าสัตว์เจ็ล่ายอง บัวผัน	นางล่ายอง บัวผัน	สุกร	ปะทิว	๒๑/๖ ม.๗ ต.ทะเลทรัพย์ อ.ปะทิว จ.ชุมพร ๘๖๑๖๐	๓-๕	๓-๕		๐๘๙-๙๗๓๙๗๙๔

ลำดับ ที่	ชื่อโรงฆ่า	ชื่อผู้ประกอบการ	ชนิด สัตว์	อำเภอ	ที่ตั้งโรงฆ่าสัตว์	กำลังการผลิต/ตัว/วัน		พิกัด zone	เบอร์โทร
						ผลผลิต ปัจจุบัน	ผลิตได้ สูงสุด		
๑๒	โรงฆ่าสัตว์และแปรรูป ผลิตภัณฑ์โค-กระบือจังหวัด ชุมพร	บริษัท ดี แอนด์ แซด คอนซัลแทนท์ จำกัด ชุมพร	โค กระบือ	ท่าแซะ	๒๖๒ ถ.เพชรเกษม ม.๗ ต.สลุย อ.ท่าแซะ จ.ชุมพร ๘๖๑๔๐	๑๐	๒๐๐		๐๘๑-๕๖๙๖๖๐๐ ๐๙๕-๑๙๑๕๖๔๕
๑๓	โรงฆ่าสัตว์ตุ๊กตาไก่สด	นางสาวปริชาติ บุญส่ง แก้ว	ไก่ เป็ด	เมือง	๖๒/๑ ม.๑ ต.ตากแดด อ.เมืองชุมพร จ.ชุมพร ๘๖๑๙๐	๔๐๐	๕๐๐		๐๘๗-๔๑๗๙๖๘๕
๑๔	โรงฆ่าสัตว์ (สุกร) เจ็ปรีดา พันธุ์รัตน์	นางสาวปรีดา พันธุ์ รัตน์	สุกร	ท่าแซะ	๔๖๐ หมู่ ๕ ต.หงษ์เจริญ อ.ท่าแซะ จ.ชุมพร ๘๖๑๔๐	๑-๓	๓		๐๖๓-๘๖๘๕๕๖๘
๑๕	โรงฆ่าสัตว์ซัลมา	นายปรีดา ปาทาน	โค กระบือ	ท่าแซะ	๑๑๙ หมู่ ๖ ต.นากระตาม อ.ท่าแซะ จ.ชุมพร ๘๖๑๔๐	๑-๕	๑.-๕		๐๘๙-๕๘๘๐๑๔๔
๑๖	โรงฆ่าสัตว์ บริษัท ชุมพรชิก เก้นฟู้ดส์	บริษัทชุมพรชิกเก้น ฟู้ดส์	ไก่ เป็ด	สวี	๔๐/๔ ซ.เพิ่มทรัพย์ ถ.สวี-บ่อคา ม.๖ ต.ท่าหิน อ.สวี จ.ชุมพร ๘๖๑๓๐	๕๐๐	๕๐๐		๐๙๕-๙๔๕๒๙๙๓
๑๗	โรงฆ่าสัตว์บังอี่ชา คำเนื้อ	นายอนุชา ปาทาน	โค กระบือ	ท่าแซะ	๒๖๖ หมู่ ๗ ต.ท่าข้าม อ.ท่าแซะ จ.ชุมพร ๘๖๑๔๐	๑	๑		๐๙๒-๓๓๐๒๙๖๔

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๙

๓๓. ข้อมูลการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรของจังหวัดชุมพร

๑) การรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรตามแนวทางปฏิบัติด้านการเกษตรที่ดี Good Agricultural Practices (GAP) ด้านพืช การส่งเสริมการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร GAP ของจังหวัดชุมพร มีเกษตรกรที่ดำเนินการปลูกพืชและเข้าสู่การรับรองมาตรฐาน GAP จำนวนทั้งสิ้น ๒๓,๙๖๖ ราย จำนวน ๒๕,๙๔๗ แปลง พื้นที่ ๑๙๗,๑๒๓.๕๔ ไร่ โดยสินค้าทุเรียนได้รับการรับรองมากที่สุด มีจำนวนเกษตรกร ๑๙,๘๑๒ ราย จำนวน ๒๑,๓๗๓ แปลง พื้นที่ ๑๗๓,๐๑๐.๒๔ ไร่ รองลงมาสินค้าน้ำมูกุศ เกษตรกรจำนวน ๒,๘๔๙ ราย จำนวน ๓,๐๓๔ แปลง พื้นที่ ๑๔,๘๒๓.๓๐ ไร่ และลำดับที่ ๓ สินค้ามะพร้าว เกษตรกรจำนวน ๒๗๒ ราย จำนวน ๓๑๘ แปลง พื้นที่ ๒,๐๑๔.๕๐ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๔ ข้อมูลการมาตรฐานสินค้าเกษตรตามแนวทางปฏิบัติด้านการเกษตรที่ดี Good Agricultural Practices (GAP) ด้านพืช ของจังหวัดชุมพร

ที่	ชนิดพืช	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวนแปลง/ฟาร์ม	จำนวนพื้นที่ (ไร่)
๑	ทุเรียน	๑๙,๘๑๒	๒๑,๓๗๓	๑๗๓,๐๑๐.๒๔
๒	น้ำมูกุศ	๒,๘๔๙	๓,๐๓๔	๑๔,๘๒๓.๓๐
๓	มะพร้าวแก่	๒๗๒	๓๑๘	๒,๐๑๔.๕๐
๔	ปาล์มน้ำมัน	๑๘๕	๒๔๒	๓,๒๑๕.๕๐
๕	กล้วยหอมทอง	๑๔๙	๑๕๗	๙๗๘.๘๕
๖	กาแฟ	๑๓๑	๑๓๑	๘๐๘.๙๕
๗	กล้วยเล็บมือนาง	๔๘	๔๘	๒๘๑
๘	หมาก	๒๕	๒๕	๘๑.๘๐
๙	หม่อนไหม	๒๕	๒๖	๒๓.๕๐
๑๐	โกโก้	๑๐	๑๐	๔๓
๑๑	เห็ด	๑๑	๑๑	๑.๕๑
๑๒	ลองกอง	๒๖	๒๖	๑๓๘.๙๗
๑๓	เงาะ	๘	๘	๙.๖๐
๑๔	สับปะรด	๒	๒	๑๑.๒๕
๑๕	อื่นๆ เช่น พืชผัก ไฮโดรโปนิคส์ กระเทียม สละ เครื่องเทศ เป็นต้น	๔๑๓	๕๓๖	๑,๖๘๑.๕๗๑๓
๑๖	ข้าว	-	-	-
รวม		๒๓,๙๖๖	๒๕,๙๔๗ แปลง	๑๙๗,๑๒๓.๕๔

ที่มา : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรชุมพร, สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๗,
ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ ชุมพร ข้อมูล ณ เดือนเมษายน ๒๕๖๙

๒) การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ด้านพืช

ตารางที่ ๓๕ การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ด้านพืช

เกษตรกร (ราย)	แปลง	พื้นที่ (ไร่)
๙	๖๗	๕๑.๑๐

ที่มา : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรชุมพร ข้อมูล ณ เดือนเมษายน ๒๕๖๙

๓๔. มูลค่าสินค้าปศุสัตว์ที่สำคัญ

ตารางที่ ๓๖ มูลค่าสินค้าปศุสัตว์ที่สำคัญ

สินค้าเกษตร	จำนวน เกษตรกร (ราย)	ผลผลิต (ตัน)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่า (ล้านบาท)
ไก่พื้นเมือง	๑๙,๒๔๗	๑,๑๓๙,๙๕๔ (ตัว) ๑,๖๕๕ (ตัน)	๗๕.๐๐	๑๒๔.๐๐
สุกร (สุกรขุน)	๑,๕๙๕	๑๖๒,๘๔๐ (ตัว) ๑๒,๒๑๓ (ตัน)	๘๐.๐๐	๙๙๗.๐๐
ไก่เนื้อ	๑๓๐	๒,๕๐๐,๗๕๕ (ตัว) ๓,๖๓๑ (ตัน)	๔๖.๐๐	๖๗.๐๐
ไข่ไก่	๑,๒๔๑	๙๔,๐๐๔,๒๓๕ (ฟอง)	๓.๙ บาท/ฟอง	๓๖๖.๐๐
โคเนื้อ	๖,๙๐๘	๖,๕๕๙ (ตัว) ๑,๑๐๑ (ตัน)	๗๐.๐๐	๗๗.๐๐
น้ำนมโคดิบ	๒๗	๑,๖๑๐ (ตัน)	๒๒.๘๓	๓๖.๗๕
แพะ	๒๙๔	๘,๕๕๗ (ตัว) ๙๖.๒๗๖ (ตัน)	๑๑๐.๐๐	๑๐.๕๙

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ เดือนมกราคม ๒๕๖๘

๓๕. ข้อมูลด้านการรับรองมาตรฐานสินค้าด้านปศุสัตว์

การรับรองมาตรฐาน Good Agricultural Practices : GAP ด้านปศุสัตว์ มี ๗ ชนิด ได้รับการรับรองมากที่สุดคือ ไก่เนื้อ เกษตรกร จำนวน ๔๒ ราย ๔๒ ฟาร์ม รองลงมาคือสุกร เกษตรกร จำนวน ๖๕ ราย ๖๕ ฟาร์ม ไก่ไข่ เกษตรกร จำนวน ๘ ราย ๘ ฟาร์ม โคเนื้อ จำนวน ๗ ราย ๗ ฟาร์ม ผึ้ง ๔ ราย ๔ ฟาร์มโคเนื้อ ๑ ราย ๑ ฟาร์ม แปลงหญ้า ๑ ราย ๑ ฟาร์ม ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๗ แสดงข้อมูลการรับรองมาตรฐาน Good Agricultural Practices : GAP ด้านปศุสัตว์

ชนิดฟาร์ม	ปี						จำนวน เกษตรกร	จำนวนฟาร์ม	จำนวน พื้นที่ (ไร่)
	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙			
ไก่เนื้อ	๓๔	๓๘	๔๐	๔๐	๔๕	๔๒	๔๒	๔๒	๑๒๖
สุกร	๔๖	๕๐	๕๒	๕๒	๖๑	๖๕	๖๕	๖๕	๑๙๕
ไก่ไข่	๒	๒	๒	๒๓	๘	๘	๘	๘	๓๒
โคเนื้อ	๑	๑	๑	๔	๗	๗	๗	๗	๔๕
ผึ้ง	๒	๓	๓	๓	๔	๔	๔	๔/๖,๐๖๐ ไร่	-
โคเนื้อ	-	-	-	-	๑	๑	๑	๑	๕
แปลงหญ้า	-	-	-	๑	๑	๑	๑	๑	๘
รวม							๑๒๘	๑๒๘	๔๑๑

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๙

ตารางที่ ๓๘ ตารางแสดงข้อมูล แสดงข้อมูลการรับรองมาตรฐาน Good farming management : GFM ด้านปศุสัตว์

ชนิดฟาร์ม	จำนวนฟาร์ม
ไก่พื้นเมือง	๓๙๖
สุกร	๑๑๒
โคเนื้อ	๗๘
แพะ	๔๗
โคนม	๒๘
ไก่ไข่	๑๖
เป็ด	๑๕
รวม	๖๙๒

ที่มาข้อมูล : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

ตารางที่ ๓๙ การส่งเสริมและรับรองภายใต้โครงการเนื้อสัตว์ปลอดภัยใส่ใจผู้บริโภค (ปศุสัตว์ OK.)

ที่	ชนิดสัตว์	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวนฟาร์ม
๑	เนื้อ OK	๙๕	๙๕
๒	ไข่ OK	๔๒	๔๒

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ เดือนเมษายน ๒๕๖๙

หมายเหตุ : เนื้อ OK = เนื้อสัตว์ที่ได้รับใบรับรองโครงการเนื้อสัตว์ปลอดภัย ใส่ใจผู้บริโภค (ปศุสัตว์OK)

ไข่ OK = ไข่สดที่ได้รับใบรับรองโครงการเนื้อสัตว์ปลอดภัย ใส่ใจผู้บริโภค (ปศุสัตว์OK)

๓๖. ข้อมูลโรงฆ่าสัตว์จังหวัดชุมพร

ตารางที่ ๔๐ ข้อมูลโรงฆ่าสัตว์จังหวัดชุมพร

อำเภอ	จำนวนโรงฆ่าสัตว์ (แห่ง)			หมายเหตุ
	โค-กระบือ	สุกร	สัตว์ปีก	
ปะทิว	-	๒	-	-
ท่าแซะ	๒	๑	-	โรงงานฆ่าสัตว์และแปรรูปผลิตภัณฑ์โค-กระบือ ๑ แห่ง
เมืองชุมพร	๑	๒	๑	-
สวี	-	-	๑	-
ทุ่งตะโก	-	๑	-	-
หลังสวน	๑	๓	-	-
ละแม	-	๑	-	-
พะโต๊ะ	-	-	-	-
รวม	๔	๑๐	๒	

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ เดือนเมษายน ๒๕๖๙

๓๗. ข้อมูลการส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืนของจังหวัดชุมพร

๑) เกษตรอินทรีย์

โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน กิจกรรมส่งเสริมการทำปศุสัตว์อินทรีย์ ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชุมพร

ตารางที่ ๔๑ เกษตรอินทรีย์ที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชุมพรส่งเสริม

ปี	จำนวนเกษตรกร (ราย)	
	เกษตรกรได้รับการอบรม	เกษตรกรได้รับเงินอุดหนุน
๒๕๖๔	๑๕	๕
๒๕๖๕	๒๐	๔
๒๕๖๖	๒๐	๔
๒๕๖๗	๒๐	๔
๒๕๖๘	๒๐	๔

๒) เกษตรทฤษฎีใหม่

โครงการพัฒนาผู้นำเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชุมพร

ตารางที่ ๔๒ เกษตรทฤษฎีใหม่ที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชุมพรส่งเสริม

ปี	จำนวนเกษตรกร (ราย)	
	เกษตรกรผู้นำรายใหม่	เกษตรกรได้รับการอบรม
๒๕๖๔	๔	๙๐
๒๕๖๕	๐	๖๖
๒๕๖๖	๕	๗๕
๒๕๖๗	๒	๑๒๐
๒๕๖๘	๔	๙๙

๓๘. ข้อมูลสถาบันเกษตรกรของจังหวัด

๑) กลุ่มเกษตรกร/สหกรณ์การเกษตร

จังหวัดชุมพรมีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร รวมทั้งสิ้น ๗๒ แห่ง แยกเป็นสหกรณ์ จำนวน ๕๕ สหกรณ์ สมาชิกสหกรณ์ ๖๒,๐๗๔ คน กลุ่มเกษตรกร จำนวน ๑๗ กลุ่มเกษตรกร สมาชิก ๒๔,๑๑๘ คน ตารางที่ ๔๓ แสดงจำนวนสหกรณ์และจำนวนสมาชิกสหกรณ์

ที่	ประเภทกลุ่มเกษตรกร/สหกรณ์การเกษตร	กลุ่ม/สหกรณ์	สมาชิก/ราย
๑	ประเภทภาคเกษตร		
	๑.๑ สหกรณ์การเกษตร	๒๙	๕๓,๖๖๖
	๑.๒ สหกรณ์ประมง	๐	๐
	๑.๓ สหกรณ์นิคม	๓	๘,๔๐๘
	รวม	๓๒	๖๒,๐๗๔
๒	ประเภทนอกภาคเกษตร		
	๒.๑ สหกรณ์ร้านค้า	๒	๑,๘๗๘
	๒.๒ สหกรณ์ออมทรัพย์	๘	๑๗,๙๕๑
	๒.๓ สหกรณ์บริการ	๗	๔๐๓
	๒.๔ สหกรณ์เครดิตยูเนียน	๖	๓,๘๘๖
	รวม	๒๓	๒๔,๑๑๘

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๘

● ระดับความเข้มแข็งตามเกณฑ์ประเมินความเข้มแข็งสหกรณ์

การจัดระดับความเข้มแข็งตามเกณฑ์ประเมินความเข้มแข็งสหกรณ์แยกตามประเภทสหกรณ์ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๘

ตารางที่ ๔๔ แสดงการจัดระดับความเข้มแข็งตามเกณฑ์ประเมินความเข้มแข็งสหกรณ์แยกตาม

ประเภทสหกรณ์ข้อมูล

ประเภทสหกรณ์	ชั้น ๑	ชั้น ๒	ชั้น ๓
สหกรณ์ภาคการเกษตร	๘	๖	๑๘
สหกรณ์นอกภาคการเกษตร	๗	๓	๑๓
รวมทั้งหมด	๑๕	๙	๓๑

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๘

ตารางที่ ๔๕ แสดงสภกรรมการเกษตรจังหวัดชุมพร

ที่	ประเภทกลุ่มเกษตร / สภกรรมการเกษตร	ที่อยู่	สมาชิก (ราย)	โทรศัพท์
ประเภทภาคเกษตร				
	สภกรรมการเกษตร			
๑	สหกรณ์สวนปาล์มน้ำมันกระตาม จำกัด	๑๒๐ ม.๑๐ ต.นากระตาม อ.ท่าแซะ จ.ชุมพร ๘๖๑๔๐	๔๒๐	๐๘ ๑๐๙๑ ๐๓๗๙
๒	สหกรณ์การเกษตรเมืองชุมพร จำกัด	๙ ม.๙ ต.วังใหม่ อ.เมืองชุมพร จ.ชุมพร ๘๖๑๙๐	๗๙๑	๐ ๗๗๕๐ ๒๖๕๖
๓	สหกรณ์การเกษตรบ้านช่องไทร จำกัด	๑๒๙ ม.๙ ต.ทุ่งคา อ.เมือง ชุมพร จ.ชุมพร ๘๖๑๙๐	๗๑	๐ ๗๗๕๕ ๔๑๔๖
๔	สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า รทส.ชุมพร จำกัด	๑๗๕ ต.ท่าตะเภา อ.เมืองชุมพร จ.ชุมพร ๘๖๐๐๐	๔๐,๓๕๘	๐ ๗๗๕๐ ๔๗๐๓
๕	สหกรณ์การเกษตรดอนยาง จำกัด	๔๑/๗ ม.๑๓ ต.ดอนยาง อ.ปะทิว จ.ชุมพร ๘๖๑๖๐	๙๐๙	๐ ๗๗๕๗ ๘๑๗๕-๖
๖	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้าน ทรายแก้ว จำกัด	๑๒๕ ม.๙ ต.เขาไชราข อ.ปะทิว จ.ชุมพร ๘๖๑๖๐	๑๖๘	-
๗	สหกรณ์กองทุนสวนยางคลองวังช้าง จำกัด	๑๙๘ ม.๔ ต.ชุมโค อ.ปะทิว จ.ชุมพร ๘๖๑๖๐	๓๖๖	๐ ๗๗๖๕ ๕๒๔๔
๘	สหกรณ์กองทุนสวนยางสมบูรณ์พัฒนา จำกัด	๑๐๘/๑ ม.๑๓ ต.ชุมโค อ.ปะทิว จ.ชุมพร ๘๖๑๖๐	๑๐๗	๐๘ ๐๐๓๘ ๐๗๓๑
๙	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านหินแก้ว จำกัด	๒๗ ม.๖ ต.หินแก้ว อ.ท่าแซะ จ.ชุมพร ๘๖๑๙๐	๔๑๒	๐๙ ๖๙๒๔ ๑๓๒๔
๑๐	สหกรณ์กองทุนสวนยางพรตะเคียน พัฒนา จำกัด	๗๔ ม.๘ ต.สลุย อ.ท่าแซะ จ.ชุมพร ๘๖๑๔๐	๖๖	๐๘ ๑๑๙๑ ๙๘๙๕
๑๑	ชุมนุมสหกรณ์จังหวัดชุมพร จำกัด	๘/๙ ม.๘ ต.ขุนกระโทก อ.เมือง ชุมพร จ.ชุมพร ๘๖๑๙๐	๒๒	๐ ๗๗๕๗ ๖๕๕๖
๑๒	สหกรณ์การเกษตรท่าแซะ จำกัด	๑๗๒ ม.๑๕ ต.ท่าแซะ อ.ท่าแซะ จ.ชุมพร ๘๖๑๔๐	๑,๑๔๔	๐ ๗๗๕๙ ๙๑๘๖ ต่อ๑๑
๑๓	สหกรณ์การเกษตรบ้านพันวาล จำกัด	๙๖ ม.๑๑ ต.รับร้อ อ.ท่าแซะ จ.ชุมพร ๘๖๑๙๐	๗๐๐	๐๘ ๒๒๗๘ ๗๘๘๒
๑๔	สหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟจังหวัดชุมพร จำกัด	๒๗๔ ม.๙ ต.ท่าแซะ อ.ท่าแซะ จ.ชุมพร ๘๖๑๔๐	๗๑๗	๐ ๗๗๕๙ ๙๖๘๓
๑๕	สหกรณ์การเกษตรบ้านเขา ตะเภาทอง จำกัด	๑๘๓ ม.๑ ต.พะโต๊ะ อ.พะโต๊ะ จ.ชุมพร ๘๖๑๘๐	๑๑๒	๐๘ ๕๕๙๐ ๘๙๘๔
๑๗	สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านในเหมือง จำกัด	๑๔๗ ม.๑๑ ต.นาขา อ.หลังสวน จ.ชุมพร ๘๖๑๑๐	๑๔๙	๐ ๗๗๕๑ ๐๒๗๖
๑๘	สหกรณ์กองทุนสวนยาง บ้านแหลมปาย จำกัด	๒๓๐ ม.๖ ต.หาดยาย อ.หลังสวน จ.ชุมพร ๘๖๑๑๐	๑๑๘	๐ ๗๗๕๒ ๐๔๗๘
๑๙	สหกรณ์การเกษตรละแม จำกัด	๑๘๖/๑-๓ ต.ละแม อ.ละแม จ.ชุมพร ๘๖๑๗๐	๑,๖๕๒	๐ ๗๗๕๕ ๙๔๙๑-๒
๒๐	สหกรณ์การเกษตรพะโต๊ะ จำกัด	๑ ม.๒ ต.พระรักษ์ อ.พะโต๊ะ จ.ชุมพร ๘๖๑๘๐	๕๗๖	๐ ๗๗๖๒ ๐๕๖๗

ที่	ประเภทกลุ่มเกษตร / สหกรณ์การเกษตร	ที่อยู่	สมาชิก (ราย)	โทรศัพท์
๒๑	สหกรณ์การเกษตรบ้านพูนสุข จำกัด	ม.๖ ต.พระรักษ์ อ.พะโต๊ะ จ.ชุมพร ๘๖๑๘๐	๖๔	๐๘ ๙๙๗๓ ๗๑๘๗
๒๒	สหกรณ์การเกษตรบ้านบางลำภูจำกัด	ม.๗ ต.แหลมทราย อ.หลังสวน จ.ชุมพร ๘๖๑๑๐	๕๕	๐๘ ๑๙๕๖ ๑๖๗๖
๒๓	สหกรณ์การเกษตรหลังสวน จำกัด	๘๙/๑๒-๑๓ ต.หลังสวน อ.หลังสวน จ.ชุมพร ๘๖๑๑๐	๒,๔๙๑	๐ ๗๗๕๔ ๑๑๓๙
๒๔	ชุมนุมสหกรณ์สวนยางชุมพร จำกัด	๒๘/๑๑ ม.๑๒ ต.ดอนยาง อ.ปะทิว จ.ชุมพร ๘๖๐๐๐	๖	๐๘ ๗๑๖๐ ๐๙๔๑
๒๕	สหกรณ์สวนปาล์มบางลึก จำกัด	๒๐/๒ ม.๘ ต.บางลึก อ.เมือง ชุมพร จ.ชุมพร ๘๖๐๐๐	๖๔๗	๐๘ ๖๙๒๑ ๖๒๒๑
๒๖	สหกรณ์ร่วมใจการเกษตร จำกัด	๑๕๗ ม.๑๒ ต.วังตะกอก อ.หลังสวน จ.ชุมพร ๘๖๑๑๐	๒๑๕	๐๘ ๑๘๘๐ ๔๘๔๗
๒๗	สหกรณ์กองทุนสวนยางกลุ่ม หนองใหญ่พัฒนา จำกัด	๙๐/๑ ม.๔ ต.ดอนยาง อ.ปะทิว จ.ชุมพร ๘๖๒๑๐	๔๗	๐๘ ๙๙๗๑ ๘๔๙๐
๒๘	สหกรณ์การเกษตรป่าควนหมี่ พัฒนา จำกัด	๑ ม.๙ ต.ท่าหิน อ.สวี จ.ชุมพร ๘๖๑๓๐	๑๔๔	๐๘ ๒๒๗๔ ๘๐๓๙
๒๙	สหกรณ์การเกษตรบ้านพรใหญ่ พัฒนา จำกัด	๒๑ ม.๖ ต.สะพือ อ.ปะทิว จ.ชุมพร ๘๖๒๓๐	๙๔	-
๓๐	สหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิบัติรูป ที่ดินหงษ์เจริญ จำกัด	ม.๔ ต.หงษ์เจริญ อ.ท่าแซะ จ.ชุมพร ๘๖๑๔๐	๕๓	-
สหกรณ์นิคม				
๑	สหกรณ์นิคมท่าแซะ จำกัด	๕๐ ม.๑๓ ต.ท่าแซะ อ.ท่าแซะ จ.ชุมพร ๘๖๑๔๐	๔,๐๑๑	๐ ๗๗๖๒ ๒๐๕๙
๒	สหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด	๑๓๗ ม.๒ ต.ทุ่งหลวง อ.ละแม จ.ชุมพร ๘๖๑๗๐	๒,๔๗๒	๐ ๗๗๖๓ ๐๘๑๖
๓	สหกรณ์นิคมปะทิวเขาเลี้ยวร่วมใจ จำกัด	ม.๘ ต.ชุมโค อ.ปะทิว จ.ชุมพร ๘๖๑๖๐	๑,๔๖๓	๐ ๗๗๕๙ ๑๐๖๖
ประเภทนอกภาคเกษตร				
สหกรณ์ร้านค้า				
๑	ร้านสหกรณ์โรงพยาบาลชุมพรเขต อุดมศักดิ์ จำกัด	๒๒๒ ต.ท่าตะเภา อ.เมืองชุมพร จ.ชุมพร ๘๖๐๐๐	๑,๒๒๖	๐ ๗๗๕๐ ๔๘๖๘
๒	ร้านสหกรณ์ชุมพร จำกัด	๒๔๙/๒-๕ ต.ท่าตะเภา อ.เมือง ชุมพร จ.ชุมพร ๘๖๐๐๐	๖๒๔	๐ ๗๗๕๑ ๑๐๘๐
สหกรณ์ออมทรัพย์				
๑	สหกรณ์ออมทรัพย์ค่ายเขตอุดมศักดิ์ จำกัด	๑๙๓ ม.๑ ต.วังใหม่ อ.เมือง ชุมพร จ.ชุมพร ๘๖๑๙๐	๑,๑๕๑	๐ ๗๗๖๔ ๓๙๓๓
๒	สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจ ตระเวนชายแดนที่ ๔๑ จำกัด	๑๓๙ ม.๘ ต.ขุนกระโทก อ.เมือง ชุมพร จ.ชุมพร ๘๖๑๙๐	๑,๒๑๔	๐ ๗๗๖๔ ๑๕๗๒
๓	สหกรณ์ออมทรัพย์ครูชุมพร จำกัด	๑๙/๓ ม.๔ ต.วังไผ่ อ.เมือง ชุมพร จ.ชุมพร ๘๖๑๙๐	๙,๙๘๙	๐ ๗๗๕๙ ๖๗๖๒-๓

ที่	ประเภทกลุ่มเกษตร / สหกรณ์การเกษตร	ที่อยู่	สมาชิก (ราย)	โทรศัพท์
๔	สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจภูธร จังหวัดชุมพร จำกัด	๑๙๐ ม.๒ ต.บางลึก อ.เมือง ชุมพร จ.ชุมพร ๘๖๐๐๐	๑,๓๐๗	๐ ๗๗๕๐ ๗๕๘๕
๕	สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุข ชุมพร จำกัด	๙๑/๑๒-๑๔ ม.๑๐ ต.นาทุ่ง อ.เมืองชุมพร จ.ชุมพร ๘๖๐๐๐	๒,๒๑๐	๐ ๗๗๕๑ ๐๖๔๒
๖	สหกรณ์ออมทรัพย์โรงพยาบาล ชุมพร จำกัด	๒๒๒ ต.ท่าตะเภา อ.เมืองชุมพร จ.ชุมพร ๘๖๐๐๐	๑,๓๔๙	๐ ๗๗๕๐ ๕๙๔๖
๗	สหกรณ์ออมทรัพย์นักปกครองท้องถิ่น จังหวัด จำกัด	๒๖๙/๑๕ ม.๕ ต.นาทุ่ง อ.เมือง ชุมพร จ.ชุมพร ๘๖๐๐๐	๘๘	๐๘ ๗๒๖๓ ๐๖๔๓
๘	สหกรณ์ออมทรัพย์เจ้าหน้าที่สหกรณ์ นิคมท่าแซะ จำกัด	๕๐ ม.๑๓ ต.ท่าแซะ อ.ท่าแซะ จ.ชุมพร ๘๖๑๔๐	๑๑๓	๐ ๗๗๖๒ ๒๐๕๙ ต่อ ๑๑๑
สหกรณ์บริการ				
๑	สหกรณ์เดินรถชุมพร จำกัด	๑๒๐ ม.๗ ต.ปากน้ำ อ.เมือง ชุมพร จ.ชุมพร ๘๖๐๐๐	๓๘	๐๘ ๙๗๒๘ ๕๗๘๙
๒	สหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคง เมืองหลังสวน จำกัด	๓๓๙ ม.๗ ต.หลังสวน อ.หลังสวน จ.ชุมพร ๘๖๑๑๐	๓๓	๐๙ ๘๒๕๓ ๒๓๘๖
๓	สหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงหมู่ที่ ๗ พัฒนาปากน้ำชุมพร จำกัด	๒๑/๓ ม.๗ ต.ปากน้ำ อ.เมือง ชุมพร จ.ชุมพร ๘๖๑๒๐	๙๒	๐๘ ๙๗๙๐ ๗๘๘๘
๔	สหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงปายาง หลังสวน จำกัด	๒๔๕ ม.๔ ต.ปากน้ำ อ.หลังสวน จ.ชุมพร ๘๖๑๕๐	๒๖	๐๘ ๑๒๗๑ ๔๘๘๐
๕	สหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงชุมโค จำกัด	ม.๔ ต.ชุมโค อ.ปะทิว จ.ชุมพร ๘๖๑๖๐	๙๐	-
๖	สหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงมดงาน อาบอำมฤต จำกัด	๑๙๐/๒๘ ม.๑๒ ต.ดอนยาง อ.ปะทิว จ.ชุมพร ๘๖๒๑๐	๕๙	-
๗	สหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงชุมชน ปากน้ำหลังสวน จำกัด	๑๑๓ ม.๕ ต.ปากน้ำ อ.หลังสวน จ.ชุมพร ๘๖๑๕๐	๔๔	๐๘ ๔๕๐๗ ๔๓๓๑
สหกรณ์เครดิตยูเนียน				
๑	สหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านพรุ ตะเคียน จำกัด	๔๓ ม.๘ ต.สลุย อ.ท่าแซะ จ.ชุมพร ๘๖๑๔๐	๑,๖๗๕	๐ ๗๗๕๐ ๕๔๐๕
๒	สหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านถ้ำสิงห์ จำกัด	๑๑๓ ม.๑ ต.ถ้ำสิงห์ อ.เมือง ชุมพร จ.ชุมพร ๘๖๑๐๐	๗๑๓	๐ ๗๗๖๕ ๐๐๕๕
๓	สหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านบนดอย เขาทะลุ จำกัด	๒๓๙/๒ ม.๗ ต.เขาทะลุ อ.สวี จ.ชุมพร ๘๖๑๓๐	๕๓๒	๐๙ ๔๒๒๖ ๖๗๔๔
๔	สหกรณ์เครดิตยูเนียนนาสัก จำกัด	๓๙/๑ ม.๑ ต.นาสัก อ.สวี จ.ชุมพร ๘๖๑๓๐	๖๓๐	๐ ๗๗๖๓ ๐๗๙๓
๕	สหกรณ์เครดิตยูเนียนบ้านเขาล้าน จำกัด	๓/๓ ม.๘ ต.ครน อ.สวี จ.ชุมพร ๘๖๑๓๐	๒๐๓	-
๖	สหกรณ์เครดิตยูเนียนปากแพรก พัฒนา จำกัด	๕๔ ต.พ้อแดง อ.หลังสวน จ.ชุมพร ๘๖๑๓๐	๒๐๓	-

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๘

ตารางที่ ๔๖ แสดงกลุ่มเกษตรกรภายในจังหวัดชุมพรแยกตามประเภท

ที่	ชื่อกลุ่มเกษตรกร	ที่อยู่	โทรศัพท์
ทำนา จำนวน ๓ กลุ่ม			
๑	กลุ่มเกษตรกรทำนานาทุ่ง	ม.๔ ต.นาทุ่ง อ.เมืองชุมพร จ.ชุมพร ๘๖๐๐๐	-
๒	กลุ่มเกษตรกรทำนาสาส์ก	๑๑๖ ม.๔ ต.นาสัก อ.สวี จ.ชุมพร ๘๖๑๓๐	๐๙ ๖๖๓๕ ๗๔๖๘
รวม ๒ กลุ่ม มีจำนวนสมาชิกทั้งหมด ๑,๑๐๖ คน			
ทำไร่ จำนวน ๑ กลุ่ม			
๑	กลุ่มเกษตรกรทำไร่นาสัก	๕๒ ม.๔ ต.นาสัก อ.สวี จ.ชุมพร ๘๖๑๓๐	๐๘ ๑๗๙๗ ๙๖๖๙
รวม ๑ กลุ่ม มีจำนวนสมาชิกทั้งหมด ๑๐๐ คน			
ทำสวน จำนวน ๑๔ กลุ่ม			
๑	กลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาทะเลลุ	๑๔/๑ ม.๕ ต.เขาทะเลลุ อ.สวี จ.ชุมพร ๘๖๑๓๐	๐ ๗๗๖๒ ๐๐๐๙
๑	กลุ่มเกษตรกรทำสวนถั่วลิสง	๑/๕ ม.๑ ต.ถั่วลิสง อ.สวี จ.ชุมพร ๘๖๑๙๐	-
๒	กลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ้งควัด	ม.๑ ต.ทุ้งควัด อ.ละแม จ.ชุมพร ๘๖๑๗๐	๐ ๗๗๖๕ ๒๔๙๖
๓	กลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ้งหลวง	๑๗ ม.๕ ต.ทุ้งควัด อ.ละแม จ.ชุมพร ๘๖๑๗๐	๐๘ ๙๒๙๑ ๘๒๒๑
๔	กลุ่มเกษตรกรทำสวน นากระตาม	๖๘ ม.๓ ต.นากระตาม อ.ท่าแซะ จ.ชุมพร ๘๖๑๔๐	-
๕	กลุ่มเกษตรกรทำสวนนาพญา	ม.๓ ต.นาพญา อ.หลังสวน จ.ชุมพร ๘๖๑๑๐	๐๙ ๓๐๕๒ ๔๔๓๘
๖	กลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้าน โขทองบางน้ำจืด	๘๖ ม.๔ บางน้ำจืด อ.หลังสวน จ.ชุมพร ๘๖๑๕๐	๐๘ ๙๗๒๘ ๑๙๐๓
๗	กลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้าน สระขาวละแม	๑๔ ม.๑๖ ต.ละแม อ.ละแม จ.ชุมพร ๘๖๑๗๐	๐๘ ๔๘๕๐ ๖๔๒๔
๘	กลุ่มเกษตรกรทำสวนปาล์ม ตำบลบางน้ำจืด	๖ ม.๕ ต.บางน้ำจืด อ.หลังสวน จ.ชุมพร ๘๖๑๑๐	๐๙ ๑๘๒๔ ๘๔๕๙
๙	กลุ่มเกษตรกรทำสวนพื้แดง	๑๕ ม.๘ ต.พื้แดง อ.หลังสวน จ.ชุมพร ๘๖๑๑๐	๐๙ ๘๐๑๕ ๑๒๙๕
๑๐	กลุ่มเกษตรกรทำสวนพัฒนา ปากคลอง	๕๖/๓ ม.๖๕ ต.ปากคลอง อ.ปะทิว จ.ชุมพร ๘๖๑๖๐	๐๘ ๑๐๘๑ ๒๖๗๖
๑๑	กลุ่มเกษตรกรทำสวนละแม	๑๒๔ ม.๑๘ ต.ละแม อ.ละแม จ.ชุมพร ๘๖๑๗๐	๐๙ ๕๓๙๕ ๖๘๗๗
๑๒	กลุ่มเกษตรกรทำสวนสลุย	๖๐ ม.๖ ต.สลุย อ.ท่าแซะ จ.ชุมพร ๘๖๑๔๐	-
๑๓	กลุ่มเกษตรกรทำสวนชุมชน ในวังบ้านนา	๗๒/๑ ม.๘ ต.บ้านนา อ.เมืองชุมพร จ.ชุมพร ๘๖๐๐๐	๐๙ ๕๗๑๕ ๐๓๒๙
รวม ๑๔ กลุ่ม มีจำนวนสมาชิกทั้งหมด ๑,๕๕๖ คน			

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๘

๒) สถาบันเกษตรกร

ตารางที่ ๔๗ แสดงข้อมูลสถาบันเกษตรกร

อำเภอ	อาสาสมัคร เกษตรกร หมู่บ้าน	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร		กลุ่มยุว เกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน	
	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
ปะทิว	๑๕๐	๔	๔๐	๖	๕๐	๕	๖๒	๖๐	๑,๐๘๙
ท่าแซะ	๒๓๑	๑๐	๑๙๓	๓๒	๔๒๑	๙	๑๓๗	๙๒	๓,๒๐๓
เมืองชุมพร	๒๓๓	๑๓	๑๒๓	๗	๖๐	๗	๙๑	๑๐๑	๒,๐๐๒
สวี	๒๒๐	๑๒	๙๑	๘	๔๔	๗	๑๙๖	๓๐	๑,๒๘๔
ทุ่งตะโก	๓๕	๓	๔๑	๖	๗๒	๔	๑๑๕	๒๒	๔๕๒
หลังสวน	๒๙๑	๗	๗๖๖	๒๗	๘๖๘	๗	๙๕	๗๔	๒,๓๓๙
พะโต๊ะ	๖๔	๕	๓๓๒	๔๓	๒๐๖	๖	๑๓๒	๒๘	๙๖๖
ละแม	๗๕	๖	๑๒๕	๒๐	๔๘๕	๕	๑๑๖	๒๘	๗๓๔
รวม	๑,๒๙๙	๖๐	๑,๗๑๑	๑๔๙	๒,๒๐๖	๕๐	๙๔๔	๔๓๙	๑๒,๑๔๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๘

๓) ข้อมูลศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ตารางที่ ๔๘ แสดงศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรหลัก

อำเภอ	ที่ตั้ง	เกษตรกรต้นแบบ	สินค้าหลัก
ท่าแซะ	ต.ท่าแซะ อ.ท่าแซะ จ.ชุมพร	นายสุรินทร์ จันทร์พุ่ม	ทุเรียน
ปะทิว	ต.ทะเลทรัพย์ อ.ปะทิว จ.ชุมพร	นายวีรวัฒน์ จีรวงส์	ทุเรียน
เมืองชุมพร	ต.บ้านนา อ.เมืองชุมพร จ.ชุมพร	นายดำรงศักดิ์ สิ้นศักดิ์	ทุเรียน
สวี	ต.เขาค่าย อ.สวี จ.ชุมพร	นายดวง เรืองโรจน์	ทุเรียน
ทุ่งตะโก	ต.ตะโก อ.ทุ่งตะโก จ.ชุมพร	นายสุวิทย์ ฐิตะฐาน	ทุเรียน
หลังสวน	ต.ท่ามะปลา อ.หลังสวน จ.ชุมพร	นายสิทธิพงษ์ อรุณรักษ์	มังคุด
ละแม	ต.ทุ่งหลวง อ.ละแม จ.ชุมพร	นายเฉลา แผลสุวรรณ	ปาล์มน้ำมัน
พะโต๊ะ	ต.พะโต๊ะ อ.พะโต๊ะ จ.ชุมพร	นายเฉลิมวิทย์ ยอดประเสริฐ	มังคุด

ที่มา : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร , ALC ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๘

๔) ข้อมูลอาสาสมัครเกษตรจังหวัดชุมพร

ตารางที่ ๔๙ ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัดชุมพร

อำเภอ	ประเภทอาสาสมัครเกษตร / ราย														
	ปศุสัตว์	หมอ ดิน	ชล ประทาน	ปฏิรูป ที่ดิน	ฝน หลวง	ประมง	เศรษฐกิจ การเกษตร	บัญชี	สหกรณ์	ครูยาง	ชาวนา	เกษตร หมู่บ้าน	สารวัตร เกษตร	ไหม อาสา	รวม (นับซ้ำ)
เมืองชุมพร	๑๘๖	๑๒๐	๑	๑๗	๘	๑๐	๒	๑๓	๑๐	๓	๑	๒๓๓	๔	๑	๖๐๙
ท่าแซะ	๑๔๐	๑๐๑	๑	๒๘	๑๐	๙	๑	๖	๕๓	๑๓	๐	๒๓๑	๓๙	๒	๖๓๔
ปะทิว	๗๕	๖๐	๐	๑๒	๑๑	๖	๑	๔	๑๒	๒๐	๐	๑๕๐	๕	๑	๓๕๗
หลังสวน	๑๔๐	๑๒๐	๐	๑๑	๘	๑๑	๑	๗	๑๒	๔	๐	๒๙๑	๕๓	๐	๖๕๘
ละแม	๔๔	๔๔	๐	๑๐	๕	๑๔	๑	๔	๓	๑๐	๐	๗๕	๒๙	๐	๒๓๙
พะโต๊ะ	๔๙	๔๕	๐	๕	๕	๓	๑	๔	๑	๗	๐	๖๔	๐	๐	๑๘๔
สวี	๑๑๗	๘๘	๐	๑๖	๔	๗	๑	๒	๕	๗	๐	๒๒๐	๑	๑๔	๔๘๒
ทุ่งตะโก	๔๖	๓๕	๐	๖	๕	๘	๒	๓	๐	๐	๐	๓๕	๑๙	๐	๑๕๙
รวม	๗๙๗	๖๑๓	๒	๑๐๕	๕๖	๖๘	๑๐	๔๓	๙๖	๖๔	๑	๑,๒๙๙	๑๕๐	๑๘	๓,๓๒๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๙

๕) ข้อมูลจำนวนปราชญ์เกษตรของแผ่นดินจังหวัดชุมพร

ตารางที่ ๕๐ แสดงจำนวนปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน

อำเภอ	ชื่อ - สกุล	สาขา	ปี	ที่อยู่
พะโต๊ะ	นายฉัตรมงคล มุ่งพยาบาล	ปราชญ์เกษตรดีเด่น	๒๕๖๔	๑๒๐ ม.๑๓ ต.พะโต๊ะ อ.พะโต๊ะ จ.ชุมพร ๘๖๑๑๐
หลังสวน	นายสิทธิพงษ์ อรุณรักษ์	ปราชญ์เกษตรผู้นำชุมชน และเครือข่าย	๒๕๖๔	๔๔ ม.๗ ต.ท่ามะพลา อ.หลังสวน จ.ชุมพร ๘๖๑๑๐
ปะทิว	นายวีรวัฒน์ จีรวงส์	ปราชญ์เกษตรดีเด่น	๒๕๖๖	๕๐ ม.๕ ต.ทะเลทรัพย์ จ.ชุมพร ๘๖๑๖๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๙

๖) ข้อมูล Smart Farmer

ตารางที่ ๕๑ แสดงข้อมูล Smart Farmer ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘

อำเภอ	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘
ปะทิว	๒๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
ท่าแซะ	๒๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
เมือง	๒๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
สวี	๒๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
ทุ่งตะโก	๒๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
หลังสวน	๒๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
พะโต๊ะ	๒๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
ละแม	๒๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
รวม	๑๖๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๘

๗) ข้อมูล Young Smart Farmer

ตารางที่ ๕๒ แสดงข้อมูล Young Smart Farmer ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘

อำเภอ	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘
ปะทิว	๕	๔	๔	๓	๔
ท่าแซะ	๕	๖	๖	๓	๒
เมือง	๙	๕	๖	๗	๕
สวี	๕	๕	๖	๒	๓
ทุ่งตะโก	๒	๓	๔	๓	๔
หลังสวน	๖	๕	๕	๗	๖
พะโต๊ะ	๓	๘	๖	๓	๓
ละแม	๕	๔	๑	๒	๔
รวม	๔๐	๔๐	๓๘	๓๐	๓๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๘

๘) ข้อมูลกลุ่มเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

ตารางที่ ๕๓ ข้อมูลกลุ่มเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

ที่	กลุ่มเกษตรกร	อำเภอ/ชื่อกลุ่ม
๑	กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร ชีวภาพ (หมูหลุม)	อำเภอเมืองชุมพร กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงหมูหลุมเมืองชุมพร
		อำเภอสวี ๑. กลุ่มพัฒนาอาชีพการเลี้ยงสุกรตำบลวิสัยใต้ ๒. กลุ่มเลี้ยงหมูชีวภาพบ้านถ้ำเขาพลู
๒	กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะ	อำเภอท่าแซะ ๑. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงแพะและสัตว์เศรษฐกิจประสานมิตรชุมพร ๒. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงสัตว์ปลูกปาล์มน้ำมันและไม้ยืนต้นบ้านน้ำพุ ๓. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงสัตว์ปลูกปาล์มน้ำมันมูลนิธิริน
		อำเภอปะทิว วิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะ อำเภอปะทิว
๓	กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ	อำเภอท่าแซะ ๑. กลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อคุณภาพสูง นกส.๔ สทพ.นทพ (เครือข่ายโคศรีวิชัย) ๒. กลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อนากระตาม ๓. กลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อแปรรูปเพื่อการส่งออก ๔. กลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อบ้านสามล้าน ๕. กลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อบ้านเกาะอม ๖. กลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อทรัพย์อนันต์ ๗. กลุ่มเลี้ยงวัวทำข้าม – รับร่อ ๘. กลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้านหัวว่าว ๙. กลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้านห้วยใหญ่ ๑๐. กลุ่มการเลี้ยงโคเพื่อลูกผสมบ้านนาลึก ๑๑. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมน้อมนำทฤษฎีใหม่
		อำเภอปะทิว ๑. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงโคขุนบ้านดอนยาง ๒. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคเนื้อ เขาตินสอ ๓. กลุ่มโคเนื้อบ้านหัวนอน ม.๕ ๔. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคนม-โคเนื้อ ชุมพรก้าวหน้า ๕. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผู้เลี้ยงโคกระบือตำบลสะพลี
		อำเภอเมือง วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อตำบลวังไผ่ (บ้านหุนบ)
		อำเภอสวี กลุ่มผู้เลี้ยงโคตำบลวิสัยใต้ ภายใต้ ธคก.

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ เดือนเมษายน ๒๕๖๙

๙) ข้อมูลอาสาปศุสัตว์

ตารางที่ ๕๔ ข้อมูลอาสาปศุสัตว์

อำเภอ	อาสาปศุสัตว์ (ราย)
เมืองชุมพร	๑๘๖
ท่าแซะ	๑๔๐
หลังสวน	๑๔๐
สวี	๑๑๗
ปะทิว	๗๕
ละแม	๔๔
พะโต๊ะ	๔๙
ทุ่งตะโก	๔๖
รวมทั้งสิ้น	๗๙๗

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๙

๑๐) ข้อมูลแปลงใหญ่จังหวัดชุมพร

ข้อมูลแปลงใหญ่จังหวัดชุมพรมีจำนวนแปลงใหญ่ทั้งหมดของโครงการ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๖ จำนวน ๑๖๕ แปลง มีเกษตรกรทั้งหมดจำนวน ๗,๕๖๘ ราย และมีพื้นที่ทั้งหมด ๑๐๔,๔๐๔.๐๗ ไร่ ซึ่งแยกเป็นแปลงใหญ่ด้านพืชจำนวน ๑๕๘ แปลง มีเกษตรกร ๗,๓๒๑ ราย และมีพื้นที่ ๙๘,๓๗๔ ไร่ แปลงใหญ่ด้านปศุสัตว์จำนวน ๕ แปลง มีเกษตรกร ๒๑๐ ราย และมีพื้นที่ ๓,๖๖๘.๗๕ ไร่ และแปลงใหญ่ด้านประมงจำนวน ๒ แปลง มีเกษตรกร ๓๗ ราย และมีพื้นที่ ๒,๓๖๑.๓๒ ไร่

ตารางที่ ๕๕ แสดงข้อมูลแปลงใหญ่ด้านพืชจังหวัดชุมพร ปี ๒๕๖๘

ชนิดสินค้า	ปี ๒๕๖๘		
	จำนวนแปลง	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ (ไร่)
ทุเรียน	๓๕	๑,๕๑๓	๑๖,๗๘๒
ปาล์มน้ำมัน	๔๕	๒,๓๘๘	๔๓,๙๑๘
ยางพารา	๓๐	๑,๒๗๙	๒๑,๑๐๒
มังคุด	๒๑	๑,๐๕๙	๗,๒๖๓
กาแฟ	๓	๑๖๘	๑,๖๕๐
กล้วยเล็บมือนาง	๓	๙๘	๘๘๓
กล้วยหอมทอง	๒	๖๑	๖๐๗
ข้าว	๒	๑๔๙	๑,๑๒๖
มะพร้าว	๑๕	๕๓๖	๔,๘๑๑
ผัก/สมุนไพร	๑	๔๐	๙๐
เห็ดฟาง	๑	๓๐	๑๔๒
รวม	๑๕๘	๗,๓๒๑	๙๘,๓๗๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๘

ตารางที่ ๕๖ แสดงข้อมูลแปลงใหญ่ด้านปศุสัตว์จังหวัดชุมพร ปี ๒๕๖๘

ชนิดสินค้า	ปี ๒๕๖๘		
	จำนวนแปลง	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ (ไร่)
	ปศุสัตว์		
แพะ	๑	๓๐	๑๒๐
โคนม	๑	๒๔	๓๕๘
ผู้เลี้ยง	๓	๑๕๖	๓,๑๙๐.๗๕
รวม	๕	๒๑๐	๓,๖๖๘.๗๕

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๘

ตารางที่ ๕๗ แสดงข้อมูลแปลงใหญ่ด้านประมงของจังหวัดชุมพร ปี ๒๕๖๘

ลำดับ	ชื่อ	ปี	ที่ตั้ง	จำนวนสมาชิก (ราย)	พื้นที่ (ไร่)
๑	วิสาหกิจชุมชนชมรมผู้เลี้ยงกุ้งชุมพร	๒๕๖๒	หมู่ ๙ ตำบลวังไผ่ อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร	๑๓	๑,๐๙๓.๕๑
๒	ชมรมผู้เลี้ยงกุ้งคุณภาพชุมพร	๒๕๖๕	ตำบลนาทุ่ง อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร	๒๔	๑,๒๖๗.๘๑
รวม				๓๗	๒,๓๖๑.๓๒

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๘

๑๑) กลุ่มผลิตปุ๋ยคุณภาพสูง ปุ๋ยหมัก น้ำหมัก ของหมอดินอาสา จังหวัดชุมพร

จังหวัดชุมพร มีกลุ่มผลิตปุ๋ยคุณภาพสูง ปุ๋ยหมัก น้ำหมัก ของหมอดินอาสา จังหวัดชุมพร จำนวน ๗ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ ๑ กลุ่มผลิตปุ๋ย หมู่ ๗ ตำบลทุ่งควาวัด ตำบลละแม กลุ่มที่ ๒ กลุ่มผลิตปุ๋ย หมู่ ๗ ตำบลท่าแซะ อำเภوتاแซะ กลุ่มที่ ๓ กลุ่มผลิตปุ๋ย หมู่ ๘ ตำบลบ้านควน อำเภوتاแซะ กลุ่มที่ ๔ กลุ่มผลิตปุ๋ย ซอย ๓ ตำบลหลังสน อำเภอลำสนวน กลุ่มที่ ๕ กลุ่มผลิตปุ๋ย หมู่ ๖ ตำบลบางหมาก อำเภอมืองชุมพร กลุ่มที่ ๖ กลุ่มผลิตปุ๋ย หมู่ ๙ ตำบลนาสัก อำเภอสวี และกลุ่มที่ ๗ กลุ่มผลิตปุ๋ย หมู่ ๙ ตำบลกรน อำเภอสวี

ตารางที่ ๕๘ แสดงข้อมูลกลุ่มผลิตปุ๋ยคุณภาพสูง ปุ๋ยหมัก น้ำหมัก ของหมอดินอาสา จังหวัดชุมพร

ลำดับ	กลุ่มผลิตปุ๋ย	ประเภทปุ๋ย	ปริมาณ/ปี	ราคาจำหน่าย (บาท/ตัน)	วัสดุการผลิต
๑	กลุ่มผลิตปุ๋ย ม.๗ ต.ทุ่งควาวัด อ.ละแม (ศูนย์ถ่ายทอดฯ)	ปุ๋ยหมัก	๒๐ ตัน	๕,๐๐๐	ขี้เถ้าปาล์มน้ำมัน, ทลายปาล์ม
		น้ำหมัก	๒,๕๐๐ ลิตร	๑๐	ปลา, ผลไม้
๒	กลุ่มผลิตปุ๋ย ม.๗ ต.ท่าแซะ อ.ท่าแซะ (ศูนย์ถ่ายทอดฯ)	ปุ๋ยหมัก	๒๐ ตัน	๕,๐๐๐	ขี้เถ้าปาล์มน้ำมัน, ทลายปาล์ม
๓	กลุ่มผลิตปุ๋ย ม.๘ ต.บ้านควน อ.ท่าแซะ (ศูนย์ปฏิบัติการฯ)	ปุ๋ยคุณภาพสูง	๕๐ ตัน	๑๐,๐๐๐	มูลสัตว์ ฟอสเฟต รำละเอียด ปลาป่น กากน้ำตาล
		น้ำหมัก	๓,๐๐๐ ลิตร	๑๐	ปลา, ผลไม้
๔	กลุ่มผลิตปุ๋ย ซอย ๓ ต.หลังสน อ.หลังสน	น้ำหมัก	๒,๕๐๐ ลิตร	๑๐	ปลา, ผลไม้
๕	กลุ่มผลิตปุ๋ย ม.๖ ต.บางหมาก อ.เมืองชุมพร (ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์)	ปุ๋ยหมัก	๑๒๐ ตัน	๔,๐๐๐	เค็กปาล์มน้ำมัน, ทลายปาล์ม
		น้ำหมัก	๒,๐๐๐ ลิตร	๑๐	ปลา, ผลไม้
๖	กลุ่มผลิตปุ๋ย ม.๙ ต.นาสัก อ.สวี (ศูนย์ชีวภาพชุมชน)	ปุ๋ยคุณภาพสูง	๑๐๘ ตัน	๑๐,๐๐๐	มูลสัตว์ ฟอสเฟต รำละเอียด ปลาป่น กากน้ำตาล
๗	กลุ่มผลิตปุ๋ย ม.๙ ต.กรน อ.สวี	ปุ๋ยคุณภาพสูง	๕๐ ตัน	๑๐,๐๐๐	มูลสัตว์ ฟอสเฟต รำละเอียด ปลาป่น กากน้ำตาล

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๙

บทที่ ๒

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโคเนื้อ

๑. พันธุ์โคเนื้อที่นิยมเลี้ยงในจังหวัดชุมพร

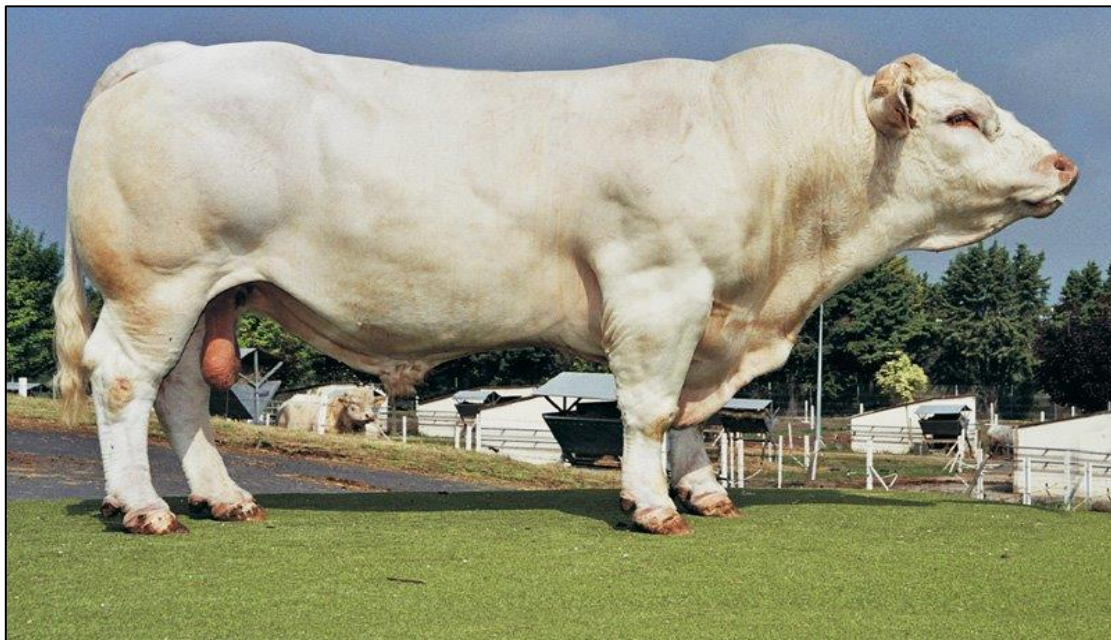
ลูกโคเป็นผลผลิตหลักของการเลี้ยงแม่โคเนื้อ การเลี้ยงแม่โคเนื้อให้ได้กำไรนั้นคือจะต้องสามารถผลิตลูกโคให้ได้จำนวนมาก เช่น แม่โคสามารถให้ลูกได้ปีละตัว เมื่อหย่านมแล้วลูกโคมีขนาดใหญ่และมีคุณภาพที่ดี เป็นที่ต้องการของตลาด จึงจะขายได้ราคาดี การที่จะสามารถทำกำไรได้ดี จากที่กล่าวมาข้างต้นจะต้องเริ่มตั้งแต่การเลือกพันธุ์โคเนื้อที่จะเลี้ยงนั้นให้เหมาะสมกับระบบหรือวิธีการจัดการเลี้ยงดู การให้อาหารที่เหมาะสมกับความต้องการของโคในระยะต่าง ๆ และมีการจัดการเลี้ยงดูที่เหมาะสมการเลี้ยงแม่โคเนื้อที่จะให้ผู้เลี้ยงได้กำไรตอบแทนมากจะต้องเริ่มตั้งแต่การเลือกพันธุ์โคที่จะเลี้ยงให้เหมาะสมกับระบบการเลี้ยงและวัตถุประสงค์ที่จะเลี้ยง เช่น ลูกโคที่ผลิตได้จะต้องสนองความต้องการของตลาดประเภทใด สำหรับผู้ที่เพิ่งเริ่มเลี้ยงโคเนื้อ ปัญหาสำคัญคือจะเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์อะไร ดังนั้น จะต้องทราบว่าโคเนื้อพันธุ์ต่าง ๆ มีคุณสมบัติอย่างไร เหมาะสมกับวิธีการเลี้ยงที่เราจะเลี้ยงหรือไม่ และสำหรับพันธุ์โคเนื้อที่นิยมเลี้ยงในพื้นที่จังหวัดชุมพรมีอยู่ ๓ สายพันธุ์ ดังนี้

๑. โคพันธุ์ชาร์โรเลส์ (Charolais)

วัวพันธุ์ชาร์โรเลส์มีถิ่นกำเนิดในเมืองชาร์ลอส (Charolles) ประเทศฝรั่งเศส เดิมเคยเลี้ยงเป็นโคงาน แต่ได้ทำการคัดเลือกพันธุ์เพื่อใช้เป็นทั้งโคงานและโคเนื้อ (Dual Purpose) ลักษณะทั่วไปลำตัวมีสีขาวถึงสีครีม อาจมีผิวหนังสีแดงโดยเฉพาะบริเวณรอบจมูก ตา และใต้ท้อง จัดว่าเป็นโคเนื้อที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลกพันธุ์หนึ่ง โคเพศผู้โตเต็มที่ มีน้ำหนักตัว ๑,๐๐๐-๑,๒๐๐ กิโลกรัม เพศเมีย ๘๐๐-๘๕๐ กิโลกรัม แม่โคให้ลูกที่มีน้ำหนักแรกเกิดสูง (๔๕ กิโลกรัม) และน้ำหนักตัวเมื่อหย่านมสูง (๒๗๐-๓๐๐ กิโลกรัม) เป็นโคที่มีการเจริญเติบโตเร็ว (๑.๐-๑.๒ กิโลกรัม/วัน) เมื่ออายุได้ ๑๕ เดือน บางตัวมีน้ำหนักถึง ๕๐๐ กิโลกรัม โคพันธุ์ชาร์โรเลส์มีรูปร่างยาวเพรียวกว่าโคพันธุ์ยุโรปอื่นๆ มีขาสั้น ลำตัวลึก แม่โคให้นมดี เลี้ยงลูกเก่ง มีเปอร์เซ็นต์ซากสูงกว่าโคพันธุ์อื่นๆ คุณภาพซากดีมาก เนื้อมีคุณภาพดี ในเมืองไทยได้นำมาผสมพันธุ์กับโคลูกผสมบราห์มัน แต่รักษาระดับเลือดของพันธุ์ชาร์โรเลส์ ให้อยู่ระหว่าง ๕๐.๐-๖๒.๕% (Blakely and Bade, ๑๙๙๔) ไม่พบรายงานว่ามีเกษตรกรเลี้ยงชาร์โรเลส์พันธุ์แท้ในระบบฟาร์มทั่วไปในเมืองไทย

ในการปรับปรุงพันธุ์ ทาง เอ.ดี.วาย. ฟาร์ม นอกจากจะมีหน่วยงานของรัฐในพื้นที่เป็นที่ปรึกษาแล้ว ทีมงานของที่นี่ยังมีความแข็งแกร่งและชำนาญ เนื่องจากเป็นทีมงานที่เคยผ่านการเลี้ยงโคนมมาก่อนซึ่งการปรับปรุงพันธุ์เริ่มขึ้นด้วยการเก็บแม่พันธุ์จากที่ต่างๆ มาอย่างต่อเนื่องในส่วนของแม่พันธุ์ชาร์โรเลส์จะเป็นแม่พันธุ์ที่มีสายเลือดสูงที่ทางกรมปศุสัตว์ส่งเสริมไว้ในพื้นที่ และส่วนหนึ่งถึงรวบรวมมาจากแม่พันธุ์ที่เกิดจากโคนมผสมกับน้ำเชื้อชาร์โรเลส์ แล้วนำมาปรับปรุงพัฒนาขึ้นมาเรื่อย ๆ ด้วยความร่วมมือจากปศุสัตว์อำเภอ จากศูนย์ผสมเทียม โดยใช้น้ำเชื้อส่วนหนึ่งจากการสนับสนุนของกรมปศุสัตว์ และอีกส่วนทำการสั่งซื้อน้ำเชื้อมาจากต่างประเทศนำเข้ามาจากประเทศฝรั่งเศส เป็นน้ำเชื้อระดับที่อปในแต่ละปี โดยเน้นที่พ่อพันธุ์เพื่อจุดประสงค์เรื่อง

เนื้อเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามตั้งแต่เริ่มปรับปรุงพันธุ์จนกระทั่งปัจจุบัน เอ.ดี.วาย. ฟาร์ม ได้ใช้น้ำเชื้อโคเลือดร่อยมาโดยตลอด พร้อมๆ กับเก็บโคเพศเมียไว้เป็นแม่พันธุ์ จึงทำให้พันธุ์พื้นฐานมีสายเลือดโคตระกูลเมืองหนาวมากกว่า ๘๗.๕ และในรุ่นลูกที่เกิดในช่วงปี ๕๐-๕๑ กลายเป็นโคตระกูลเมืองหนาวสายเลือดมากกว่า ๙๐% หรือเกือบ ๑๐๐% ซึ่งตามหลักการปรับปรุงสายพันธุ์ถือว่าเป็นพันธุ์แท้ ๑๐๐% (โคพันธุ์ชาโรเลส์เป็นส่วนใหญ่) ในโคพันธุ์ชาโรเลส์ และ ซิมเมทัล ทางบริษัทมุ่งเป้าปรับปรุงพันธุ์ ให้เป็นพันธุ์แท้ และสามารถเลี้ยงในเมืองไทยได้ พร้อมกันนั้นยังนำการย้ายฝากตัวอ่อนมาใช้เพื่อปรับปรุงพันธุ์ร่วมด้วย ในกรณีที่ต้องการพ่อแม่พันธุ์ที่ยอดเยี่ยม และพันธุ์กรรมโคเนื้อสายพันธุ์อื่น ๆ

ภาพ ๒-๑ โคพันธุ์ชาโรเลส์ (Charolais)

- ลักษณะทั่วไป

สีและผิวหนัง : มีสีขาวหรือสีครีมตลอดทั้งตัว จมูกและกีบเท้ามีสีชมพูหรือสีอ่อน

รูปร่าง : ลำตัวยาว กว้าง และลึก ทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขาสั้น มีกล้ามเนื้อเป็นมัดหนาโดยเฉพาะช่วงสะโพกและสันหลัง

ขนาดและน้ำหนัก : เป็นโคขนาดใหญ่มาก ตัวผู้เต็มวัยหนักประมาณ ๙๐๐-๑,๖๕๐ กิโลกรัม ส่วนตัวเมียหนักประมาณ ๖๘๐-๑,๒๐๐ กิโลกรัม

เขา : มีทั้งชนิดที่มีเขาและไม่มีเขา (ขึ้นอยู่กับการคัดเลือกสายพันธุ์)

- จุดเด่นในการเลี้ยง

การเจริญเติบโต : เติบโตไว้มาก ให้เปอร์เซ็นต์ซากเนื้อสูง

คุณภาพเนื้อ : เนื้อนุ่มแน่น มีไขมันแทรก (Marbling) เป็นที่ต้องการของตลาดเนื้อพรีเมียม

การใช้งาน : นิยมนำไปผสมข้ามพันธุ์กับแม่โคบราห์มัน เพื่อให้ลูกผสมมีโครงสร้างใหญ่และโตไวขึ้น

- ข้อดี

๑. โตไว น้ำหนักดี : มีอัตราการเจริญเติบโตสูงและน้ำหนักเพิ่มขึ้นเร็วมาก

๒. ให้เนื้อคุณภาพ : ให้ปริมาณเนื้อแดงสูง โครงสร้างใหญ่ และมีไขมันแทรกดีเป็นที่ต้องการของตลาด

๓. เหมาะทำลูกผสม : นิยมใช้ผสมกับแม่โคบราห์มันหรือลูกผสม เพื่อให้ได้ลูกโคขุนที่มีคุณภาพซากดีขึ้น

- ข้อเสีย

๑. ไม่ทนร้อน (กรณีสายเลือดสูง) : หากเลี้ยงเป็นพันธุ์แท้หรือมีสายเลือดสูง จะไม่ค่อยทนต่อสภาพอากาศร้อนชื้นของประเทศไทย อาจเกิดอาการหอบได้ง่าย

๒. เสี่ยงคลอดลูกยาก : ไม่ควรนำไปผสมกับแม่โคที่มีขนาดเล็กหรือโครงสร้างแคบ เพราะลูกโคจะมีขนาดใหญ่ทำให้แม่คลอดลำบาก

๓. ต้นทุนสูง : โคที่มีสายเลือดสูงจะมีราคาสองทางและดูแลรักษายากกว่าโคพื้นเมืองหรือลูกผสมสายเลือดต่ำ

๒. โคพันธุ์บีฟมาสเตอร์

วัวบีฟมาสเตอร์เป็นวัวพันธุ์ผสมสายพันธุ์แรกของอเมริกา (การผสมผสานของสามสายพันธุ์ขึ้นไป) วัวเหล่านี้ได้รับการพัฒนาโดยฟาร์มลาซาเตอร์ ซึ่งในขณะนั้นมีสำนักงานใหญ่อยู่ที่รัฐเท็กซัส โครงการผสมพันธุ์ที่นำไปสู่การก่อตั้งวัวสายพันธุ์นี้เริ่มต้นโดยเอ็ด ซี. ลาซาเตอร์ ในปี ๑๙๐๘ เมื่อเขาซื้อวัวบราห์มันตัวผู้มาใช้กับฝูงวัวเฮเรฟอร์ดและฮอร์ทอร์นเชิงพาณิชย์ของเขา (วัวบีฟมาสเตอร์มีส่วนประกอบของบราห์มัน ๕๐% เฮเรฟอร์ด ๒๕% และมิลกิงฮอร์ทอร์น ๒๕%)

วัวกระทิงกลุ่มแรกที่เขาใช้ส่วนใหญ่เป็นสายพันธุ์ Gir แม้ว่าจะมีการใช้สายพันธุ์ Nelore บ้างเช่นกัน ในปี ๑๙๒๕ เขาได้นำสายเลือด Guzerat เข้ามาผสมในฝูง

นายลาซาเตอร์ยังได้พัฒนาสายพันธุ์เฮริฟอร์ดที่จดทะเบียน ซึ่งวัวจะมีวงกลมสีแดงรอบดวงตาแต่ละข้าง ในการผสมพันธุ์ทั้งบราห์มันและเฮริฟอร์ด เขาให้ความสำคัญกับการผลิตน้ำนมเป็นอย่างมาก หลังจากที่เขาเสียชีวิตในปี ๑๙๓๐ การดำเนินงานด้านการผสมพันธุ์ได้ตกอยู่ภายใต้การดูแลของทอม ลาซาเตอร์ บุตรชายของเขา ซึ่งเริ่มผสมผสานการผสมพันธุ์วัวบราห์มันและเฮริฟอร์ด และยังใช้พ่อพันธุ์ฮอร์ทอร์นที่จดทะเบียนบางส่วนด้วย หลังจากผสมข้ามพันธุ์ระหว่างบราห์มัน-เฮริฟอร์ด และบราห์มัน-ฮอร์ทอร์น เขาเชื่อว่าได้สัตว์ที่มีคุณภาพเหนือกว่า และตั้งชื่อวัวว่า บีฟมาสเตอร์ ไม่ทราบสายเลือดที่แน่ชัดของวัวต้นกำเนิด การดำเนินงานด้านการผสมพันธุ์ดำเนินการในฝูงที่มีพ่อพันธุ์หลายตัว และมีการคัดเลือกอย่างเข้มงวด ฟาร์มลาซาเตอร์ประมาณการว่า บีฟมาสเตอร์ในปัจจุบันมีเลือดบราห์มันน้อยกว่าครึ่งหนึ่งเล็กน้อย และมีเลือดเฮริฟอร์ดและฮอร์ทอร์นมากกว่าหนึ่งในสี่เล็กน้อย

ภาพ ๒-๒ โคพันธุ์ชาร์โรเลส์ (Charolais)

วัวเหล่านี้ถูกเลี้ยงในสภาพแวดล้อมที่มักไม่เอื้ออำนวย และมีการเริ่มโครงการคัดเลือกโดยพิจารณาจากอุปนิสัย ความสามารถในการสืบพันธุ์ น้ำหนัก รูปร่าง ความแข็งแรง และปริมาณน้ำนม โดยเน้นที่การผลิตเนื้อวัวเป็นหลัก ไม่มีการคัดเลือกตามลักษณะที่ไม่ส่งผลต่อซาก เช่น เขา หาง หรือสี

โครงการผสมพันธุ์ของฟาร์มลาซาเตอร์เป็นตัวอย่างที่น่าสนใจของการใช้การคัดเลือกแบบมวลชนเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย นักวิจารณ์ควรระลึกไว้ว่าสายพันธุ์อื่นๆ ก็ได้รับการพัฒนาในลักษณะเดียวกัน นั่นคือการผสมผสานการผสมพันธุ์ตามด้วยการคัดเลือกในประเด็นสำคัญทางเศรษฐกิจ ความสม่ำเสมอในหลายสายพันธุ์นั้นเกิดขึ้นได้หลังจากผ่านการคัดเลือกมาหลายชั่วอายุคน

แนวคิดดั้งเดิมของทอม ลาซาเตอร์ในการพัฒนาโคพันธุ์ปีพมาสเตอร์ยังคงดำเนินต่อไป การคัดเลือกยังคงยึดตามเกณฑ์ที่นายลาซาเตอร์ใช้ในตอนแรก ซึ่งปัจจุบันรู้จักกันในชื่อ "หกคุณลักษณะสำคัญ" ได้แก่ น้ำหนัก รูปร่าง ความสามารถในการให้น้ำนม ความอุดมสมบูรณ์ ความแข็งแรง และอุปนิสัย มีความก้าวหน้าอย่างมากในการคัดเลือกโคที่ให้ผลผลิตในระดับที่น่าพอใจภายใต้สภาพแวดล้อมในทุกๆ ที่ใช้งาน ได้จริงและมักจะรุนแรง ความพึงพอใจของเจ้าของฟาร์มและการแสดงผลงานที่น่าเชื่อถือในโรงเลี้ยงสัตว์บ่งชี้ถึงคุณค่าของการเน้นคุณลักษณะที่สำคัญในการพัฒนาฝูงโคพันธุ์

ปัจจุบัน โคเนื้อปีพมาสเตอร์เป็นโคเนื้อสายพันธุ์ที่ใหญ่เป็นอันดับสี่ในสหรัฐอเมริกา และได้รับการรับรองจากกระทรวงเกษตรของสหรัฐอเมริกาว่าเป็นสายพันธุ์แท้ในปี ๑๙๕๔

● ลักษณะเฉพาะ

วัวพันธุ์นี้ได้รับการยอมรับว่าเป็นพันธุ์ "ใช้งานได้สองวัตถุประสงค์" หมายความว่า วัวปีพมาสเตอร์ผสมผสานลักษณะเด่นของแม่พันธุ์ที่แข็งแรงเข้ากับความสามารถในการเจริญเติบโตและคุณภาพซากที่ดีเยี่ยม วัวทนต่อความร้อน ความแห้งแล้ง และแมลง มีขนาดปานกลาง และถึงแม้จะไม่มีรูปแบบสีที่ตายตัวในสายพันธุ์นี้ แต่โดยทั่วไปแล้วจะมีสีแดงอ่อนถึงแดงเข้ม และบางตัวอาจมีจุดดำสีขาวบนใบหน้า

วัวตัวเมียเป็นแม่ที่ดีเยี่ยม เลี้ยงลูกวัวตัวใหญ่ได้ทุกปี และวัวตัวผู้ก็ผสมพันธุ์เก่ง วัวปีพมาสเตอร์เป็นวัวที่ฉลาดและอ่อนโยน ทำงานด้วยแล้วรู้สึกดีมาก

สิ่งที่ทำให้โคปีพมาสเตอร์แตกต่างจากโคสายพันธุ์อื่นมากที่สุดคือ หลักการคัดเลือกพื้นฐาน ๖ ประการ ซึ่งเป็นรากฐานของสายพันธุ์นี้ ได้แก่ อุปนิสัย ความสามารถในการสืบพันธุ์ น้ำหนัก รูปร่าง ความแข็งแรง และการผลิตน้ำนม แนวคิดของลาซาเตอร์คือ การคัดเลือกโคโดยพิจารณาจากลักษณะสำคัญทางเศรษฐกิจทั้ง ๖ ประการนี้เท่านั้น โดยไม่สนใจลักษณะอื่นๆ ที่สายพันธุ์อื่นทุ่มเทพลังงานทางพันธุกรรมไปมาก เช่น ลวดลายสี เขา ความสูง เป็นต้น แนวทางที่เป็นเอกลักษณ์นี้เองที่ทำให้โคปีพมาสเตอร์เป็นที่รู้จักในสโลแกน "สายพันธุ์แห่งผลกำไร"

● คุณลักษณะสำคัญ ๖ ประการ

การคัดเลือกพันธุ์จะยึดหลักเกณฑ์ ๖ ข้อหลักเพื่อความคุ้มค่าในการผลิต :

- ๑) น้ำหนักตัวที่ดีและโตไว
- ๒) รูปร่างลักษณะถูกต้องตามเกณฑ์เนื้อ
- ๓) ความสามารถในการให้น้ำนมแก่ลูก
- ๔) ความอุดมสมบูรณ์และอัตราการตั้งครรภ์สูง
- ๕) ความแข็งแรงทนทานต่อโรคและแมลง
- ๖) อุปนิสัยเชื่องและเลี้ยงง่าย

ภาพ ๒-๓ โคพันธุ์ปีพมาสเตอร์

ข้อดี

๑. โตไวและขุนขึ้นง่าย : มีอัตราการเจริญเติบโตที่รวดเร็ว กินอาหารเก่งและกินได้เรื่อย ๆ ตอบสนองต่ออาหารชั้นได้ดีมาก ทำให้ทำน้ำหนักได้ไวเมื่อเทียบกับโคบางสายพันธุ์
๒. ทนสภาพอากาศเมืองไทยได้ดี : ได้รับยีนความอึดและทนร้อนมาจากสายเลือดบราห์มัน ทนต่อแมลง โรคผิวหนัง และความแห้งแล้งในบ้านเราได้ดี
๓. แม่พันธุ์สมบูรณ์พันธุ์สูง : วัวเพศเมียเป็นแม่พันธุ์ที่ดีเยี่ยม ให้ลูกดก หน้าตาเต้านมและน้ำนมดี เลี้ยงลูกเก่ง และกลับมาเป็นสัดพร้อมผสมพันธุ์ต่อได้ไวหลังหย่านม (ประมาณ ๒ เดือน)
๔. อุปนิสัยเชื่องและเชื่องง่าย : เป็นวัวที่ฉลาด อ่อนโยน และไม่ดุร้าย ทำให้ผู้เลี้ยงจัดการและทำงานด้วยได้ง่ายและปลอดภัย
๕. คุณภาพซากดี : มีเปอร์เซ็นต์เนื้อแดงสูง โครงสร้างกล้ามเนื้อแน่น และให้คุณภาพซากโดยรวมที่ดีกว่าโคลูกผสมสายพันธุ์ทั่วไปบางชนิด

ข้อเสีย และข้อควรระวัง

๑. ขนาดตัวปานกลาง : จัดเป็นโคไซส์กลาง สำหรับเกษตรกรที่เน้นขายน้ำหนักตัวเป็นกิโลกรัม โดยเน้นวัวตัวใหญ่มาก ๆ อาจมองว่ายังไม่ตอบโจทย์เท่าที่ควร
๒. ราคาและกระแสตลาด : การลงทุนซื้อพ่อพันธุ์หรือน้ำเชื้อมาพัฒนาสายพันธุ์มีต้นทุนสูง บางครั้งราคาขายจริงอาจไม่สูงเท่ากับกระแสคำโฆษณาหากตลาดท้องถิ่นไม่รองรับ
๓. ความนิ่งของพันธุ์กรรม : หากไม่มีการคัดเลือกสายเลือดที่ดีและต่อเนื่อง อาจได้ลูกโคที่มีลักษณะไม่สม่ำเสมอตามต้องการ เนื่องจากเป็นโคพันธุ์ผสมสังเคราะห์

๓. โคพันธ์ุบราห์มัน

วัวพันธ์ุบราห์มัน (หรือที่รู้จักกันในชื่อบราห์มา) มีต้นกำเนิดมาจาก วัวพันธ์ุ Bos indicusจากประเทศอินเดีย ซึ่งเป็น "วัวศักดิ์สิทธิ์ของอินเดีย" ตลอดหลายศตวรรษที่ต้องเผชิญกับปัญหาอาหารไม่เพียงพอ แมลงศัตรูพืช ปรสิต โรคภัยไข้เจ็บ และสภาพอากาศที่รุนแรงของเขตร้อนในอินเดีย วัวพื้นเมืองเหล่านี้ได้พัฒนาการปรับตัวที่น่าทึ่งเพื่อความอยู่รอด ซึ่งผู้เลี้ยงวัวในสหรัฐอเมริกาพบว่ามียุทธประโยชน์และได้เปรียบ

สายพันธ์ุวัวอินเดียหลักสามสายพันธ์ุถูกนำเข้ามาในสหรัฐอเมริกาและใช้ในการพัฒนาสายพันธ์ุบราห์มัน ได้แก่ สายพันธ์ุกูเชรัต เนลอร์ และกีร์ สายพันธ์ุจากหุบเขาครีษณาก็ถูกนำเข้ามาเช่นกัน แต่ในปริมาณที่น้อยกว่า ความคล้ายคลึงกันโดยทั่วไปของสายพันธ์ุกูเชรัตกับวัวที่คัดเลือกและพัฒนาในสหรัฐอเมริกาบ่งชี้ว่าผู้เลี้ยงวัวที่ทำงานกับสายพันธ์ุนี้โดยทั่วไปแล้วนิยมใช้สายพันธ์ุนี้

กล่าวกันว่าในช่วงปี ๑๙๑๐ ถึง ๑๙๒๐ วัวจำนวนมากในภาคตะวันตกเฉียงใต้ของรัฐเท็กซัสและพื้นที่ชายฝั่งตามอ่าวเม็กซิโกแสดงหลักฐานการผสมพันธ์ุของ Bos indicus อย่างชัดเจนโดยธรรมชาติแล้ว วัวตัวผู้จำนวนมากที่ถูกนำมาใช้เป็นผลมาจากการผสมข้ามสายพันธ์ุกับสายพันธ์ุอื่น ผู้เพาะพันธ์ุบางรายพยายามรักษาสายพันธ์ุให้บริสุทธิ์ แต่พวกเขามีจำนวนน้อย

เนื่องจากมีบันทึกการนำเข้าวัวบราห์มันน้อยกว่า ๓๐๐ ตัว (ส่วนใหญ่เป็นวัวตัวผู้) จึงต้องสันนิษฐานว่าสายพันธ์ุอื่นเป็นแหล่งที่มาของสัตว์พื้นฐานสำหรับสายพันธ์ุนี้

วัวกระทิงถูกนำไปผสมกับวัวตัวเมียสายพันธ์ุยุโรปและลูกหลานจากการผสมข้ามสายพันธ์ุเหล่านี้ เมื่อถึงรุ่นที่ห้า (๓๑/๓๒) ลูกหลานไม่เพียงแต่มี สายเลือด Bos indicus เด่นชัดเท่านั้น แต่แรงกดดันจากการคัดเลือกยังทำให้ได้สัตว์ที่โดยทั่วไปถือว่าเหนือกว่าวัวที่นำเข้าดั้งเดิมสำหรับการผลิตเนื้อวัว

ปัจจุบัน การใช้วัวกระทิงในการผสมข้ามสายพันธ์ุได้กลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการผลิตวัวตัวผู้สำหรับวัตถุประสงค์ต่างๆ เนื้อของมันได้รับการยกย่องอย่างสูงในห้าทวีป

วัวบราห์มันมีความสำคัญอย่างยิ่งในเขตร้อน จนกระทั่งสายพันธ์ุอังกฤษและสายพันธ์ุยุโรปหลายสายพันธ์ุได้รับการ "ปรับ" ให้เข้ากับเขตดังกล่าวโดยการผสมผสานเลือดของวัวบราห์มันในสัดส่วนที่เหมาะสม สายพันธ์ุสังเคราะห์เกิดขึ้นจากการผสมข้ามสายพันธ์ุดังกล่าว เช่น Brangus - Braford - SimBrah - ChaBray - BeefMaster นี่เป็นเพียงตัวอย่างเล็กน้อยของความนิยมของวัวบราห์มัน

- ลักษณะเฉพาะ

วัวพันธุ์ Bos indicus ทั้งหมดรวมถึงวัวบราห์มัน มีลักษณะเด่นคือมีโหนกขนาดใหญ่พาดอยู่เหนือไหล่และคอสีของวัวบราห์มันมีตั้งแต่สีเทาอ่อนหรือแดงไปจนถึงเกือบดำ ส่วนใหญ่จะมีสีเทาอ่อนถึงเทากลาง วัวตัวผู้ที่โตเต็มวัยมักจะมีสีเข้มกว่าวัวตัวเมีย และมักจะมีบริเวณสีเข้มที่ คอ ไหล่ และต้นขาด้านล่าง พวกมันมีขนสั้น หนา เงามม ซึ่งสะท้อนรังสีจากดวงอาทิตย์ได้ดี และมีผิวหนังสีดำ ทำให้สามารถกินหญ้ากลางแจ้งได้โดยไม่ทรมาน เขาของพวกมันโค้งขึ้นและบางครั้งก็เอียงไปด้านหลัง นอกจากนี้ยังมีหูที่ห้อยลง วัวบราห์มันมีผิวหนังที่หย่อนคล้อยจำนวนมาก ซึ่งเชื่อกันว่าช่วยให้พวกมันทนต่อสภาพอากาศร้อนได้โดยการเพิ่มพื้นที่ผิวของร่างกายที่สัมผัสกับความเย็นอีกคุณลักษณะหนึ่งของสายพันธุ์นี้คือจำนวนต่อมเหงื่อที่เพิ่มขึ้นและความสามารถในการขับเหงื่อได้อย่างอิสระ วัว Bos indicus ยังผลิตสารคัดหลั่งที่เป็นน้ำมันจากต่อมไขมันซึ่งมีกลิ่นเฉพาะตัวและมีรายงานว่าช่วยในการไล่แมลงวัวบราห์มันเป็นวัวขนาดกลางในบรรดาวัวเนื้อสายพันธุ์ต่าง ๆ

ภาพ ๒-๔ โคพันธุ์บราห์มัน

โดยทั่วไปแล้ววัวตัวผู้จะมีน้ำหนักตั้งแต่ ๑,๖๐๐ ถึง ๒,๒๐๐ ปอนด์ และวัวตัวเมียจะมีน้ำหนักตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ถึง ๑,๔๐๐ ปอนด์ ในสภาพร่างกายที่ปกติ ลูกวัวมีขนาดเล็กเมื่อแรกเกิด น้ำหนัก ๖๐ ถึง ๖๕ ปอนด์ แต่จะเติบโตอย่างรวดเร็วและหย่านมเมื่อมีน้ำหนักเทียบเท่ากับสายพันธุ์อื่นๆ วัวบราห์มันฉลาด อยากรู้อยากเห็น และขี้อาย พวกมันประหยัด แข็งแรง และปรับตัวได้ดีกับอาหารและสภาพอากาศที่หลากหลาย อย่างไรก็ตาม ลักษณะเหล่านี้ยังบ่งบอกถึงวิธีการจัดการที่ระมัดระวังและอ่อนโยน วัวบราห์มันชอบความรักและสามารถเชื่อใจมาก พวกมันตอบสนองต่อการปฏิบัติต่อพวกมันอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะดีหรือร้าย วัวบราห์มันที่ได้รับการผสมพันธุ์อย่างดี คัดเลือกอย่างชาญฉลาด และได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม จะจัดการได้ง่ายเหมือนกับสายพันธุ์อื่นๆ พวกมันยังเป็นแม่ที่ดีและให้น้ำนมที่น่าพอใจมากภายใต้สภาวะที่ไม่เอื้ออำนวยต่อประสิทธิภาพที่ดีที่สุดของสายพันธุ์ยุโรปโรคตาเป็นมะเร็งแทบจะไม่พบในสายพันธุ์นี้ พวกมันมีชื่อเสียงอย่างมากในเรื่องเปอร์เซ็นต์ซากที่สูง และซากของพวกมันมีค่า "เนื้อที่ตัดแต่ง" ที่ดีมาก โดยมีไขมันภายนอกน้อยที่สุด

ข้อดี

๑. ทนความร้อน: มีต่อมเหงื่อมากและผิวหนังหยาบคายช่วยระบายความร้อนได้ดี เหมาะกับเมืองร้อน
๒. ทนทานต่อโรค: มีภูมิคุ้มกันสูง ทนต่อแมลงและเห็บหมัด
๓. เลี้ยงง่าย: หากินเก่ง ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมและทุ่งหญ้าในบ้านเราได้ดี
๔. ปรับปรุงพันธุ์เด่น: นิยมนำไปผสมข้ามพันธุ์เพื่อถ่ายทอดความทนทานให้ลูกหลาน

ข้อเสีย

๑. โตช้ากว่าบางสายพันธุ์ : อัตราการเติบโตช้ากว่าโคเนื่องจากเขตหนาว (Bos taurus)
๒. คุณภาพซาก : โคสายพันธุ์แท้บางตัวมีกระดูกใหญ่และสัดส่วนเนื้อแดงต่อกระดูกน้อยกว่าโคขุนบางประเภท
๓. ความตื่นตกใจง่าย : มีสัญชาตญาณระแวดระวังสูง อาจตื่นตกใจหรือจัดการได้ยากในบางตัว

ภาพ ๒-๕ ลูกโคพันธุ์บราห์มัน

๒. การคัดเลือกโคเพื่อนำมาเลี้ยง

ผู้ที่เริ่มต้นเลี้ยงโค ควรพิจารณาเลือกซื้อโคให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์และงบประมาณ โดยสามารถเลือกได้ทั้ง โคสาวที่ยังไม่ได้รับการผสมพันธุ์ โคสาวตั้งท้อง หรือแม่โคที่เคยให้ลูกแล้ว รวมถึงแม่โคท้อง หรือแม่โคพร้อมลูกติด

หากเลือกซื้อ โคสาวที่ยังไม่ได้ผสมพันธุ์ ราคาซื้ออาจถูกกว่า แต่ยังไม่สามารถรับประกันได้ว่าจะผสมติดง่ายหรือมีปัญหาด้านระบบสืบพันธุ์หรือไม่ ในขณะที่ แม่โคตั้งท้องหรือแม่โคพร้อมลูกติด จะมีข้อได้เปรียบตรงที่สามารถยืนยันประวัติการผสมพันธุ์และการให้ลูกได้ จึงช่วยลดความเสี่ยงด้านการผสมติด แม้ว่าราคาซื้อจะสูงกว่า

สำหรับการซื้อ แม่โคตั้งท้อง ควรให้ความสำคัญกับการขนส่งเป็นพิเศษ โดยต้องระมัดระวังไม่ให้โคได้รับความเครียดหรือเกิดการกระทบกระเทือน ซึ่งอาจส่งผลให้แท้งได้ นอกจากนี้ ควรสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับพ่อพันธุ์ของลูกโคในท้องว่าเป็นพันธุ์ใด เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาคุณภาพของลูกโคและต่อรองราคาให้เหมาะสมกับสายพันธุ์และคุณลักษณะของโคที่ซื้อ

- การคัดเลือกโคเพื่อทำพันธุ์

๑) มีลักษณะตรงตามสายพันธุ์ ทั้งรูปร่าง ลักษณะประจำพันธุ์ และสีที่ถูกต้องตามมาตรฐานของแต่ละสายพันธุ์

๒) มีอายุเหมาะสม โดยเลือกโคสาวหรือโคหนุ่มที่มีอายุประมาณ ๒-๕ ปี และมีพัฒนาการสมวัย

๓) มีสุขภาพแข็งแรง ปราศจากโรค โดยเฉพาะโรค布鲁เซลเลซิส ซึ่งเป็นโรคติดต่อที่สามารถแพร่ระหว่างสัตว์และติดต่อสู่มนุษย์ได้

๔) มีสายเลือดที่ดี ควรมีพ่อแม่ พี่น้อง หรือเครือญาติที่มีลักษณะเด่น เหมาะสมสำหรับการทำพันธุ์ และมีประวัติการให้ผลผลิตที่ดี

๕) มีลักษณะนิสัยดี เชื่อง ไม่เปรี้ยว ไม่ดุร้าย และไม่ดื้อ ซึ่งจะช่วยให้สะดวกต่อการเลี้ยงดู และจัดการ

๖) โคเพศเมียมีเต้านมสมบูรณ์ มีเต้านมครบ ๔ เต้า ขนาดเหมาะสม และมีลักษณะเต้านมที่ดี

๗) ไม่อ้วนหรือผอมจนเกินไป ควรมีสภาพร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง และมีรูปร่างเหมาะสมตามวัย

๘) มีการเจริญเติบโตดี โตเร็วหรือมีอัตราการเจริญเติบโตเป็นไปตามเกณฑ์และเหมาะสมกับอายุ

๙) แม่โคมีประสิทธิภาพในการสืบพันธุ์ดี หลังจากผสมพันธุ์แล้วควรสามารถให้ลูกได้อย่างสม่ำเสมอ โดยมีเป้าหมายประมาณ ปีละ ๑ ตัว

๑๐) เป็นแม่โคที่เลี้ยงลูกได้ดี มีความเป็นแม่สูง ดูแลและให้นมลูกได้อย่างเหมาะสม ทำให้ลูกโคเจริญเติบโตแข็งแรง

๑๑) มีอวัยวะและระบบสืบพันธุ์สมบูรณ์ อวัยวะโดยทั่วไปมีลักษณะปกติ แข็งแรง และอวัยวะเพศสมบูรณ์ ไม่มีความผิดปกติที่เป็นอุปสรรคต่อการผสมพันธุ์และการสืบพันธุ์

๓. การให้อาหารโคเนื้อ

การให้อาหารเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเจริญเติบโต สุขภาพ การสืบพันธุ์ และคุณภาพเนื้อของโค การจัดอาหารควรให้เหมาะสมกับ อายุ น้ำหนัก ระยะการเจริญเติบโต และวัตถุประสงค์ในการเลี้ยง โดยสามารถแบ่งอาหารออกเป็น ๓ ประเภทหลัก ดังนี้

๑. อาหารหยาบ เป็นอาหารหลักของโค เช่น หญ้าสด หญ้าแห้ง ฟางข้าว และพืชอาหารสัตว์ต่าง ๆ ควรจัดให้โคได้รับอย่างเพียงพอและมีคุณภาพ เพื่อช่วยให้ระบบย่อยอาหารทำงานเป็นปกติ

❖ ตัวอย่างอาหารหยาบ

- หญ้าสด เช่น หญ้าเนเปียร์ หญ้ารูชี หญ้ากินนี
- พืชตระกูลถั่ว เช่น ถั่วฮามาต้า และถั่วต่าง ๆ
- หญ้าแห้ง
- ฟางข้าว
- ต้นข้าวโพดหรือเศษเหลือจากการเกษตร
- พืชอาหารสัตว์หมัก เช่น หญ้าหมักและข้าวโพดหมัก

❖ อาหารหยาบที่ดีควรมีลักษณะอย่างไร

- สะอาด ไม่ขึ้นราและไม่เน่าเสีย
- ไม่มีสิ่งแปลกปลอม เช่น พลาสติก ลวด หรือเศษโลหะ
- มีคุณค่าทางอาหารเหมาะสม
- หากเป็นหญ้าสด ควรมีใบมากและไม่แก่จนเกินไป
- หากเป็นหญ้าแห้ง ควรแห้งสนิท ไม่มีกลิ่นอับหรือเชื้อรา
- หากเป็นอาหารหมัก ควรหมักได้คุณภาพ ไม่มีกลิ่นเน่าเหม็น

❖ ความสำคัญของอาหารหยาบต่อโค

อาหารหยาบช่วยให้โคมีการเคี้ยวเอื้องตามปกติ ช่วยรักษาสุขภาพของกระเพาะหมัก และเป็นแหล่งพลังงานจากการหมักเยื่อใย นอกจากนี้ยังช่วยลดความเสี่ยงจากปัญหาการให้อาหารชั้นมากเกินไป

สำหรับเกษตรกรที่มีพื้นที่ ควรส่งเสริมการปลูก พืชอาหารสัตว์คุณภาพดีไว้ใช้เอง โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้งที่หญ้าสดอาจมีไม่เพียงพอ และควรสำรองหญ้าแห้งหรืออาหารหมักไว้ล่วงหน้า

๒. อาหารชั้น เป็นแหล่งพลังงานและโปรตีน ช่วยส่งเสริมการเจริญเติบโตและเพิ่มน้ำหนัก เช่น ข้าวโพด รำละเอียด มันสำปะหลัง กากถั่วเหลือง และอาหารสำเร็จรูป โดยควรให้ในปริมาณที่เหมาะสม ไม่ควรเพิ่มปริมาณอย่างรวดเร็ว เพราะอาจทำให้โคเกิดปัญหาระบบทางเดินอาหารได้

อาหารชั้นเป็นอาหารที่มี เยื่อใยต่ำกว่าอาหารหยาบ แต่มีพลังงานหรือโปรตีนในระดับสูงกว่า จึงใช้สำหรับเสริมสารอาหารที่ได้รับจากอาหารหยาบให้เพียงพอต่อความต้องการของโค

อาหารชั้นมีความสำคัญเป็นพิเศษในโคที่ต้องการสารอาหารสูง เช่น โคกำลังเจริญเติบโต โคขุน แม่โคตั้งท้องระยะท้าย และแม่โคให้นม

❖ ตัวอย่างวัตถุดิบอาหารชั้น

แหล่งพลังงาน

- ข้าวโพด
- ปลายข้าว
- รำละเอียด
- มันสำปะหลัง
- กากน้ำตาล
- ข้าวฟ่าง

แหล่งโปรตีน

- กากถั่วเหลือง
- กากถั่วลิสง
- กากปาล์ม
- กากเมล็ดพืชต่าง ๆ
- ใบกระถินหรือพืชตระกูลถั่วบางชนิด

❖ อาหารชั้นสำเร็จรูป

สามารถเลือกใช้อาหารสำเร็จรูปสำหรับโคเนื้อ ซึ่งมีการกำหนดระดับโปรตีนและพลังงานไว้แล้ว โดยควรเลือกให้ตรงกับวัตถุประสงค์ เช่น อาหารสำหรับลูกโค โคเจริญเติบโต หรือโคขุน

❖ ข้อควรระวังในการให้อาหารชั้น

ไม่ควรให้อาหารชั้นในปริมาณมากในครั้งเดียว และไม่ควรเปลี่ยนสูตรอาหารอย่างรวดเร็ว เพราะกระเพาะหมักของโคต้องใช้เวลาในการปรับตัว หากได้รับอาหารที่มีแป้งหรือพลังงานสูงมากเกินไป อาจทำให้เกิดความผิดปกติของกระเพาะหมักและส่งผลกระทบต่อสุขภาพของโคได้

ดังนั้น หากต้องเพิ่มอาหารขึ้น ควร ค่อย ๆ เพิ่มปริมาณทีละน้อย พร้อมกับสังเกตการกินอาหาร มูล และสุขภาพของโค

๓. แร่ธาตุและวิตามิน ควรจัดให้โคได้รับแร่ธาตุอย่างเพียงพอ โดยเฉพาะในช่วงที่โคเจริญเติบโต ตั้งท้อง ให้นม หรือขุน สามารถใช้แร่ธาตุก้อนหรือแร่ธาตุผสมตามคำแนะนำ เพื่อช่วยเสริมการเจริญเติบโตและการทำงานของระบบสืบพันธุ์

แร่ธาตุและวิตามินแม้โคต้องการในปริมาณไม่มากเมื่อเทียบกับอาหารหยาบและอาหารข้น แต่มีความสำคัญต่อ การเจริญเติบโต การสร้างกระดูก การทำงานของกล้ามเนื้อ ระบบภูมิคุ้มกัน และระบบสืบพันธุ์

❖ แร่ธาตุที่สำคัญ

- **แคลเซียม (Calcium)** มีความสำคัญต่อการสร้างกระดูกและฟัน การทำงานของกล้ามเนื้อ และระบบต่าง ๆ ของร่างกาย โดยเฉพาะแม่โคตั้งท้องและให้นม
- **ฟอสฟอรัส (Phosphorus)** มีบทบาทในการสร้างกระดูก การใช้พลังงาน และระบบสืบพันธุ์ หากได้รับไม่เพียงพออาจส่งผลต่อการเจริญเติบโตและประสิทธิภาพการสืบพันธุ์
- **แมกนีเซียม (Magnesium)** มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำงานของกล้ามเนื้อและระบบประสาท
- **เกลือหรือโซเดียมและคลอรีน** ช่วยรักษาสมดุลของน้ำและอิเล็กโทรไลต์ รวมถึงมีความสำคัญต่อการทำงานของร่างกาย
- **กำมะถัน (Sulfur)** มีความสำคัญต่อการทำงานของจุลินทรีย์ในกระเพาะหมักและการสร้างโปรตีนจากจุลินทรีย์

นอกจากนี้ยังมีแร่ธาตุรอง เช่น ทองแดง สังกะสี แมงกานีส โคบอลต์ ซีลีเนียม และไอโอดีน ซึ่งแต่ละชนิดมีบทบาทต่อการเจริญเติบโต การสร้างเม็ดเลือด ภูมิคุ้มกัน และระบบสืบพันธุ์

❖ วิตามินที่สำคัญ

- **วิตามิน A** มีความสำคัญต่อการมองเห็น การเจริญเติบโต ระบบภูมิคุ้มกัน และระบบสืบพันธุ์ โดยเฉพาะในช่วงที่โคได้รับอาหารคุณภาพต่ำหรือได้รับอาหารที่มีพืชสดไม่เพียงพอ
- **วิตามิน D** ช่วยในการดูดซึมและใช้ประโยชน์จากแคลเซียมและฟอสฟอรัส จึงมีความสำคัญต่อการสร้างกระดูก
- **วิตามิน E** มีส่วนช่วยในการทำงานของระบบภูมิคุ้มกันและการป้องกันความเสียหายของเซลล์

สำหรับวิตามินกลุ่ม B และวิตามิน K โคโตเต็มวัยสามารถได้รับจากการสังเคราะห์โดยจุลินทรีย์ในกระเพาะหมักเป็นส่วนใหญ่ แต่ความต้องการอาจแตกต่างกันตามสภาพร่างกายและอาหารที่ได้รับ

๔. อาหารสำเร็จรูป “ที เอ็ม อาร์ (TMR หรือ Total mixed ration)”

อาหารทีเอ็มอาร์ (TMR) คือ อาหารที่นำอาหารหยาบและอาหารข้นมาผสมรวมกันในสัดส่วนที่เหมาะสม เพื่อให้โคได้รับสารอาหารอย่างครบถ้วนและสมดุลในแต่ละมื้อ สามารถนำไปใช้เลี้ยงโคได้โดยไม่

จำเป็นต้องให้อาหารหยาบแตกต่างกันหาก ทั้งนี้ สูตรอาหารควรได้รับการจัดให้เหมาะสมกับชนิดอายุ น้ำหนัก และวัตถุประสงค์ในการเลี้ยงโค

TMR เหมาะสำหรับฟาร์มที่มีข้อจำกัดในการจัดหาอาหารหยาบ หรือในช่วงที่ ญาขาดแคลน และมีคุณค่าทางอาหารต่ำ โดยการผสมอาหารหยาบและอาหารข้นเข้าด้วยกันช่วยให้โคได้รับสารอาหารอย่างสม่ำเสมอ และช่วยลดปัญหาการเลือกกินอาหารบางชนิด

สำหรับการเสริมอาหารข้น หากโคได้รับอาหารหยาบที่มีคุณภาพดีและเพียงพอ อาจไม่จำเป็นต้องเสริมอาหารข้นในปริมาณมาก การให้อาหารข้นมากเกินไปอาจทำให้โคกินอาหารหยาบลดลง และส่งผลต่อการย่อยเยื่อใยในกระเพาะหมัก

ข้อควรระวังในการเริ่มให้อาหารข้น

ในระยะแรก โคบางตัวอาจยังไม่คุ้นเคยและไม่ยอมกินอาหารข้น จึงควรเริ่มให้ในปริมาณน้อยและค่อย ๆ ปรับเพิ่มทีละน้อย โดยสังเกตให้แน่ใจว่าโคทุกตัวสามารถกินอาหารได้ตามปกติก่อนเพิ่มปริมาณอาหารข้น หากให้อาหารข้นมากเกินไปหรือเพิ่มปริมาณอย่างรวดเร็ว อาจทำให้การย่อยอาหารหยาบลดลงและเกิดความผิดปกติในกระเพาะหมักได้

ดังนั้น TMR จึงเป็นแนวทางการให้อาหารที่ช่วยให้โคได้รับอาหารหยาบและอาหารข้นในสัดส่วนที่เหมาะสม แต่ควรจัดสูตรอาหารให้สมดุล และปรับปริมาณตามความต้องการของโค เพื่อให้โคมีสุขภาพดี เจริญเติบโตดี และใช้ประโยชน์จากอาหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- หลักในการให้อาหารโคเนื้อ

๑) จัดหาอาหารให้เพียงพอและเหมาะสมกับช่วงอายุและน้ำหนักของโค

๒) ให้อาหารหยาบเป็นหลัก และเสริมอาหารข้นตามความจำเป็น

๓) ให้อาหารเป็นเวลาอย่างสม่ำเสมอ

๔) มีน้ำสะอาดให้โคกินได้อย่างเพียงพอตลอดเวลา

๕) ไม่เปลี่ยนชนิดหรือเพิ่มปริมาณอาหารอย่างรวดเร็ว

๖) ตรวจสอบคุณภาพอาหาร ไม่ควรใช้อาหารที่ขึ้นรา เน่าเสีย หรือปนเปื้อน

๗) ควรสังเกตการกินอาหาร สุขภาพ และการเพิ่มน้ำหนักของโคอย่างสม่ำเสมอ

๘) แม่โคตั้งท้องและแม่โคให้นมควรได้รับอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการเพียงพอ เพื่อรักษา

สภาพร่างกายและสนับสนุนการเจริญเติบโตของลูกโค

๔. การควบคุม ป้องกัน และรักษาโรคโคเนื้อ

การเลี้ยงโคเนื้อให้มีสุขภาพแข็งแรง จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับ การป้องกันโรคมกกว่าการรักษา เพราะโรคบางชนิดสามารถแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว ทำให้โคเจ็บป่วย น้ำหนักลด ประสิทธิภาพการสืบพันธุ์ลดลง และอาจทำให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจได้ การดูแลครอบคลุมทั้งการจัดการฟาร์ม อาหาร น้ำ วัคซีน การเฝ้าระวัง และการรักษาอย่างถูกต้อง

๑. การป้องกันโรค

๑.๑ เลือกซื้อโคจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ

ควรเลือกซื้อโคที่มีสุขภาพแข็งแรง มีประวัติการเลี้ยงและการได้รับวัคซีนที่ชัดเจน หากเป็นไปได้ควรตรวจสอบสุขภาพและตรวจโรคที่สำคัญก่อนนำเข้าฟาร์ม โดยเฉพาะโคที่นำมาใช้เป็นพ่อพันธุ์หรือแม่พันธุ์

๑.๒ กักโคใหม่ก่อนนำเข้าฝูง

โคที่ซื้อใหม่ควรแยกเลี้ยงจากโคเดิมเป็นระยะหนึ่ง เพื่อสังเกตอาการและตรวจโรคก่อนนำเข้ารวมฝูง ช่วยลดความเสี่ยงในการนำโรคเข้าสู่ฟาร์ม

๑.๓ จัดคอกและพื้นที่เลี้ยงให้สะอาด

คอกควรมีอากาศถ่ายเทดี ไม่แออัด พื้นคอกไม่เปียกแฉะ และมีการกำจัดมูลสัตว์อย่างสม่ำเสมอ รวมถึงทำความสะอาดรางอาหารและรางน้ำเป็นประจำ

๑.๔ ให้อาหารและน้ำอย่างเพียงพอ

อาหารต้องมีคุณภาพ ไม่ขึ้นรา ไม่เน่าเสีย และมีสารอาหารเหมาะสมกับความต้องการของโค ควรมีน้ำสะอาดให้กินอย่างเพียงพอตลอดเวลา เพราะโคที่ได้รับสารอาหารไม่เพียงพอจะมีภูมิคุ้มกันลดลง และมีโอกาสป่วยได้ง่าย

๑.๕ ทำวัคซีนตามโปรแกรม

ควรให้โคได้รับวัคซีนป้องกันโรคที่สำคัญตามความเหมาะสมของพื้นที่และคำแนะนำของสัตวแพทย์หรือเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ เช่น วัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย และวัคซีนโรคคอบวม รวมถึงวัคซีนอื่นตามความเสี่ยงของพื้นที่

๑.๖ ควบคุมพยาธิและปรสิตภายนอก

ควรตรวจและควบคุมพยาธิภายใน เวิร์ม เหา และแมลงดูดเลือดอย่างเหมาะสม ไม่ควรถ่ายพยาธิหรือใช้ยากำจัดปรสิตโดยไม่จำเป็น ควรพิจารณาตามความเสี่ยงและคำแนะนำของเจ้าหน้าที่หรือสัตวแพทย์

๒. การเฝ้าระวังและสังเกตอาการ

ผู้เลี้ยงควรตรวจสอบสุขภาพโคเป็นประจำ โดยสังเกตว่าโคมีพฤติกรรมและการกินอาหารเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ เช่น

- กินอาหารลดลงหรือไม่กินอาหาร
- ซึม แยกออกจากฝูง หรือไม่เคลื่อนไหวตามปกติ
- มีไข้ ไอ หายใจลำบาก หรือน้ำมูกผิดปกติ
- ท้องเสียหรือมีเลือดปนในมูล

- น้ำหนักลดหรือผอมลงอย่างรวดเร็ว
- เติบโตผิดปกติหรือมีอาการเจ็บขา
- มีบาดแผล บวม หรือมีหนอง
- แม้มือเท้า ผสมไม่ติด หรือมีความผิดปกติด้านการสืบพันธุ์

หากพบโคมีอาการผิดปกติ ควร แยกออกจากฝูงทันที เพื่อลดความเสี่ยงในการแพร่โรค และรับปรึกษาสัตวแพทย์หรือเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์

๓. การรักษาโรค

เมื่อพบโคป่วย ควรหาสาเหตุของโรคให้ชัดเจนก่อนการรักษา เพราะอาการของโรคหลายชนิดอาจมีลักษณะคล้ายกัน การใช้ยาไม่ตรงกับสาเหตุอาจทำให้การรักษาไม่ได้ผลและเพิ่มปัญหาเชื้อดื้อยา

หลักในการรักษา ได้แก่

- แยกโคป่วยออกจากฝูง
- จัดให้มีพื้นที่พักที่สะอาด แห้ง และมีอากาศถ่ายเท
- ให้โคได้รับน้ำสะอาดและอาหารที่เหมาะสม
- ใช้ยาและขนาดยาตามคำแนะนำของสัตวแพทย์
- ปฏิบัติตามระยะหยุดยาอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะโคที่นำไปผลิตอาหาร
- ติดตามอาการหลังการรักษา หากอาการไม่ดีขึ้นควรปรึกษาสัตวแพทย์เพิ่มเติม

ไม่ควรซื้อยาปฏิชีวนะมาใช้เองโดยไม่ทราบสาเหตุของโรค และไม่ควรงดยาเองก่อนครบระยะเวลาที่กำหนด

๔. โรคสำคัญที่ควรเฝ้าระวัง

- โรคที่พบหรือมีความสำคัญต่อการเลี้ยงโคเนื้อ ได้แก่
- โรคปากและเท้าเปื่อย - ติดต่อดีงายและแพร่กระจายรวดเร็ว
- โรคคอบวม - อาจทำให้โคมีไข้ คอบวม หายใจลำบาก และเสียชีวิตได้อย่างรวดเร็ว
- โรคล้มปัสทิก - มีไข้และเกิดตุ่มหรือก้อนบริเวณผิวหนัง โดยมีแมลงเป็นพาหะสำคัญ
- โรคบรูเซลเลซิส - มีความสำคัญต่อระบบสืบพันธุ์ และสามารถติดต่อจากสัตว์สู่คนได้
- โรคพยาธิภายใน - ทำให้โคผอม โตช้า อ่อนแอ และผลผลิตลดลง
- โรคและปัญหาจากเห็บและปรสิตภายนอก - ทำให้โคระคายเคือง สูญเสียเลือด และอาจเป็นพาหะนำโรคบางชนิด

หลักสำคัญของการควบคุมโรค

“โคใหม่ต้องกัก โคป่วยต้องแยก คอกต้องสะอาด อาหารและน้ำต้องมีคุณภาพ ทำวัคซีนตามกำหนด และพบความผิดปกติให้รับปรึกษาสัตวแพทย์”

การจัดการดังกล่าวจะช่วยลดความเสี่ยงจากโรค ลดการสูญเสีย และช่วยให้โคมีสุขภาพแข็งแรงเจริญเติบโตดี และให้ผลผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. การสังเกตพฤติกรรมโคเมื่อเจ็บป่วย โดยเปรียบเทียบกับโคปกติ

การสังเกตพฤติกรรมโคเป็นประจำทุกวัน เป็นวิธีสำคัญในการเฝ้าระวังสุขภาพ เพราะโคที่เริ่มเจ็บป่วยมักมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากปกติ การเปรียบเทียบพฤติกรรมระหว่าง โคปกติและโคที่มีอาการผิดปกติ จะช่วยให้ผู้เลี้ยงสามารถตรวจพบความผิดปกติได้รวดเร็วและดำเนินการดูแลได้อย่างเหมาะสม

ตารางที่ ๕๙ การสังเกตพฤติกรรมโคเมื่อเจ็บป่วย โดยเปรียบเทียบกับโคปกติ

พฤติกรรม/ลักษณะ	โคปกติ	โคที่อาจเจ็บป่วย
การกินอาหาร	กินอาหารตามปกติ มีความสนใจอาหาร	กินอาหารลดลง ไม่กินอาหาร หรือไม่สนใจอาหาร
การดื่มน้ำ	ดื่มน้ำสม่ำเสมอตามสภาพอากาศและความต้องการ	ดื่มน้ำน้อยลง หรือมากผิดปกติ
การเคี้ยวเอื้อง	เคี้ยวเอื้องเป็นระยะ โดยเฉพาะช่วงพัก	เคี้ยวเอื้องลดลงหรือหยุดเคี้ยวเอื้อง
การเคลื่อนไหว	เดิน ยืน และลุกนั่งได้ตามปกติ	ซึม ไม่ค่อยเคลื่อนไหว ลุกยาก เดินผิดปกติ หรือเดินกะเผลก
การอยู่รวมฝูง	อยู่ร่วมกับฝูงและมีปฏิสัมพันธ์ตามปกติ	แยกตัวออกจากฝูง ยืนหรือนอนอยู่ลำพัง
ท่าทาง	ยืนและนอนในท่าปกติ ผ่อนคลาย	ยืนหลังโก่ง ก้มศีรษะ หรือแสดงท่าทางผิดปกติ
การตอบสนอง	ตื่นตัวและตอบสนองต่อเสียงหรือสิ่งแวดลอม	ซึม เฉื่อยชา หรือไม่ค่อยตอบสนอง
การหายใจ	หายใจสม่ำเสมอ ไม่มีเสียงผิดปกติ	หายใจเร็ว หอบ ไอ หรือมีเสียงหายใจผิดปกติ
น้ำมูก/น้ำลาย	ไม่มีหรือมีในปริมาณปกติ	มีน้ำมูก น้ำลายไหลมาก หรือมีสิ่งคัดหลั่งผิดปกติ
ตา	ตาใส สดใส ไม่มีขี้ตามาก	ตาโหล ตาขุ่น มีน้ำตาหรือขี้ตามากผิดปกติ
ขนและผิวหนัง	ขนเรียบเป็นมัน ผิวหนังปกติ	ขนหยาบฟู ไม่เป็นมัน มีตุ่ม ก้อน แผล หรือบวม
มูล	มีลักษณะและปริมาณตามปกติ	ท้องเสีย มูลเหลว มีมูกหรือเลือด หรือไม่ถ่าย
การปัสสาวะ	ปัสสาวะตามปกติ	ปัสสาวะน้อยหรือมากผิดปกติ แบ่งปัสสาวะ หรือมีสีผิดปกติ
การนอน	นอนพักและลุกขึ้นตามปกติ	นอนมากผิดปกติ หรือลุกนอนบ่อยเนื่องจากไม่สบาย
การเคลื่อนไหวของหาง	ตอบสนองต่อแมลงและสิ่งรบกวนตามปกติ	อาจสะบัดหางมากผิดปกติหรือแสดงอาการรำคาญ
การเป็นสัดของแม่โค	แสดงอาการเป็นสัดตามรอบปกติ	ไม่แสดงอาการเป็นสัด ผสมไม่ติด หรือมีความผิดปกติของระบบสืบพันธุ์

จุดสังเกตที่ควรให้ความสำคัญ

โคปกติ มักมีลักษณะ ตาใส กินอาหารดี เคี้ยวเอื้องสม่ำเสมอ ตื่นตัว เดินและลุกนอนได้ตามปกติ อยู่ร่วมกับฝูง และมีมูลตามปกติ

โคที่เริ่มเจ็บป่วย มักพบการเปลี่ยนแปลง เช่น กินอาหารลดลง เคี้ยวเอื้องน้อยลง ซึม แยกตัวจากฝูง นอนมากผิดปกติ เดินผิดปกติ หายใจผิดปกติ หรือมีการเปลี่ยนแปลงของมูลและสิ่งคัดหลั่ง

ข้อควรจำ : การเปลี่ยนแปลงเพียงอย่างเดียวไม่ได้หมายความว่าโคเป็นโรคเสมอไป ควรพิจารณาร่วมกับอาการอื่น ๆ และเปรียบเทียบกับพฤติกรรมปกติของโคตัวนั้น หากพบความผิดปกติชัดเจนหรืออาการรุนแรง ควรแยกโคออกจากฝูงและปรึกษาสัตวแพทย์หรือเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์โดยเร็ว

๖. การจัดการด้านสุขภาพโคเนื้อ

การจัดการด้านสุขภาพโคเนื้อ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้โคมีสุขภาพแข็งแรง เจริญเติบโตได้ดี ลดการสูญเสียจากโรค และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของฟาร์ม โดยผู้เลี้ยงควรเน้น การป้องกันโรค การเฝ้าระวัง และการดูแลโคอย่างสม่ำเสมอ มากกว่าการรอให้โคป่วยแล้วจึงรักษา

๑. การจัดการโคที่นำเข้าฟาร์ม

- เลือกซื้อโคจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ และมีประวัติสุขภาพชัดเจน
- ตรวจสอบสุขภาพโคก่อนนำเข้าฟาร์ม
- ตรวจโรคที่สำคัญตามความเหมาะสม โดยเฉพาะโคที่จะใช้เป็นพ่อพันธุ์หรือแม่พันธุ์
- กักโคใหม่แยกจากฝูงเดิม เพื่อสังเกตอาการและป้องกันการนำโรคเข้าสู่ฟาร์ม
- จัดทำประวัติประจำตัวโค เช่น อายุ พันธุ์ แหล่งที่มา การฉีดวัคซีน การถ่ายพยาธิ และประวัติการรักษา

๒. การตรวจสอบสุขภาพโคเป็นประจำ

ควรสังเกตโคทุกวัน โดยเปรียบเทียบกับพฤติกรรมปกติของแต่ละตัว เช่น

- การกินอาหารและการดื่มน้ำ
- การเคี้ยวเอื้อง
- การเดินและการเคลื่อนไหว
- การอยู่ร่วมกับฝูง
- ลักษณะตา จมูก ปาก และขน
- การหายใจ
- ลักษณะมูลและปัสสาวะ
- สภาพร่างกายและน้ำหนักร
- อาการผิดปกติของระบบสืบพันธุ์

หากพบโค ซึม กินอาหารลดลง แยกตัวจากฝูง หายใจผิดปกติ เดินกะเผลก ท้องเสีย หรือมีอาการผิดปกติอื่น ๆ ควรแยกโคออกจากฝูงและตรวจหาสาเหตุโดยเร็ว

๓. การควบคุมและป้องกันโรค

ควรจัดทำโปรแกรมสุขภาพประจำฟาร์ม โดยมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ได้แก่ การทำวัคซีนให้โคได้รับวัคซีนตามโปรแกรมที่เหมาะสมกับพื้นที่และความเสี่ยงของโรค เช่น โรคปากและเท้าเปื่อย และโรคคอบวม รวมถึงวัคซีนอื่น ๆ ตามคำแนะนำของสัตวแพทย์หรือเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์

การควบคุมพยาธิตรวจและควบคุมพยาธิภายใน รวมถึงเห็บ เหา และปรสิตภายนอกตามความเหมาะสม ไม่ควรใช้ยาถ่ายพยาธิหรือยากำจัดปรสิตโดยไม่จำเป็น

การควบคุมโรคติดต่อหากพบโคป่วยควรแยกออกจากฝูงทันที จำกัดการเคลื่อนย้ายโค และทำความสะอาดอุปกรณ์หรือบริเวณที่ปนเปื้อน เพื่อลดการแพร่กระจายของโรค

๔. การจัดการโรงเรือนและคอก

คอกโคควรมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ได้แก่

- สะอาดและแห้ง
- อากาศถ่ายเทสะดวก
- ไม่แออัด
- มีพื้นที่ให้โคเคลื่อนไหวอย่างเพียงพอ
- พื้นคอกไม่ลื่นและไม่มีสิ่งแหลมคม
- มีรางอาหารและรางน้ำที่สะอาด
- กำจัดมูลและสิ่งสกปรกอย่างสม่ำเสมอ
- มีระบบระบายน้ำที่ดี ไม่เกิดน้ำขัง

สภาพแวดล้อมที่ดีช่วยลดความเครียดและลดโอกาสเกิดโรค โดยเฉพาะโรคระบบทางเดินหายใจ และโรคที่เกี่ยวข้องกับความสกปรกของคอก

๕. การจัดการด้านอาหารและน้ำ

โคควรได้รับอาหารที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อความต้องการในแต่ละช่วงวัย โดยจัดให้มีทั้งอาหารหยาบ อาหารข้น รวมถึงแร่ธาตุและวิตามินตามความเหมาะสม

น้ำสะอาดเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ควรมีน้ำให้โคกินได้อย่างเพียงพอตลอดเวลา และทำความสะอาดรางน้ำอย่างสม่ำเสมอ

ควรหลีกเลี่ยงอาหารขึ้นรา เน่าเสีย หรือปนเปื้อนสารพิษ และไม่ควรเปลี่ยนสูตรอาหารอย่างรวดเร็ว เพราะอาจทำให้ระบบย่อยอาหารของโคผิดปกติ

๖. การจัดการด้านการสืบพันธุ์

สำหรับโคพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ ควรติดตามประสิทธิภาพการสืบพันธุ์อย่างต่อเนื่อง เช่น

- การแสดงอาการเป็นสัด
- วันผสมพันธุ์
- ผลการผสมติด
- ประวัติการคลอด
- การแท้ง
- ระยะห่างระหว่างการให้ลูก
- สุขภาพของลูกโค

แม่โคที่มีปัญหาผสมไม่ติด แท้งซ้ำ หรือมีความผิดปกติของระบบสืบพันธุ์ ควรได้รับการตรวจจาก

สัตวแพทย์

๗. การใช้ยาอย่างถูกต้อง

เมื่อโคเจ็บป่วย ควรหาสาเหตุของโรคก่อนเลือกใช้ยา และใช้ยาตามคำแนะนำของสัตวแพทย์ หรือฉลากยาอย่างเคร่งครัด

สิ่งสำคัญคือ **ไม่ควรใช้ยาปฏิชีวนะโดยไม่จำเป็น** และต้องปฏิบัติตามระยะหยุดยาสำหรับสัตว์ที่ใช้เป็นอาหาร เพื่อป้องกันสารตกค้างในเนื้อสัตว์

๘. การบันทึกข้อมูลสุขภาพ

ควรมีบันทึกสุขภาพประจำตัวโคทุกตัว เช่น

- วันเกิดหรืออายุ
- ประวัติการซื้อและแหล่งที่มา
- การฉีดวัคซีน
- การถ่ายพยาธิ
- ประวัติการเจ็บป่วยและการรักษา
- การผสมพันธุ์
- การตั้งท้องและการคลอด
- น้ำหนักหรือการเพิ่มน้ำหนัก

ข้อมูลเหล่านี้ช่วยให้ผู้เลี้ยงติดตามสุขภาพและวางแผนการจัดการฝูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หลักสำคัญในการจัดการสุขภาพโคเนื้อ

“สังเกตทุกวัน ป้องกันก่อนเกิดโรค แยกโคป่วย จัดการคอกให้สะอาด อาหารและน้ำมีคุณภาพ ทำวัคซีนตามโปรแกรม และบันทึกข้อมูลสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ”

การจัดการสุขภาพที่ดีจะช่วยให้โค แข็งแรง โตเร็ว ลดการเจ็บป่วย ลดต้นทุนการรักษา และเพิ่มประสิทธิภาพในการเลี้ยงโคเนื้อ ได้ในระยะยาว

บทที่ ๓

สถานการณ์การพัฒนาด้านการผลิตโคเนื้อ

๑. สถานการณ์ของโคเนื้อ

๑.๑ สถานการณ์โคเนื้อของโลก

สถานการณ์โคเนื้อในประเทศไทยปัจจุบันกำลังเผชิญกับปัญหาราคาโคมีชีวิตตกต่ำอย่างรุนแรงเนื่องจากภาวะผลผลิตล้นตลาด (Oversupply) ต้นทุนการเลี้ยงที่สูงขึ้น และการแข่งขันจากเนื้อโคราคาถูกที่นำเข้าจากต่างประเทศ การบริโภคเนื้อโคของโลกมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยมีความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๐.๖๓ – ๐.๘๗ ต่อปี ตามการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรโลก ปริมาณการบริโภคเนื้อโคภาพรวมทั่วโลกอยู่ในระดับกว่า ๕๖ - ๖๐ ล้านตันต่อปี โดยข้อมูลในช่วงปี ๒๕๖๕ มีปริมาณการบริโภครวมอยู่ที่ ๕๖.๙๖ ล้านตัน

➤ ประเทศที่บริโภคเนื้อโคมากที่สุด

ประเทศสหรัฐอเมริกา ครองอันดับ ๑ ของโลกด้วยปริมาณการบริโภคประมาณ ๑๒.๑๕๘ ล้านตัน และเป็นประเทศผู้ผลิตเนื้อโครายใหญ่ที่สุด

ประเทศบราซิล เป็นอันดับ ๒ ของโลก ด้วยปริมาณการบริโภคประมาณ ๑๑.๙๐๐ ล้านตัน

ประเทศจีน เป็นอันดับ ๓ ของโลก มีปริมาณการบริโภคประมาณ ๗.๗๔๐ ล้านตัน

๑.๑.๑ การผลิต

ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘ การผลิตเนื้อโคของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ ๑.๔๗ ต่อปี โดยปี ๒๕๖๘ การผลิตมีปริมาณรวม ๖๑.๕๕๑ ล้านตัน ลดลงจากปริมาณ ๖๑.๖๕๗ ล้านตัน ของปี ๒๕๖๗ ร้อยละ ๐.๑๗ ประเทศสหรัฐอเมริกา มีการผลิตเนื้อโคมากที่สุดปริมาณ ๑๒.๑๕๘ ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ บราซิล ๑๑.๙๐๐ ล้านตัน จีน ๗.๗๔๐ ล้านตัน และสหภาพยุโรป ๖.๕๕๐ ล้านตัน โดยสหรัฐอเมริกา จีน และสหภาพยุโรปมีการผลิตโคเนื้อลดลงจากปี ๒๕๖๗ ร้อยละ ๑.๐๙ ร้อยละ ๐.๖๔ ร้อยละ ๑.๒๑ ตามลำดับ ขณะที่บราซิลมีการผลิตโคเนื้อเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๐.๔๒

๑.๑.๒ การตลาด

(๑) ความต้องการบริโภค

ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘ ปริมาณความต้องการบริโภคเนื้อโคของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ ๑.๕๓ ต่อปี โดยปี ๒๕๖๘ ความต้องการบริโภคเนื้อโคมีปริมาณรวม ๖๐.๒๙๖ ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปริมาณ ๕๙.๗๗๑ ล้านตัน ของปี ๒๕๖๗ ร้อยละ ๐.๘๘ ประเทศสหรัฐอเมริกา มีความต้องการบริโภคเนื้อโคมากที่สุดปริมาณ ๑๓.๑๕๔ ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ จีน ๑๑.๕๔๗ ล้านตัน บราซิล ๘.๒๑๐ ล้านตัน และสหภาพยุโรป ๖.๒๗๕ ล้านตัน โดยสหรัฐอเมริกา จีน อินเดีย มีความต้องการบริโภคโคเนื้อเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๗ ร้อยละ ๐.๘๐ ร้อยละ ๐.๒๘ ร้อยละ ๑.๑๒ ตามลำดับ ขณะที่บราซิล สหภาพยุโรป และอาร์เจนตินา มีความต้องการบริโภคโคเนื้อลดลง ร้อยละ ๐.๖๙ ร้อยละ ๑.๑๗ ร้อยละ ๐.๙๔

(๒) การส่งออก

ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘ การส่งออกเนื้อโคของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ ๓.๗๕ ต่อปี โดยปี ๒๕๖๘ การส่งออกเนื้อโคของโลกมีปริมาณ ๑๓.๐๖๕ ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปริมาณ ๑๒.๙๙๐ ล้านตัน ของปี ๒๕๖๗ ร้อยละ ๐.๕๘ ประเทศบราซิลมีการส่งออกมากที่สุด ปริมาณ ๓.๗๕๐ ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ ออสเตรเลีย ๑.๙๖๐ ล้านตัน อินเดีย ๑.๕๖๐ ล้านตัน และสหรัฐอเมริกา ๑.๒๑๘ ล้านตัน โดยบราซิล ออสเตรเลีย อินเดีย มีการส่งออกเนื้อโคเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๗ ร้อยละ ๓.๐๘ ร้อยละ ๓.๒๗ และร้อยละ ๒.๓๖ ตามลำดับ

(๓) การนำเข้า

ปี ๒๕๖๔-๒๕๖๘ การนำเข้าเนื้อโคของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๑๒ ต่อปี โดยปี ๒๕๖๘ การนำเข้าเนื้อโคมีปริมาณรวม ๑๑.๕๕๗ ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปริมาณ ๑๑.๓๑๘ ล้านตัน ของปี ๒๕๖๗ ร้อยละ ๒.๑๑ ประเทศจีนมีการนำเข้ามากที่สุด ปริมาณ ๓.๘๒๕ ล้านตัน รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ๒.๒๐๔ ล้านตัน และญี่ปุ่น ๐.๗๓๐ ล้านตัน โดยการนำเข้าของจีน สหรัฐอเมริกา และสหราชอาณาจักร เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๗ ร้อยละ ๒.๑๙ ร้อยละ ๔.๘๐ และร้อยละ ๑๐.๔๒ ตามลำดับ ขณะที่ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้มีการนำเข้าลดลง จากปี ๒๕๖๗ ร้อยละ ๐.๘๒ และร้อยละ ๐.๓๕ ตามลำดับ

ตารางที่ ๖๐ ปริมาณการผลิตโคเนื้อของโลก ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘

หน่วย : ล้านตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘ ^{๑/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหรัฐอเมริกา	๑๒.๗๓๔	๑๒.๘๙๐	๑๒.๒๘๖	๑๒.๒๙๒	๑๒.๑๕๘	-๑.๓๙
บราซิล	๙.๗๕๐	๑๐.๓๕๐	๑๐.๙๕๐	๑๑.๘๕๐	๑๑.๙๐๐	๕.๔๘
จีน	๖.๙๘๐	๗.๑๘๐	๗.๕๓๐	๗.๗๙๐	๗.๗๔๐	๒.๙๒
สหภาพยุโรป	๖.๘๘๓	๖.๗๒๒	๖.๔๖๑	๖.๖๓๐	๖.๕๕๐	-๑.๑๒
อินเดีย	๔.๑๙๕	๔.๓๕๐	๔.๔๗๐	๔.๕๖๕	๔.๖๓๕	๒.๕๑
อาร์เจนตินา	๓.๐๐๐	๓.๑๔๐	๓.๒๘๐	๓.๑๘๐	๓.๐๘๐	๐.๖๖
อื่นๆ	๑๔.๗๙๓	๑๔.๖๙๖	๑๔.๙๘๕	๑๕.๓๕๐	๑๕.๔๘๘	๑.๓๖
รวม	๕๘.๓๓๕	๕๙.๓๒๘	๕๙.๙๖๒	๖๑.๖๕๗	๖๑.๕๕๑	๑.๔๗

หมายเหตุ : ^{๑/}ข้อมูลเบื้องต้น (ข้อมูล USDA ณ เมษายน ๒๕๖๘ เนื่องจาก ตุลาคม USDA ไม่มีการเผยแพร่ข้อมูลอันเป็นผลจากนโยบาย Government Shutdown ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๘)

ที่มา : Livestock and Poultry, World Market and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, April ๒๐๒๕

ตารางที่ ๖๑ ปริมาณการบริโภคเนื้อโคของโลก ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘

หน่วย : ล้านตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘ ^{๑/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหรัฐอเมริกา	๑๒.๗๑๗	๑๒.๗๙๙	๑๒.๖๓๗	๑๓.๐๕๐	๑๓.๑๕๔	๐.๘๗
จีน	๙.๙๘๗	๑๐.๖๖๒	๑๑.๐๘๙	๑๑.๕๑๕	๑๑.๕๔๗	๓.๗๔
บราซิล	๗.๔๙๒	๗.๕๒๔	๘.๑๐๘	๘.๒๖๗	๘.๒๑๐	๒.๘๑
สหภาพยุโรป	๖.๕๒๙	๖.๔๖๘	๖.๒๐๐	๖.๓๔๙	๖.๒๗๕	-๐.๙๗
อินเดีย	๒.๗๙๘	๒.๙๐๘	๒.๙๑๘	๓.๐๔๑	๓.๐๗๕	๒.๓๖
อาร์เจนตินา	๒.๓๕๐	๒.๔๒๒	๒.๕๑๒	๒.๓๓๘	๒.๓๑๖	-๐.๖๔
อื่นๆ	๑๕.๐๕๔	๑๔.๘๐๔	๑๔.๘๖๐	๑๕.๒๑๑	๑๕.๗๑๙	๑.๑๔
รวม	๕๖.๙๒๗	๕๗.๕๘๗	๕๘.๓๒๔	๕๙.๗๗๑	๖๐.๒๙๖	๑.๕๓

หมายเหตุ : ^{๑/}ข้อมูลเบื้องต้น (ข้อมูล USDA ณ เมษายน ๒๕๖๘ เนื่องจาก ตุลาคม USDA ไม่มีการเผยแพร่ข้อมูลอันเป็นผลจากนโยบาย Government Shutdown ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๘)

ที่มา : Livestock and Poultry, World Market and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, April ๒๐๒๕

ตารางที่ ๖๒ ปริมาณการส่งออกเนื้อโคของโลก ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘

หน่วย : ล้านตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘ ^{๑/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
บราซิล	๒.๓๒๐	๒.๘๙๘	๒.๘๙๗	๓.๖๓๘	๓.๗๕๐	๑๒.๖๑
ออสเตรเลีย	๑.๒๙๑	๑.๒๓๘	๑.๕๖๐	๑.๘๙๘	๑.๙๖๐	๑๓.๔๕
อินเดีย	๑.๓๙๗	๑.๔๔๒	๑.๕๕๒	๑.๕๒๔	๑.๕๖๐	๒.๘๐
สหรัฐอเมริกา	๑.๕๕๕	๑.๖๐๘	๑.๓๗๘	๑.๓๖๒	๑.๒๑๘	-๖.๓๔
อาร์เจนตินา	๐.๖๕๘	๐.๗๒๕	๐.๗๗๑	๐.๘๔๕	๐.๗๗๐	๔.๗๙
นิวซีแลนด์	๐.๖๘๕	๐.๖๔๓	๐.๖๘๒	๐.๖๔๗	๐.๖๗๕	-๐.๒๓
อื่นๆ	๓.๔๔๓	๓.๓๖๕	๓.๒๐๐	๓.๐๖๗	๓.๑๓๒	-๒.๗๕
รวม	๑๑.๓๔๙	๑๑.๙๑๙	๑๒.๐๔๐	๑๒.๙๙๐	๑๓.๐๖๕	๓.๗๕

หมายเหตุ : ^{๑/}ข้อมูลเบื้องต้น (ข้อมูล USDA ณ เมษายน ๒๕๖๘ เนื่องจาก ตุลาคม USDA ไม่มีการเผยแพร่ข้อมูลอันเป็นผลจากนโยบาย Government Shutdown ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๘)

ที่มา : Livestock and Poultry, World Market and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, April ๒๐๒๕

ตารางที่ ๖๓ ปริมาณการนำเข้าเนื้อโคของโลก ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘

หน่วย : ล้านตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘ ^{๑/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
จีน	๓.๐๒๔	๓.๕๐๒	๓.๕๗๗	๓.๗๔๓	๓.๘๒๕	๕.๕๑
สหรัฐอเมริกา	๑.๕๑๗	๑.๕๓๘	๑.๖๙๐	๒.๑๐๓	๒.๒๐๔	๑๑.๑๘
ญี่ปุ่น	๐.๘๐๗	๐.๗๗๗	๐.๗๐๒	๐.๗๓๖	๐.๗๓๐	-๒.๕๒
เกาหลีใต้	๐.๕๘๘	๐.๕๙๕	๐.๕๙๕	๐.๕๗๗	๐.๓๕๗๕	-๐.๗๕
สหราชอาณาจักร	๐.๓๙๓	๐.๔๐๐	๐.๓๘๔	๐.๔๐๓	๐.๔๔๕	๒.๕๙
ชิลี	๐.๔๖๔	๐.๓๕๐	๐.๓๕๖	๐.๓๙๘	๐.๔๐๐	-๑.๖๗
สหภาพยุโรป	๐.๓๒๑	๐.๓๗๒	๐.๓๖๓	๐.๓๙๑	๐.๓๙๕	๔.๗๖
อื่นๆ	๒.๘๒๑	๒.๖๙๕	๒.๖๕๖	๒.๙๖๗	๒.๙๘๓	๒.๑๐
รวม	๙.๙๓๕	๑๐.๒๒๙	๑๐.๓๒๓	๑๑.๓๑๘	๑๑.๕๕๗	๔.๑๒

หมายเหตุ : ^{๑/}ข้อมูลเบื้องต้น (ข้อมูล USDA ณ เมษายน ๒๕๖๘ เนื่องจาก ตุลาคม USDA ไม่มีการเผยแพร่ข้อมูลอันเป็นผลจากนโยบาย Government Shutdown ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๘)

ที่มา : Livestock and Poultry, World Market and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, April ๒๐๒๕

๑.๒ สถานการณ์โคเนื้อของไทย

๑.๒.๑ การผลิต

ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘ การผลิตโคเนื้อของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ ๕.๖๖ ต่อปี เนื่องจากในช่วงหลังจากภาวะโรคระบาดโควิด-๑๙ เศรษฐกิจและธุรกิจท่องเที่ยวและบริการฟื้นตัว ทำให้แนวโน้มความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้น ประกอบกับนโยบายการส่งเสริมการเลี้ยงโคของภาครัฐ ทำให้ผลผลิตออกสู่ตลาดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยปี ๒๕๖๘ ปริมาณการผลิต จำนวน ๑.๑๐๙ ล้านตัว ลดลงจาก ๑.๑๘๐ ล้านตัว ของปี ๒๕๖๗ ร้อยละ ๖.๐๓ เนื่องจากปัจจัยด้านต้นทุนการผลิตที่สูงมาก การนำเข้าเนื้อโคจากต่างประเทศ และการซื้อขายโคมีชีวิตที่ขบเซาส่งผลให้ราคาในประเทศตกต่ำ เกษตรกรประสบภาวะขาดทุน บางส่วนไปขยายการผลิต และเลิกเลี้ยง

➤ ปริมาณการผลิตโคเนื้อรายภาค/จังหวัด

ผลผลิตโคเนื้อในประเทศมีทิศทางลดลงต่อเนื่อง โดยปี ๒๕๖๘ มีปริมาณโคเนื้อ รวม ๙,๕๔๑,๗๖๕ ตัว ลดลงจากปี ๒๕๖๗ จำนวน ๓๖๒,๒๗๒ ตัว คิดเป็นร้อยละ ๓.๖๖ มีปริมาณการผลิต จำนวน ๑,๑๐๗,๗๕๐ ตัว ลดลงจากปี ๒๕๖๗ จำนวน ๗๒,๑๐๙ ตัว คิดเป็นร้อยละ ๖.๑๑ โดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการเลี้ยงโคเนื้อมากที่สุด จำนวน ๕,๓๐๘,๖๘๙ ตัว ปริมาณการผลิต จำนวน ๖๑๖,๓๑๓ ตัว รองลงมาภาคกลาง จำนวน ๑,๖๕๓,๔๗๔ ตัว ปริมาณการผลิต ๑๙๑,๙๖๐ ตัว ภาคเหนือ จำนวน ๑,๔๘๕,๓๖๘ ตัว ปริมาณการผลิต ๑๗๒,๔๔๔ ตัว และภาคใต้ จำนวน ๑,๐๙๔,๒๓๔ ตัว ปริมาณการผลิต ๑๒๗,๐๓๓ ตัว จังหวัดที่มีการเลี้ยงโคเนื้อมากที่สุด ๕ อันดับ ได้แก่ จังหวัดสุรินทร์ อุบลราชธานี นครราชสีมา ศรีสะเกษ และจังหวัดร้อยเอ็ด โดยจังหวัดชุมพร มีการเลี้ยงโคเนื้อ เป็นอันดับที่ ๑๐ ของภาคใต้ จำนวน ๔๔,๐๖๐ ตัว ปริมาณการผลิต จำนวน ๕,๑๑๕ ตัว ซึ่งภาพรวมของปริมาณแม่โค และอัตราการผลิตลดลงจากผลกระทบสะสมของสภาพอากาศที่แห้งแล้งรุนแรงในช่วงปี ๒๕๖๗ และต้นทุนค่าอาหารสัตว์ที่ยังคงทรงตัวอยู่ในระดับสูง

ตาราง ๖๔ แสดงจำนวนโคของประเทศ ภาค จังหวัด (จังหวัดลำดับ ๑-๕) และปริมาณการผลิต ปี ๒๕๖๓-๒๕๖๘

ประเทศ ภาค/จังหวัด	จำนวนโคเนื้อ (ตัว)				ปริมาณการผลิต (ตัว)			
	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	%	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	%
รวมทั้งประเทศ	๙,๖๕๕,๓๘๐	๙,๙๐๔,๐๓๗	๙,๕๕๑,๗๖๕	-๓.๖๖	๑,๒๙๗,๔๗๘	๑,๑๗๙,๘๕๙	๑,๑๐๗,๗๕๐	-๖.๑๑
ภาคเหนือ	๑,๔๘๔,๑๙๐	๑,๕๒๐,๑๖๕	๑,๔๘๕,๓๖๘	-๒.๒๙	๑๙๙,๔๔๔	๑๘๑,๐๙๗	๑๗๒,๔๔๔	-๔.๗๘
ตาก	๒๗๗,๑๐๔	๒๘๕,๙๖๔	๒๘๖,๐๑๙	๐.๐๒	๓๗,๒๓๗	๓๔,๐๖๗	๓๓,๒๐๕	-๒.๕๓
เชียงใหม่	๑๘๙,๙๖๖	๑๙๖,๙๕๑	๒๐๙,๖๖๙	๖.๔๖	๒๕,๕๒๗	๒๓,๔๖๓	๒๔,๓๔๑	๓.๗๔
ลำปาง	๑๕๗,๗๐๕	๑๕๙,๔๕๔	๑๕๕,๒๘๙	-๒.๖๑	๒๑,๑๙๒	๑๘,๙๙๖	๑๘,๐๒๘	-๕.๑๐
สุโขทัย	๑๓๘,๒๐๙	๑๓๒,๒๒๑	๑๑๙,๕๑๙	-๙.๖๑	๑๘,๕๗๒	๑๕,๗๕๑	๑๓,๘๗๖	-๑๑.๙๐
นครสวรรค์	๘๕,๒๑๔	๘๙,๙๘๖	๘๑,๖๗๑	-๙.๒๔	๑๑,๔๕๑	๑๐,๗๒๐	๙,๔๘๒	-๑๑.๕๕
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๕,๔๐๕,๘๗๖	๕,๕๒๓,๐๓๗	๕,๓๐๘,๖๘๙	-๓.๘๘	๗๒๖,๔๓๓	๖๕๗,๙๕๔	๖๑๖,๓๑๓	-๖.๓๓
สุรินทร์	๖๐๕,๙๕๖	๖๒๖,๒๒๖	๖๐๙,๙๑๒	-๒.๖๑	๘๑,๔๒๘	๗๔,๖๐๒	๗๐,๘๐๘	-๕.๐๙
อุบลราชธานี	๕๔๐,๗๐๕	๕๖๓,๘๖๑	๕๕๑,๕๔๒	-๒.๑๘	๗๒,๖๕๙	๖๗,๑๗๒	๖๔,๐๓๑	-๔.๖๘
นครราชสีมา	๕๗๗,๘๒๑	๕๘๘,๑๖๔	๕๓๑,๒๔๐	-๙.๖๘	๗๗,๖๔๕	๗๐,๐๖๗	๖๑,๖๗๔	-๑๑.๙๘
ศรีสะเกษ	๕๔๒,๖๗๗	๕๓๔,๓๗๒	๕๑๔,๑๙๕	-๓.๗๘	๗๒,๖๒๔	๖๓,๖๕๙	๕๙,๖๙๕	-๖.๒๓
ร้อยเอ็ด	๔๑๑,๘๘๘	๔๒๒,๖๕๒	๔๑๕,๑๑๘	-๑.๗๘	๕๕,๓๕๐	๕๐,๓๕๐	๔๘,๑๙๓	-๔.๒๘
ภาคกลาง	๑,๖๒๔,๔๒๐	๑,๗๑๒,๖๑๙	๑,๖๕๓,๔๗๔	-๓.๔๕	๒๑๘,๒๘๘	๒๐๔,๐๒๒	๑๙๑,๙๖๐	-๕.๙๑
กาญจนบุรี	๓๖๐,๔๔๑	๓๙๔,๖๓๘	๓๙๓,๐๐๐	-๐.๔๒	๔๘,๔๓๖	๔๗,๐๑๓	๔๕,๖๒๕	-๒.๙๕
เพชรบุรี	๒๔๘,๓๗๖	๒๕๓,๓๘๒	๒๓๗,๑๙๐	-๖.๓๙	๓๓,๓๗๖	๓๐,๑๘๕	๒๗,๕๓๗	-๘.๗๗
สุพรรณบุรี	๒๒๐,๕๙๐	๒๓๔,๘๗๘	๒๓๖,๘๕๐	๐.๘๔	๒๙,๖๔๓	๒๗,๙๘๑	๒๗,๔๙๗	-๑.๗๓
ประจวบคีรีขันธ์	๒๐๔,๗๒๘	๒๑๐,๔๔๖	๒๐๗,๒๖๔	-๑.๕๑	๒๗,๕๑๑	๒๕,๐๗๐	๒๔,๐๖๒	-๔.๐๒
สระแก้ว	๑๒๖,๑๔๘	๑๒๒,๕๕๑	๑๐๙,๕๗๑	-๑๐.๕๙	๑๖,๙๕๒	๑๔,๕๙๙	๑๒,๗๒๑	-๑๒.๘๖
ภาคใต้	๑,๑๔๐,๘๙๔	๑,๑๔๘,๒๑๖	๑,๐๙๙,๒๓๔	-๔.๗๐	๑๕๓,๓๑๓	๑๓๖,๗๘๖	๑๒๗,๐๓๓	-๗.๑๓
นครศรีธรรมราช	๒๑๕,๗๖๒	๒๑๔,๗๖๙	๒๐๔,๙๓๖	-๔.๕๘	๒๘,๙๙๔	๒๕,๕๘๕	๒๓,๗๙๒	-๗.๐๑
พัทลุง	๑๖๔,๘๔๙	๑๖๓,๗๐๔	๑๕๘,๖๔๙	-๓.๐๙	๒๒,๑๕๒	๑๙,๕๐๒	๑๘,๔๑๘	-๕.๕๖
สงขลา	๑๗๕,๗๖๗	๑๗๖,๐๑๑	๑๕๗,๐๗๘	-๑๐.๗๖	๒๓,๖๑๙	๒๐,๙๖๘	๑๘,๒๓๖	-๑๓.๐๓
นราธิวาส	๙๙,๐๔๗	๑๐๔,๓๙๖	๑๐๗,๓๗๓	๒.๘๕	๑๓,๓๑๐	๑๒,๔๓๗	๑๒,๔๖๕	๐.๒๓
ตรัง	๙๘,๘๘๘	๑๐๐,๒๘๗	๘๓,๑๙๙	-๑๗.๐๔	๑๓,๒๘๘	๑๑,๙๔๗	๙,๖๕๙	-๑๙.๑๕
*ชุมพร	๔๖,๗๐๒	๔๒,๕๗๘	๔๔,๐๖๐	๓.๔๘	๖,๒๗๖	๕,๐๗๒	๕,๑๑๕	๐.๘๕

(๒) การส่งออก

ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘ ปริมาณและมูลค่าการส่งออกโคมีชีวิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตรา ร้อยละ ๖.๑๕ และร้อยละ ๑๑.๒๓ ต่อปี ตามลำดับ ส่วนใหญ่ส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ เวียดนาม สปป.ลาว และมาเลเซีย โดยปี ๒๕๖๘ ส่งออกโคมีชีวิตประมาณ ๒๘๗,๐๐๐ ตัว มูลค่า ๖,๒๓๐ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ปริมาณ ๑๓๗,๒๕๙ ตัว มูลค่า ๓,๑๖๐ ล้านบาท ของปี ๒๕๖๗ ร้อยละ ๑๐๙.๐๙ และร้อยละ ๙๗.๑๗ ตามลำดับ เนื่องจากนโยบายการผลักดันการเปิดตลาดส่งออกไปยังต่างประเทศเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ เพื่อนบ้านที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘ ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์มีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ ๑๖.๘๙ และร้อยละ ๕.๘๙ ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากตลาดส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทยเผชิญกับการแข่งขันจากประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่ อาทิ ออสเตรเลีย บราซิล และสหรัฐอเมริกา ที่สามารถผลิตในปริมาณมาก และมีต้นทุนที่ต่ำกว่า โดยปี ๒๕๖๘ การส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์มีปริมาณ ๘๐ ตัน มูลค่า ๑๗ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ ๔๓ ตัน มูลค่า ๑๔ ล้านบาท ของปี ๒๕๖๗ ร้อยละ ๘๗.๓๘ และร้อยละ ๑๘.๑๔ ตามลำดับ เนื่องจากประเทศเพื่อนบ้านยังคงมีความต้องการอย่างต่อเนื่อง

(๓) การนำเข้า

ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘ ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าโคมีชีวิตมีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ ๘๐.๗๑ และร้อยละ ๖๗.๗๕ ต่อปี โดยปี ๒๕๖๘ การนำเข้าโคมีชีวิต (เฉพาะทำพันธุ์) มีปริมาณ ๖๐ ตัว มูลค่า ๑๖ ล้านบาท ปริมาณเพิ่มขึ้นจาก ๕๖ ตัว ของปี ๒๕๖๗ ร้อยละ ๗.๑๔ ขณะที่มูลค่าลดลงจาก ๑๘ ล้านบาท ของปี ๒๕๖๗ ร้อยละ ๑๓.๖๙ โดยส่วนใหญ่ยังนำเข้าจากสหรัฐอเมริกา และออสเตรเลีย

ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘ ปริมาณการนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทยมีแนวโน้มลดลง ร้อยละ ๑.๔๐ ขณะที่มูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕.๙๑ โดยในปี ๒๕๖๘ การนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทยมีปริมาณ ๔๔,๘๐๐ ตัน มูลค่า ๑๐,๙๐๐ ล้านบาท ปริมาณลดลงจาก ๕๗,๑๐๔ ตัน ของปี ๒๕๖๗ ร้อยละ ๒๑.๕๕ ขณะที่มูลค่าเพิ่มขึ้นจาก ๑๐,๓๙๕ ล้านบาท ของปี ๒๕๖๗ ร้อยละ ๔.๘๖ เนื่องจากภาครัฐมีการส่งเสริมให้บริโภคเนื้อโคคุณภาพภายในประเทศมากขึ้น ส่งผลให้การนำเข้าเนื้อโคจากต่างประเทศลดลง

(๔) ราคา

๑) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘ ราคาโคมีชีวิตที่เกษตรกรขายได้มีแนวโน้มลดลงร้อยละ ๙.๐๘ ต่อปี โดยในปี ๒๕๖๘ ราคาโคมีชีวิตที่เกษตรกรขายได้ ๒๓,๐๒๕ บาทต่อตัว (๕๗.๕๖ บาทต่อกิโลกรัม) ลดลงจาก ๒๙,๐๓๔ บาท ต่อตัว (๗๒.๕๙ บาทต่อกิโลกรัม) ของปี ๒๕๖๗ ร้อยละ ๒๐.๗๐ เนื่องจากในช่วงที่ผ่านมาตลาดซื้อขายโคในประเทศ และต่างประเทศมีภาวะซบเซา ทำให้ราคาโคมีชีวิตมีแนวโน้มลดลง ประกอบกับต้นทุนการเลี้ยงโคที่เพิ่มขึ้น เกษตรกรหลายรายจึงต้องการขายโคมีชีวิตออกไปโดยเร็วเพื่อลดภาวะต้นทุนการเลี้ยงที่สูงขึ้น

๒) ราคาส่งออก

ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘ ราคาส่งออกโคมีชีวิต เนื้อโค และผลิตภัณฑ์ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๗๙ และร้อยละ ๑๓.๒๔ ต่อปี โดยปี ๒๕๖๘ ราคาส่งออกโคมีชีวิตตัวละ ๒๑,๗๑๐ บาท ลดลงจากตัวละ ๒๓,๐๒๐ บาท ของปี ๒๕๖๗ ร้อยละ ๕.๖๙ และราคาส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์กิโลกรัมละ ๒๐๗.๔๕ บาท ลดลงจากกิโลกรัมละ ๓๒๙.๐๔ บาท ของปี ๒๕๖๗ ร้อยละ ๓๖.๙๕

๓) ราคานำเข้า

ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘ ราคานำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโค และผลิตภัณฑ์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐๔.๒๖ และร้อยละ ๑๗.๕๖ ต่อปี ตามลำดับ โดยปี ๒๕๖๘ ราคานำเข้าโคมีชีวิต (เฉพาะทำพันธุ์) ตัวละ ๒๖๔,๕๕๕ บาท ลดลงจากตัวละ ๓๒๘,๔๖๕ บาท ของปี ๒๕๖๗ ร้อยละ ๑๙.๔๕ สำหรับราคาเนื้อโคและผลิตภัณฑ์เฉลี่ยกิโลกรัมละ ๒๔๓.๓๐ บาท สูงขึ้นจากกิโลกรัมละ ๑๘๒.๐๓ ของปี ๒๕๖๗ ร้อยละ ๓๓.๖๖

ตารางที่ ๖๕ ปริมาณการผลิต การส่งออก การนำเข้า และการบริโภคเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘

รายการ	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘ ^{๓/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
การผลิต ^{๑/} (ล้านตัว) (ล้านตันน้ำหนักซาก)	๐.๗๘๐ ๐.๑๓๑	๑.๓๗๓ ๐.๒๓๑	๑.๒๙๗ ๐.๒๑๘	๑.๑๘๐ ๐.๑๙๘	๑.๑๐๙ ๐.๑๘๖	๕.๖๖
การนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ ^{๒/} (ตัน)	๔๘,๖๕๓	๕๕,๗๖๙	๔๙,๒๕๓	๕๕,๗๖๙	๔๔,๘๐๐	-๑.๖๔
การส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ ^{๒/} (ตัน)	๑๕๘	๗๐	๑๓๕	๔๓	๘๐	-๑๖.๘๙
การบริโภค ^{๑/} (ล้านตัว)* (ล้านตันน้ำหนักซาก)**	๐.๕๘๖ ๐.๑๒๒	๑.๓๘๕ ๐.๒๖๐	๑.๒๖๐ ๐.๒๓๖	๑.๐๔๓ ๐.๒๐๒	๐.๘๒๒ ๐.๑๗๑	๓.๙๙ ๔.๔๕

หมายเหตุ : ^{๑/} คำนวณปริมาณโคมีชีวิตที่ผลิตได้ในประเทศบวกการนำเข้าโคมีชีวิต และหักการส่งออกโคมีชีวิต

^{**} คำนวณปริมาณเนื้อโคที่เหลือบริโภคบวกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์นำเข้า และหักการส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์
(ไม่รวมพิกัดศุลกากร ๐๒๐๖.๒๑ ๐๒๐๖.๒๒ ๐๒๐๖.๒๙)

ที่มา : ^{๑/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ^{๒/} กรมศุลกากร

ตารางที่ ๖๖ การส่งออก การนำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘

รายการ	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘ ^{๑/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
การส่งออก - โคมีชีวิต* ปริมาณ (ตัว) มูลค่า (ล้านบาท)	๑๙๘,๑๓๔ ๓,๕๒๗	๑๕๘,๕๐๖ ๓,๔๐๐	๘๗,๕๗๗ ๑,๘๑๓	๑๓๗,๒๕๙ ๓,๑๖๐	๒๘๗,๐๐๐ ๖,๒๓๐	๖.๑๕ ๑๑.๒๓
- เนื้อโคและผลิตภัณฑ์** ปริมาณ (ตัน) มูลค่า (ล้านบาท)	๑๕๘ ๑๖	๗๐ ๒๖	๑๓๕ ๒๕	๔๓ ๑๔	๘๐ ๑๗	-๑๖.๘๙ -๕.๘๙
การนำเข้า - โคมีชีวิต* ปริมาณ (ตัว) มูลค่า (ล้านบาท)	๔,๐๘๐ ๓๗๑	๑๗๐,๐๓๔ ๒,๗๗๑	๕๐,๑๙๔ ๘๕๘	๕๖*** ๑๘	๖๐*** ๑๖	-๘๐.๗๑ -๖๗.๗๕
- เนื้อโคและผลิตภัณฑ์** ปริมาณ (ตัว) มูลค่า (ล้านบาท)	๔๘,๖๕๓ ๕,๖๓๐	๕๕,๗๖๙ ๘,๙๐๕	๔๙,๒๕๓ ๗,๗๕๕	๕๕,๗๖๙ ๑๐,๓๙๕	๔๔,๘๐๐ ๑๐,๙๐๐	-๑.๔๐ ๑๕.๙๑

หมายเหตุ : *รวมโคมีชีวิตอื่นๆ และโคสำหรับทำพันธุ์

^{**} ผลิตภัณฑ์เนื้อโค (พิกัดศุลกากร ๐๒๐๑ ๐๒๐๒ ๐๒๐๖ ๐๒๑๐ ๑๖๐๒.๕๐)

^{***} ปี ๒๕๖๗ และ ปี ๒๕๖๘ มีการนำเข้าเฉพาะโคทำพันธุ์ ^{๑/}ประมาณการ

ที่มา : กรมศุลกากร

ตารางที่ ๖๗ ราคาเนื้อโคที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออกและนำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘

รายการ	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘ ^{๓/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาที่เกษตรกรขายได้ ^{๑/} (บาท/ตัว) (บาท/ กก.)	๓๓,๗๙๐ ๘๔.๔๘	๓๔,๙๒๒ ๘๗.๓๐	๓๒,๔๓๗ ๘๑.๐๙	๒๙,๐๓๔ ๗๒.๕๙	๒๓,๐๒๕ ๕๗.๕๖	-๙.๐๘
ราคาส่งออก ^{๒/} - โคมีชีวิต (บาท/ตัว)* - เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ (บาท/กก.)	๑๗,๘๐๒ ๑๐๔.๐๕	๒๑,๔๕๒ ๓๗๗.๓๕	๒๐,๗๐๖ ๑๘๒.๕๘	๒๓,๐๒๐ ๓๒๙.๐๔	๒๑,๗๑๐ ๒๐๗.๔๕	๔.๗๙ ๑๓.๒๔
ราคานำเข้า ^{๒/} - โคมีชีวิต (บาท/ตัว)* - เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ (บาท/กก.)**	๓๔,๒๔๙ ๑๑๕.๗๑	๑๕,๕๐๗ ๑๕๙.๖๘	๑๕,๗๕๑ ๑๕๗.๔๕	๓๒๘,๔๖๕*** ๑๘๒.๐๓	๒๖๔,๕๙๕*** ๒๔๓.๓๐	๑๐๔.๒๖ ๑๗.๕๖

หมายเหตุ : *รวมโคมีชีวิตอื่นๆ และโคสำหรับทำพันธุ์

**ผลิตภัณฑ์เนื้อโค (พิกัด ๐๒๐๑ ๐๒๐๒ ๐๒๐๓ ๐๒๑๐ ๑๖๐๒.๕๐)

***ปี ๒๕๖๗ และปี ๒๕๖๘ มีการนำเข้าเฉพาะโคทำพันธุ์^{๓/}ประมาณการ

ที่มา : ^{๑/}สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (ราคาโคขนาดน้ำหนัก ๓๕๐ - ๔๕๐ กิโลกรัม

^{๒/}จากการคำนวณตารางที่ ๖

๑.๓ แนวโน้มปี ๒๕๖๙

๑.๓.๑ ของโลก

๑) การผลิต

ปี ๒๕๖๙ คาดว่าการผลิตเนื้อโคจะมีแนวโน้มลดลงจากปี ๒๕๖๘ โดยประเทศสหรัฐอเมริกาและบราซิล ยังคงเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ของโลก

๒) การตลาด

- ความต้องการบริโภค ปี ๒๕๖๙ คาดว่าความต้องการบริโภคเนื้อโคจะมีแนวโน้มลดลงจากปี ๒๕๖๘ โดยสหรัฐอเมริกายังคงเป็นประเทศที่มีการบริโภคมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ จีน และบราซิล
- การส่งออก ปี ๒๕๖๙ คาดว่าการส่งออกเนื้อโคจะมีแนวโน้มลดลงจากปี ๒๕๖๘ โดยบราซิลมีการส่งออกมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ออสเตรเลีย และอินเดีย
- การนำเข้า ปี ๒๕๖๙ คาดว่าการนำเข้าเนื้อโคจะมีแนวโน้มลดลงจากปี ๒๕๖๘ โดยจีนมีการนำเข้ามากที่สุด รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น

๑.๓.๒ ของไทย

๑) การผลิต

ปี ๒๕๖๙ คาดว่าการผลิตโคเนื้อจะมีปริมาณ ๑.๑๔๒ ล้านตัว เพิ่มขึ้นจาก ๑.๑๐๙ ล้านตัว ของปี ๒๕๖๘ ร้อยละ ๓.๐๓ ซึ่งเป็นผลจากนโยบายการส่งเสริมการเลี้ยงโคของภาครัฐ

๒) การตลาด

- ความต้องการบริโภค ปี ๒๕๖๙ คาดว่าความต้องการบริโภคจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี ๒๕๖๘ ซึ่งเป็นผลจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจและส่งเสริมการบริโภคของภาครัฐ ทำธุรกิจภาคบริการการท่องเที่ยวและร้านอาหารฟื้นตัวอย่างต่อเนื่อง

- **การส่งออก** ปี ๒๕๖๙ คาดว่าการส่งออกโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๘ เนื่องจากการผลักดันการส่งออก และเจรจาการเปิดตลาดโคมีชีวิต ตลอดจนเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ไปยังตลาดต่างประเทศ อาทิ จีน ซาอุดีอาระเบีย และมาเลเซีย

- **การนำเข้า** ปี ๒๕๖๙ คาดว่าการนำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี ๒๕๖๘ โดยการนำเข้าเนื้อโคของไทยส่วนใหญ่นำเข้าจากออสเตรเลีย เพื่อบริโภคในประเทศ และใช้เป็นวัตถุดิบในการแปรรูปเพื่อการส่งออก

- **ราคา**

- **ราคาที่เกษตรกรขายได้** ปี ๒๕๖๙ คาดว่าราคาที่เกษตรกรขายได้ จะมีแนวโน้มใกล้เคียงหรือสูงขึ้นเล็กน้อยจากปี ๒๕๖๘

- **ราคาส่งออก และราคานำเข้า** ปี ๒๕๖๙ คาดว่าราคาส่งออกโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ และราคานำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ มีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นจากปี ๒๕๖๘

๑.๔ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิต และการตลาด

๑.๔.๑ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิต

๑) ปัญหาโรคระบาดสัตว์ ทำให้เกษตรกรประสบความเสียหาย และมีค่าป้องกันรักษาโรค ส่งผลให้มีต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น และอาจกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้บริโภค

๒) ค่าใช้จ่ายด้านปัจจัยการผลิตโคเนื้อที่เพิ่มขึ้น ทั้งค่าอาหารสัตว์ ค่าพันธุ์ ค่ายาและวัคซีน ค่าดูแล รักษา และค่าจ้างแรงงาน ทำให้เกษตรกรรายย่อยต้องแบกรับภาระต้นทุนที่สูงขึ้น

๑.๔.๒ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตลาด

๑) มาตรการส่งเสริมการส่งออกโคมีชีวิต และเนื้อโคไปตลาดต่างประเทศ อาทิ มาเลเซีย ซาอุดีอาระเบีย และจีน รวมทั้งการส่งเสริมรณรงค์การบริโภคเนื้อโคไทย เป็นปัจจัยบวกให้ราคามีเสถียรภาพเพิ่มขึ้น

๒) ความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงตามสภาวะเศรษฐกิจ และพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ต้องการบริโภคเนื้อโคที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ตามข้อกำหนดด้านความปลอดภัยทางอาหาร อาทิ การรับรองมาตรฐาน GAP GMP หรือ Halal

๓) การนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากประเทศที่มีต้นทุนต่ำกว่าไทย ส่งผลทำให้เนื้อโคไทยต้องเผชิญการแข่งขันทั้งทางด้านคุณภาพและราคา เกษตรกรรายย่อยจึงควรพัฒนาเข้าสู่ตลาดเฉพาะกลุ่ม อาทิ เนื้อโคขุนคุณภาพสูง เนื้อโคอินทรีย์ รวมทั้งแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย อาทิ เนื้อแดดเดียว ไส้กรอกเนื้อ ไส้อั่วเนื้อ เพื่อสร้างความแตกต่างและเพิ่มมูลค่า

๔) ปัญหาการสู้รบตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา ทำให้มีการปิดด่านระหว่างชายแดนชั่วคราว ผู้ประกอบการจึงต้องเปลี่ยนเส้นทางการขนส่งโคเนื้อไปยังด่านชายแดนไทย-สปป.ลาว ที่เปิดดำเนินการ ส่งผลให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการนำเข้าในเวียดนามอาจชะลอการนำเข้า

๑.๕ ข้อมูลโคเนื้อจังหวัดชุมพร

๑.๑.๔ ข้อมูลการเลี้ยงโคจังหวัดชุมพร

จากผลการสำรวจและขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ/โคขุนในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘ จังหวัดชุมพร มีปริมาณโคเนื้อและเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ ดังนี้ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๔๘,๕๓๑ ตัว ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๔๖,๖๙๗ ตัว พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๔๒,๙๐๗ ตัว พ.ศ. ๒๕๖๗ จำนวน ๔๒,๕๗๘ ตัว และ ปี พ.ศ. ๒๕๖๘ จำนวน ๔๓,๗๓๐ ตัว ซึ่งในปี ๒๕๖๔ มีการเลี้ยงโคพันธุ์และลูกผสมมากที่สุด จำนวน ๓๘,๕๓๑ ตัว คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๓๙ รองลงมาคือโคขุน จำนวน ๕,๑๖๓ ตัว คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๖๓ โคพื้นเมือง จำนวน ๔,๘๓๗ ตัว คิดเป็นร้อยละ ๙.๙๖ โคเนื้อส่วนใหญ่เป็นโคเทศเมืง ๓๒,๑๙๙ ตัว คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๕๖ และเป็นโคเนื้อเทศผู้ ๑๖,๓๓๒ ตัว คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๔๓ โดยมีเกษตรกรผู้เลี้ยงทั้งหมด ๗,๔๔๘ ราย ซึ่งในรอบ ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘) ปริมาณและจำนวนเกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น สูงสุดในปี ๒๕๖๔ และในช่วงปี ๒๕๖๔ ต่อ ๒๕๖๕ ในพื้นที่ จังหวัดชุมพรมีการระบาดของของ โรคล้มปัสกีน (LSD) ในโคเนื้อ ซึ่งเป็นโรคอุบัติใหม่ที่มีอัตราการป่วยและตายสูง ในขณะนั้นยังไม่มีวัคซีน ป้องกันโรค ประกอบกับทางกรมปศุสัตว์มีมาตรการในการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์อย่างเข้มงวด ส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถขายโคเนื้อได้ ทำให้เกษตรกรขาดรายได้หลักจากการเลี้ยงโคเนื้อ จึงมีการชะลอ การเลี้ยงโคเนื้อ ปรับเปลี่ยนไปทำงานภาคเกษตรอื่นๆแทนการเลี้ยงโคเนื้อ ส่งผลให้ในปี ๒๕๖๕ ปริมาณโคเนื้อใน พื้นที่จังหวัดชุมพรลดลงจากปี ๒๕๖๔ ไปถึง -๓.๗๘%

ตารางที่ ๖๘ แสดงปริมาณโคเนื้อจำแนกตามชนิดและจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยง (ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘)

ปี	โคพื้นเมือง				โคพันธุ์และลูกผสม				โคขุน	โคเนื้อทั้งหมด	ผู้เลี้ยงทั้งหมด
	ผู้	เมีย		รวม	ผู้	เมีย		รวม			
		แรกเกิด-โคสาว	ตั้งท้องแรกขึ้นไป			แรกเกิด-โคสาว	ตั้งท้องแรกขึ้นไป				
๒๕๖๔	๑,๖๘๘	๑,๕๓๓	๑,๖๑๖	๔,๘๓๗	๙,๓๖๖	๑๔,๖๙๑	๑๔,๔๗๔	๓๘,๕๓๑	๕,๑๖๓	๔๘,๕๓๑	๗,๓๘๙
๒๕๖๕	๑,๕๗๓	๑,๗๓๗	๑,๖๔๓	๔,๙๕๓	๙,๓๖๕	๑๓,๒๐๒	๑๔,๕๖๙	๓๗,๑๔๖	๔,๕๙๘	๔๖,๖๙๗	๗,๓๓๐
๒๕๖๖	๑,๕๖๒	๑,๗๔๓	๑,๗๑๖	๕,๐๒๑	๘,๖๘๗	๑๒,๐๓๓	๑๓,๕๗๐	๓๔,๒๙๐	๓,๕๙๖	๔๒,๙๐๗	๖,๘๘๐
๒๕๖๗	๑,๕๙๘	๑,๖๖๑	๑,๘๐๒	๕,๐๖๑	๘,๒๖๕	๑๑,๐๖๐	๑๓,๔๙๑	๓๒,๘๑๖	๓,๙๑๐	๔๒,๕๗๘	๖,๗๒๐
๒๕๖๘	๑,๕๖๐	๑,๖๗๗	๑,๗๖๗	๕,๐๐๔	๘,๘๑๔	๑๒,๐๖๔	๑๔,๔๓๐	๓๕,๓๐๘	๓,๔๑๘	๔๓,๗๓๐	๖,๙๐๘

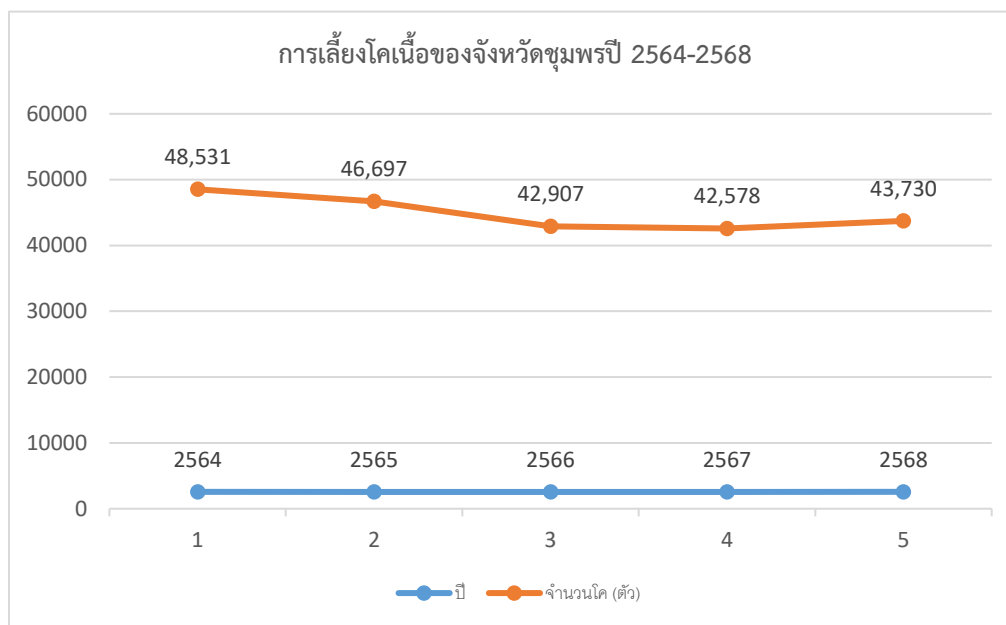
ที่มา : ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชุมพร,ระบบทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ (DLD e-Regist) ข้อมูล ณ เดือน มกราคม ๒๕๖๘

ตารางที่ ๖๙ แสดงจำนวนสัตว์เศรษฐกิจ และอัตราการขยายตัว

สินค้า	๒๕๖๔ (ตัว)	๒๕๖๕ (ตัว)	๒๕๖๖ (ตัว)	๒๕๖๗ (ตัว)	๒๕๖๘ (ตัว)	อัตราการขยายตัว	
						ปี ๒๕๖๗ - ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘
โคเนื้อ	๔๘,๕๖๐	๔๔,๑๕๑	๔๖,๗๐๒	๔๒,๕๗๘	๔๓,๗๓๐	+๒.๗๐	-๙.๙๕

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๘

กราฟแสดงการเลี้ยงโคของจังหวัดชุมพร ปี ๒๕๖๔-๒๕๖๘

การเลี้ยงโคของจังหวัดชุมพรแยกรายอำเภอ ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ เดือนสิงหาคม ๒๕๖๙ มีจำนวนโคทั้งสิ้น ๔๐,๘๑๐ ตัว เกษตรกร จำนวน ๖,๘๔๑ ราย อำเภอท่าแซะ มีการเลี้ยงโคมากที่สุด จำนวน ๑๒,๐๖๕ ตัว เกษตรกร ๑,๘๒๗ ราย รองลงมาอำเภอปะทิว จำนวนโค ๑๐,๘๐๕ ตัว เกษตรกร จำนวน ๑,๒๖๙ ราย อำเภอเมืองชุมพร จำนวนโค ๖,๗๒๑ ตัว เกษตรกร จำนวน ๙๗๐ ราย อำเภอหลังสวน จำนวนโค ๒,๙๑๕ ตัว เกษตรกร จำนวน ๑,๐๐๙ ราย อำเภอสวี จำนวนโค ๒,๘๓๗ ตัว เกษตรกร จำนวน ๖๑๓ ราย อำเภอละแม จำนวนโค ๒,๕๔๔ ตัว เกษตรกร จำนวน ๕๔๙ ราย อำเภอทุ่งตะโก จำนวน ๑,๗๕๙ ตัว เกษตรกร จำนวน ๒๖๓ ราย อำเภอพะโต๊ะ จำนวนโค ๑,๑๖๔ ตัว เกษตรกร จำนวน ๓๔๑ ราย

ตารางที่ ๗๐ แสดงการเลี้ยงโคจังหวัดชุมพร แยกรายอำเภอ ณ วันที่ ๑๐ เดือนสิงหาคม ๒๕๖๙

อำเภอ	โคพื้นเมือง		โคพันธุ์แท้		โคลูกผสม		โคขุน		รวม	
	จำนวนโค (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวนโค (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวนโค (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวนโค (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวนโค (ตัว)	เกษตรกร (ราย)
ท่าแซะ	๓๐๔	๗๙	๒๐๗	๕๕	๑๐,๐๔๓	๑,๖๖๑	๑,๕๑๑	๒๔๘	๑๒,๐๖๕	๑,๘๒๗
ปะทิว	๑,๓๘๘	๒๐๓	๑๐๘	๒๗	๘,๒๑๕	๑,๐๕๑	๑,๐๙๔	๗๕	๑๐,๘๐๕	๑,๒๖๙
เมืองชุมพร	๒๘๔	๕๘	๒๔	๕	๖,๐๕๒	๙๒๗	๓๖๑	๑๒๘	๖,๗๒๑	๙๗๐
หลังสวน	๗๘๑	๒๒๑	๑๘	๕	๒,๐๖๔	๘๔๕	๕๒	๑๑	๒,๙๑๕	๑,๐๐๙
สวี	๒๙๓	๑๐๖	๖๘	๒๒	๑,๓๘๕	๒,๑๙๓	๒๘๓	๖๐	๒,๘๓๗	๖๑๓
ละแม	๑,๕๖๙	๔๓๗	๔๕	๗	๙๙๖	๑๓๓	๓๔	๙	๒,๕๔๔	๕๔๙
ทุ่งตะโก	๑๑๕	๒๖	๖๗	๑๓	๑,๕๑๒	๒๔๐	๖๕	๒๑	๑,๗๕๙	๒๖๓
พะโต๊ะ	๓๑	๑๐	๑๓๓	๔๓	๙๘๐	๒๙๖	๒๐	๒	๑,๑๖๔	๓๔๑
รวม	๓,๘๘๔	๑,๑๔๐	๖๗๐	๑๗๗	๓๑,๒๔๗	๗,๓๔๖	๓,๔๒๐	๕๕๔	๔๐,๘๑๐	๖,๘๔๑

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชุมพร, ณ วันที่ ๑๐ เดือนสิงหาคม ๒๕๖๙

๑.๔.๒ การคาดการณ์การเลี้ยงโคเนื้อ ปี ๒๕๖๙ ของจังหวัดชุมพร

จากข้อมูลจำนวนโคและปริมาณการผลิตโคของจังหวัดชุมพร มีแนวโน้มและทิศทางการเลี้ยงโคลดลงอย่างต่อเนื่อง คาดการณ์และทิศทางอุตสาหกรรมโคเนื้อของจังหวัดชุมพรในปี ๒๕๖๙ มุ่งเน้นการยกระดับการผลิตโคเนื้อ-โคขุนครบวงจรภายใต้โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิต โดยมีการจัดงาน “มหกรรมโคเนื้อชุมพร ครั้งที่ ๑” เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๙ เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากและผลักดันแบรนด์ “โคขุนศรีวิชัย” (Sriwichai Beef) สู่มาตรฐานพรีเมียมและการแข่งขันในระดับสากล นอกจากนี้ ยังเน้นการส่งเสริมมาตรฐานการเลี้ยงโค การเฝ้าระวัง/ป้องกันโรคระบาดสัตว์ และการส่งเสริมโคพื้นเมืองของจังหวัด

๑.๔.๓ ข้อมูลโรงงานฆ่าและแปรรูปผลิตภัณฑ์โค-กระบือ จังหวัดชุมพร

ที่	ชื่อโรงฆ่า	ชื่อผู้ประกอบการ	ที่ตั้ง	ที่กำลังการผลิต
โรงงานฆ่าและแปรรูปผลิตภัณฑ์โค-กระบือ				
๑	โรงฆ่าสัตว์และแปรรูปผลิตภัณฑ์โค-กระบือจังหวัดชุมพร	บริษัท ดี แอนด์ แซด คอนซิลแทนท์ จำกัด	๒๖๒ ถ.เพชรเกษม ม.๗ ต.สลุย อ.ท่าแซะ จ.ชุมพร	๒๐๐ ตัว/วัน
โรงงานฆ่าโค				
๑	โรงฆ่าสัตว์เทศบาลเมืองหลังสวน	เทศบาลเมืองหลังสวน	ม.๒ ถนน หลังสวน-ละแม สายล่าง ต.บ้านควน อ.หลังสวน จ.ชุมพร	๑ ตัว/วัน
๒	โรงฆ่าสัตว์เทศบาลเมืองชุมพร	เทศบาลเมืองชุมพร	ม.๒ ซ.ปรมินทรมรรคร ๓๕ ถ.ปรมินทรมรรครา ต.บางหมาก อ.เมือง จ.ชุมพร	๑ ตัว/วัน
๓	โรงฆ่าสัตว์ซิลมา	นายปรีดา ปาทาน	๑๑๙ หมู่ ๖ ต.นากระตาม อ.ท่าแซะ จ.ชุมพร ๘๖๑๔๐	๕ ตัว/วัน
๔	โรงฆ่าสัตว์บังอี่ชา ค้าเนื้อ	นายอนุชา ปาทาน	๒๖๖ หมู่ ๗ ต.ท่าข้าม อ.ท่าแซะ จ.ชุมพร ๘๖๑๔๐	๑ ตัว/วัน

๑.๔.๔ การรับรองมาตรฐานการผลิตโคเนื้อ

ตารางที่ ๗๑ แสดงข้อมูลการรับรองมาตรฐาน Good Agricultural Practices : GAP ด้านปศุสัตว์

ชนิดฟาร์ม	ปี						จำนวนเกษตรกร	จำนวนฟาร์ม	จำนวนพื้นที่ (ไร่)
	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙			
โคเนื้อ	-	-	-	-	๑	๑	๑	๑	๕
แปลงหญ้า	-	-	-	๑	๑	๑	๑	๑	๘
รวม							๒	๒	๑๓

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๙

ตารางที่ ๗๒ ตารางแสดงข้อมูลการรับรองมาตรฐานฟาร์มโคขุนปลอดภัยเนื้อแดง Good farming management : GFM ด้านปศุสัตว์

ชนิดฟาร์ม	จำนวนฟาร์ม
โคเนื้อ	๑๐
รวม	๑๐

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชุมพร ข้อมูล ณ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๑.๔.๕ ข้อมูลกลุ่มเลี้ยงโคเนื้อจังหวัดชุมพร

กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ จำนวน ๑๘ กลุ่ม ใน ๔ อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอท่าแซะ จำนวน ๑๑ กลุ่ม อำเภอปะทิว จำนวน ๕ กลุ่ม อำเภอเมืองชุมพร จำนวน ๑ กลุ่ม อำเภอสวี จำนวน ๑ กลุ่ม

ที่	อำเภอ	ชื่อกลุ่ม
๑	ท่าแซะ	๑. กลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อคุณภาพสูง นกส.๔ สทพ.นทพ (เครือข่ายโคศรีวิชัย) ๒. กลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อนากระตาม ๓. กลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อแปรรูปเพื่อการส่งออก ๔. กลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อบ้านสามล้าน ๕. กลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อบ้านเกาะอม ๖. กลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อทรัพย์อนันต์ ๗. กลุ่มเลี้ยงวัวทำข้าม – รับร่อ ๘. กลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้านหัวว่าว ๙. กลุ่มผู้เลี้ยงโคบ้านห้วยใหญ่ ๑๐. กลุ่มการเลี้ยงโคเพื่อลูกผสมบ้านนาลึก
๒	ปะทิว	๑. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงโคขุนบ้านดอนยาง ๒. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคเนื้อ เขาตินสอ ๓. กลุ่มโคเนื้อบ้านหัวนอน ม.๕ ๔. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคนม-โคเนื้อ ชุมพรก้าวหน้า ๕. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผู้เลี้ยงโคกระบือตำบลสะพลี
๓	เมืองชุมพร	- วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อตำบลวังไผ่ (บ้านหุนบ)
๔	สวี	- กลุ่มผู้เลี้ยงโคตำบลวิสัยใต้ ภายใต้ ธคก.

๑.๔.๖ วิเคราะห์สถานการณ์โคเนื้อของจังหวัดชุมพร

จังหวัดชุมพรการตลาดโคเนื้อเกิดจากผู้ประกอบการค้าโคเนื้อ/โคขุน มีชีวิต ทั้งในพื้นที่และต่างจังหวัดเป็นผู้รวบรวมและนำส่งจำหน่ายไปต่างจังหวัดและต่างประเทศซึ่งราคาจำหน่ายโคเนื้อของเกษตรกรขึ้นอยู่กับราคาของผู้ประกอบการรวมถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ความต้องการสายพันธุ์โคเนื้อ คุณภาพโคเนื้อ/โคขุน ค่าใช้จ่ายในการขนส่ง เป็นต้น ส่งผลให้ราคาโคเนื้อ/โคขุน ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕ มีราคาค่อนข้างดี ประกอบกับโรคลัมปีสกินที่เคยระบาดในพื้นที่เป็นช่วงเวลาสั้นๆ ปัจจุบันไม่พบการระบาดของโรค และกรมปศุสัตว์มีการนำเข้าวัคซีนป้องกันโรคลัมปีสกินมาบริการให้เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ ส่วนในปี พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๖๗ ราคาโคเนื้อตกต่ำลงจากปัจจัยภายนอกเช่นการนำเข้าเนื้อโค ส่งผลให้เกษตรกรที่เคยเลี้ยงโคเนื้อ/โคขุน ขะลอการเลี้ยงหรือเลิกเลี้ยงไปบางส่วน ส่วนเกษตรกรที่มีช่องทางการตลาด (เนื้อคุณภาพสูง) ยังมีการเลี้ยงโคเนื้อ/โคขุนอยู่เนื่องจากเกษตรกรกลุ่มนี้ไม่ได้รับผลกระทบ และใน ปี พ.ศ.๒๕๖๖ การเปิดดำเนินการของโรงงานแปรรูปโคเนื้อจังหวัดชุมพร ในช่วงแรกรับซื้อโคเข้าโรงงานในราคาสูงจึงสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรสนใจเลี้ยงโคเนื้อ/โคขุนเพิ่มขึ้น

สักระยะหนึ่ง และในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ราคาโคเนื้อปรับตัวสูงขึ้นกว่าในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ คาดการณ์สถานการณ์ในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ เกษตรกรมีแนวโน้มกลับมาเลี้ยงโคเนื้อ/โคขุนในพื้นที่จังหวัดชุมพรเพิ่มขึ้น

❖ ปัญหา/อุปสรรคและแนวทางแก้ไข

ปัญหา/ความต้องการ	ข้อเสนอแนะ/แนวทางการพัฒนา
๑. เนื่องจากพื้นที่จังหวัดชุมพร เป็นพื้นที่กั้นชนด้านการป้องกันโรคสัตว์ (Bumper Zone) ซึ่งมักจะพบปัญหาการเกิดโรคระบาดสัตว์ที่สำคัญต่อการผลิตในหลายโรค เช่น โรคปากและเท้าเปื่อย และปัจจุบันพบการระบาดของโรคล้มปี่ สกีนส์ ในพื้นที่ตอนบนของจังหวัด ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ติดกับจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ส่งผลให้เกษตรกรเกิดความวิตกกังวลต่อการเกิดโรค และอาจส่งผลต่อต้นทุนการผลิต ซึ่งผลจากการเกิดโรคดังกล่าว อาจมีส่วนในการลดจำนวนเกษตรกรและปริมาณการเลี้ยงได้ในอนาคต	การให้คำปรึกษาด้านการเลี้ยง การส่งเสริม และการเพิ่มช่องทางการตลาดโคเนื้อให้กับเกษตรกร ในช่วงปี ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕ ทราบว่า ในด้านการผลิตโคเนื้อของเกษตรกร โดยส่วนน้อยที่มีปัญหาด้านการผลิต ซึ่งพบว่าเมื่อเกิดปัญหาด้านการผลิต เช่น เมื่อโคป่วย ส่วนใหญ่เกษตรกรจะหารือเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ผู้มีหน้าที่ผสมเทียมเข้าแก้ไข จึงไม่มีปัญหาด้านการผลิต แต่ในส่วนด้านการตลาด จะพบปัญหาด้านการเคลื่อนย้าย โดยจะมีปัญหาเฉพาะการเคลื่อนย้ายสัตว์เข้าพื้นที่ปลอดโรคระบาดสัตว์เท่านั้น ที่ส่งผลให้ราคาจำหน่ายโคเนื้อ/โคขุน ถูกกด แต่เกษตรกรยังพอใจในผลตอบแทนที่ได้รับ และคาดว่าจะมีปริมาณการเลี้ยงคงเดิม จึงเห็นควรส่งเสริมให้เกษตรกรดำเนินการพัฒนาฟาร์มให้ได้มาตรฐานเพื่อสะดวกต่อการขออนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์เข้าเขตปลอดโรค
๒. ราคาโคเนื้อ/โคขุนตกต่ำ ไม่คุ้มทุนในการผลิต	๑. พัฒนาสายพันธุ์โคเนื้อ/โคขุน เพื่อรองรับตลาดเนื้อคุณภาพสูง ซึ่งราคาซื้อขายเนื้อโคขึ้นอยู่อยู่กับคุณภาพของเนื้อ ราคาจะต่างจากการขายให้พ่อค้าทั่วไป ได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่ากว่าหากทำได้ถึงเกรดที่ตลาดเนื้อต้องการ ๒. การใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาเป็นสูตรอาหารในการเลี้ยงโคเนื้อ/โคขุน เพื่อลดต้นทุนการผลิต ๓. สร้างการรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร เพื่อการผลิต จำหน่าย สร้างอำนาจต่อรองในการซื้อ ขายโคเนื้อ/โคขุน และอาหารสัตว์ ๔. สร้างอัตลักษณ์ให้โคในท้องถิ่นเพื่อการสร้างมูลค่าเพิ่ม ๕. กำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาราคาโคเนื้อตกต่ำของกรมปศุสัตว์

๒. การวิเคราะห์สถานการณ์ สภาพแวดล้อม และแนวโน้ม

๒.๑ SWOT Analysis

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตร สภาพแวดล้อม และแนวโน้ม ด้านการผลิตทุเรียน โดยใช้ SWOT Analysis เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์ที่เป็นโอกาส อุปสรรค และ สถานภาพที่จุดแข็ง จุดอ่อนด้านการเกษตรของจังหวัด โดยพิจารณาจากข้อมูลผลการดำเนินงานของจังหวัดชุมพรที่ผ่านมา สถานการณ์การพัฒนาจังหวัดชุมพรในมิติต่าง ๆ ดังนี้

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
S๑ วิถีชีวิตของเกษตรกรผูกพันกับการเลี้ยงโค เพื่อเป็นอาชีพเสริม และสร้างรายได้ โดยใช้โรงงานในครัวเรือนเป็นหลัก	W๑ ราคาโคเนื้อตกต่ำลงจากปัจจัยภายนอก เช่น การนำเข้าเนื้อโค ส่งผลให้เกษตรกรที่เคยเลี้ยงโคเนื้อ/โคขุน ขะลอการเลี้ยง หรือเลิกเลี้ยงไปบางส่วน จำนวนโคลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี ๒๕๖๔-๒๕๖๘
S๒ มีเกษตรกรรุ่นใหม่ให้ความสนใจและหันมาเลี้ยงโคเนื้อเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีศักยภาพ มีความรู้สามารถพัฒนาให้เป็นผู้ประกอบการเปลี่ยนแปลงได้	W๒ เกษตรกรขาดการแปรรูปพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าโคเนื้อ/โคขุน ส่วนใหญ่ยังทำลูกชิ้น หรือนิยมบริโภคในรูปเนื้อสด
S๓ มีแหล่งวัตถุดิบอาหารสัตว์จำนวนมาก รวมทั้งผลพลอยได้จากการเกษตร เช่น หญ้า ปาล์มสับเปลือกทุเรียน	W๓ เกษตรกรรายย่อยไม่สามารถกำหนดราคาโคเนื้อ/โคขุนเองได้ เนื่องจากการตลาดโคเนื้อเกิดจากประกอบการค้าโคเนื้อ/โคขุน มีชีวิต ทั้งในพื้นที่และต่างจังหวัดเป็นผู้รวบรวมและนำส่งจำหน่ายไปต่างจังหวัดและต่างประเทศ
S๔ มีโรงงานฆ่าและแปรรูปผลิตภัณฑ์โค-กระบือที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ รองรับการฆ่าโคได้ ๒๐๐ ตัว/วัน และมีช่องทางตลาดรองรับการแปรรูปเนื้อโค	W๔ ฟาร์มโคที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP มีน้อย ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย
S๕ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อมีการรวมกลุ่ม เพื่อรวมตัวกันผลิต และจำหน่ายโค ปัจจุบันมีกลุ่มโคในจังหวัดจำนวน ๑๘ กลุ่ม	W๕ โรงฆ่าสัตว์มาตรฐานสากลยังไม่เพียงพอ การตัดแต่งและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยังมีน้อย ผู้ประกอบการขาดความรู้ในการจัดการหลังการฆ่า เช่น การเก็บรักษา การตัดแต่งแยกชิ้นส่วนตามการใช้ประโยชน์ การบ่มเนื้อ
S๖ ความต้องการบริโภคเนื้อโคของผู้บริโภคเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง	W๖ จังหวัดชุมพรกำลังเผชิญกับการขาดแคลนแรงงานด้วยสถานการณ์ปัจจุบันแรงงานภาคเกษตรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรผู้สูงอายุ
S๗ มีแหล่งเงินทุนที่พร้อมสนับสนุนเกษตรกรในการเข้าถึงแหล่งทุน (เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรฯ/ธกส.)	W๗ ขาดการสร้างตราสัญลักษณ์ การสร้างแบรนด์ให้เนื้อโคชุมพรเป็นที่รู้จัก และกระตุ้นการบริโภคเนื้อโคที่ผลิตในจังหวัด

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
S๘ โคนี้อมีความหลากหลายทางพันธุกรรม เป็นข้อดีในการตอบสนองความต้องการเนื้อโคของตลาด ที่มีความต้องการที่หลากหลาย	W๘ ต้นทุนการเลี้ยงโคสูง ทั้งค่าอาหารสัตว์ ค่าพันธุ์ ค่ายาและวัคซีน ค่าดูแลรักษา และค่าจ้างแรงงาน ทำให้เกษตรกรรายย่อยต้องแบกรับภาระต้นทุนที่สูงขึ้น
-	W๙ ขาดระบบการเชื่อมโยงข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น ข้อมูลด้านการตลาด ราคา โรค โรงฆ่า อื่นๆ) ส่งผลให้ไม่สามารถนำข้อมูลพื้นฐานที่มีอยู่ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
-	W๑๐ โคนี้อในจังหวัดชุมพร ยังขาดการพัฒนาสายเลือดที่มีประสิทธิภาพที่จะให้ลูกโคคุณภาพ ทำให้ลูกโคคุณภาพมีน้อย
-	W๑๑ มาตรการการบังคับใช้การทำเครื่องหมายประจำสัตว์ยังไม่ครอบคลุม ทำให้การตรวจสอบย้อนกลับไม่สามารถดำเนินการได้ทั้งระบบ
โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threat)
O๑นโยบายและผู้บริหารทั้งในระดับส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้ความสำคัญในการพัฒนาโคนี้อ เพื่อสร้างอาชีพและเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร	T๑ปัญหาโรคระบาดสัตว์ มาตรการควบคุมเข้มงวด ทำให้เกษตรกรประสบความเสียหาย และมีค่าป้องกันรักษาโรค ส่งผลให้มีต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น และอาจกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้บริโภค
O๒มีสถาบันอุดมศึกษา ตั้งอยู่ในพื้นที่เป็นโอกาสในการบูรณาการเพื่อการพัฒนางานวิจัย และเป็นแหล่งองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ แก่เกษตรกร	T๒การกีดกันทางการค้าต่างๆ ด้วย นโยบายหรือมาตรการที่ไม่ใช่ภาษีมีมากขึ้น กฎระเบียบและเงื่อนไขการนำเข้าของประเทศจีนซึ่งเป็นคู่ค้าหลัก
O๓การพัฒนาเทคโนโลยีทางการเกษตรและการจัดการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตไม้ผล การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ช่วยเพิ่มโอกาสในการผลิตไม้ผลที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	T๓การนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากประเทศที่มีต้นทุนต่ำกว่าไทย ส่งผลทำให้เนื้อโคไทยต้องเผชิญการแข่งขันทั้งด้านคุณภาพและราคา
O๔ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นช่องทางให้เกษตรกรและผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารความรู้และเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น และยังเป็นช่องทางใหม่ในการจำหน่ายสินค้าผ่านระบบออนไลน์	T๔ปัญหาการสู้รบตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา ทำให้มีการปิดด่านระหว่างชายแดนชั่วคราว ผู้ประกอบการจึงต้องเปลี่ยนเส้นทางการขนส่งโคเนื้อไปยังด่านชายแดนไทย-สปป.ลาว ที่เปิดดำเนินการ

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
	ส่งผลให้มูลค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการนำเข้าเวียดนามอาจจะลดการนำเข้า
O๕ การพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ (Southern Economic Corridor : SEC) เชื่อมโยง ๔ จังหวัด (ชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี และ นครศรีธรรมราช) ส่งผลให้เกิดการพัฒนาในหลายโครงการ ซึ่งเป็นโอกาสให้จังหวัดสามารถยกระดับการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรและเพื่อการส่งออกที่เพิ่มขึ้น	T๕ การลักลอบนำเข้าโคเนื้อมีชีวิต เนื้อโคเถื่อน เครื่องใน และหนังโคเถื่อน จากต่างประเทศอาจทำให้มีโรคต่างๆ ที่ยังไม่เคยปะปนเข้ามาในประเทศไทย และกระทบกับราคาโคตกต่ำ
O๖ ความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงตามสถานะเศรษฐกิจ และพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ต้องการบริโภคเนื้อโคที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ตามข้อกำหนดด้านความปลอดภัยทางอาหาร อาทิ การรับรองมาตรฐาน GAP, GMP หรือ Halal	T๖ ความต้องการของตลาดโคเนื้อ โดยเฉพาะตลาดต่างประเทศต้องการโคเนื้อที่มาจากฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP แต่เกษตรกรไม่เห็นความสำคัญเนื่องจาก ราคาจำหน่ายโคเนื้อจากฟาร์มทั่วไปไม่มีความแตกต่างกับฟาร์มที่ได้มาตรฐาน GAP
O๗ มาตรการส่งเสริมการส่งออกโคมีชีวิต และเนื้อโคไปตลาดต่างประเทศ อาทิ มาเลเซีย ซาอุดีอาระเบีย และจีน รวมทั้งการส่งเสริมรณรงค์การบริโภคเนื้อโคเป็นปัจจัยบวกให้ราคามีเสถียรภาพเพิ่มขึ้น	T๗ เครื่องจักรกลทางการเกษตร/เทคโนโลยีขนาดย่อมมีราคาแพง

๒.๒ TOW's Matrix

SO	ST
S๑O๑ พัฒนาศักยภาพการเลี้ยงโคด้วยงานวิจัย และเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการลดต้นทุนการผลิตสู่การสร้างรายได้ที่มั่นคงของเกษตรกร	S๔T๓ ส่งเสริมพัฒนาด้านการตลาด การแปรรูปเนื้อโค เป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายได้มาตรฐาน ลดการนำเข้าเนื้อโคจากต่างประเทศ
S๒,๔O๕ ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการเลี้ยงโค สร้างมูลค่าการส่งออกรองรับพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้	S๖T๖ เสริมสร้างความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเนื้อโคที่มีความปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และเพียงพอจากระบบการจำหน่ายที่หลากหลายได้มาตรฐาน
S๕O๑,๖ สร้างความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร/เกษตรกรรุ่นใหม่ ให้สามารถบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนองค์กรให้มีความก้าวหน้า และพัฒนาระบบการผลิตโคเนื้อเชิงอุตสาหกรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน	S๘T๗ ส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรมด้านการผลิตตลอดห่วงโซ่การผลิตจนถึงการบริโภค โดยการสร้างความเข้มแข็งด้านวิชาการ วิจัย และนวัตกรรมทางการผลิตเนื้อโคเชิงอุตสาหกรรม

WO	WT
W๑O๑ จัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนโคเนื้อให้สอดคล้องกับนโยบายของผู้บริหารทั้งในระดับกระทรวงและพื้นที่จังหวัด เพื่อกำหนดมาตรการ/แนวทางการแก้ไขปัญหาให้ชัดเจน	W๒,๓T๕ เฝ้าระวังและดำเนินการเข้มงวดทางกฎหมายกับการนำเข้าโคเนื้อ เนื้อโคผิดกฎหมาย และการใช้สารเร่งเนื้อแดง
W๓O๔ ส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งเป็นช่องทางให้เกษตรกรและผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารความรู้และเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น และยังเป็นช่องทางใหม่ในการจำหน่ายสินค้าผ่านระบบออนไลน์	W๔T๑ จัดทำฐานข้อมูลโคเนื้อของจังหวัดให้เป็นปัจจุบัน และมีข้อมูลครบถ้วน ถูกต้อง เพื่อให้สามารถวางแผนการผลิต และเชื่อมโยงด้านการตลาด
W๔O๕ ยกระดับมาตรฐานการเลี้ยงโคตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ (ฟาร์ม GAP GMP Halal โรงฆ่าที่ได้มาตรฐาน	W๑๐T๑ พัฒนาสายพันธุ์โคเนื้อ/โคขุน เพื่อรองรับตลาดเนื้อคุณภาพสูง ซึ่งราคาซื้อขายเนื้อโคขึ้นอยู่กับคุณภาพของเนื้อ ราคาจะต่างจากการขายให้พ่อค้าทั่วไป ได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่ากว่าหากทำได้ถึงเกรดที่ตลาดเนื้อต้องการ

๓. เป้าหมายและประเด็นการพัฒนาโคเนื้อของจังหวัด ๕ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๓

๓.๑ เป้าหมายการพัฒนา

“เป็นศูนย์กลางการผลิต การตลาด ผลิตภัณฑ์โคเนื้อคุณภาพที่มีศักยภาพสูงในการแข่งขันทั้งในและต่างประเทศ”

๓.๒ เป้าหมายการพัฒนาการเกษตรของจังหวัด ๕ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๓

ยกระดับคุณภาพโคเนื้อจังหวัดชุมพรแบบครบวงจร หมายถึง การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมและเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ที่เหมาะสมมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงโค รวมถึงการต่อยอดภูมิปัญญาทางการเกษตร ตลอดห่วงโซ่ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง ปลายทาง ให้โคเนื้อและผลผลิตภัณฑ์เนื้อโคมีคุณภาพตามมาตรฐานความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มและรายได้สุทธิที่เพิ่มขึ้นของเกษตรกร

ผู้นำการส่งออกโคเนื้อคุณภาพสูง หมายถึง การพัฒนาให้จังหวัดชุมพรเป็นแหล่งเลี้ยงโคเนื้อ/โคขุนเพื่อการส่งออก และการบรรลุเป้าหมายการเพิ่มมูลค่าการส่งออกและเกษตรกรมีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น รวมถึงการเพิ่มขึ้นของจำนวนโคคุณภาพรองรับคุณภาพตามมาตรฐาน GAP GMP Halal

๔. แผนพัฒนาโคเนื้อของจังหวัดชุมพร ระยะ ๕ ปี พ.ศ. ๒๕๖๙ - ๒๕๗๓

จังหวัดชุมพรได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรของจังหวัดแล้ว ต้องมีการกำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายการพัฒนา ที่จะบ่งบอกถึงความสำเร็จ โดยต้องสอดคล้องกับตัวชี้วัดในยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทการพัฒนาประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในหมวดหมู่ที่เชื่อมโยงกัน แผนพัฒนาจังหวัดชุมพร แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และแผนปฏิบัติการด้านโคเนื้อ พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ เพื่อเกิดความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนี้

๔.๑ พันธกิจ

๑) สร้างและพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านโคเนื้อที่เป็นปัจจุบัน มีความถูกต้องแม่นยำสามารถใช้ประโยชน์ได้จริง และเข้าถึงการใช้ประโยชน์ได้ง่าย

๒) เสริมสร้างความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเนื้อโคที่มีความปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และเพียงพอจากระบบการจำหน่ายที่หลากหลายได้มาตรฐาน

๓) ส่งเสริมการพัฒนาด้านการตลาดในประเทศและการส่งออกโคเนื้อ เนื้อโค ผลิตภัณฑ์เนื้อโค และหนังโค ไปตลาดในภูมิภาคและตลาดโลก

๔) สร้างความเข้มแข็งและความสามารถของระบบการผลิตพันธุ์โคต้นน้ำด้านพันธุกรรม ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และสมรรถนะการผลิต ให้มีปริมาณเพียงพอ มีคุณภาพเหมาะสมต่อการสนับสนุนการผลิตอุตสาหกรรมโคเนื้อทุกระดับ

๕) สร้างความเข้มแข็ง และยกระดับการผลิตของเกษตรกรรายย่อย เอกชนให้สามารถเลี้ยงโคเนื้อเชิงอุตสาหกรรมตอบสนองต่อความต้องการทั้งในและต่างประเทศ สร้างรายได้ เพิ่มความสามารถ และลดความยากจนของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อได้อย่างยั่งยืน

๖) รับรองระบบโครงสร้างพื้นฐานในกระบวนการแปรรูปโคเนื้อและเนื้อโคที่ได้มาตรฐาน และเพียงพอ มีความสามารถในการบริหารจัดการในกระบวนการฆ่า ซ้ำแหละ ตัดแต่งซาก แปรรูปผลิตภัณฑ์เนื้อโค เครื่องใน การแปรรูปหนัง

๗) สร้างความเข้มแข็งขององค์กรภาครัฐ เกษตรกร เอกชน ในการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายหรือสมาคมที่เป็นทางการ ให้สามารถบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนองค์กรให้มีความก้าวหน้า และพัฒนาระบบการผลิตโคเนื้อเชิงอุตสาหกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถแข่งขัน

๔.๒ วัตถุประสงค์

๑) สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร องค์กรเกษตรกร เอกชน ผู้ประกอบอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ

๒) เพื่อพัฒนาระบบการผลิตพันธุ์โคต้นน้ำด้านพันธุกรรมด้านโครงสร้างพื้นฐาน และสมรรถนะการผลิตให้มีปริมาณเพียงพอ มีคุณภาพเหมาะสมต่อการสนับสนุนการผลิตในอุตสาหกรรมโคเนื้อทุกระดับ

๓) เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันในทุกระดับ

๔) เพื่อรักษาเสถียรภาพตลาดการเลี้ยงโคเนื้อและการผลิตเนื้อโคคุณภาพให้เพียงพอต่อการบริโภคในประเทศและส่งออก

๔.๓ เป้าหมายและตัวชี้วัด

- ๑) รายได้ของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕
- ๒) การบริโภคเนื้อโคจังหวัดชุมพร/ไทยเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕
- ๓) อัตราการเพิ่มประชากรโคเนื้อ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี
- ๔) ลดต้นทุนค่าอาหารในการผลิตโคเนื้อในทุกกระบบ อย่างน้อยร้อยละ ๑๐
- ๕) โคเนื้อมีการแปรรูป พัฒนาผลิตภัณฑ์ และมีการสร้างแบรนด์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕

๕. ประเด็นและแนวทางการพัฒนาโคเนื้อของจังหวัดชุมพร ระยะ ๕ ปี พ.ศ. ๒๕๖๙ - ๒๕๗๓

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ รักษาและขยายตลาดบริโภคเนื้อโคจังหวัดชุมพร

วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างและรักษาเสถียรภาพด้านความมั่นคงทางอาหารจากเนื้อโคไทย โดยสามารถพึ่งพาตนเองด้วยการเพิ่มปริมาณการผลิตภายในจังหวัด ขยายโอกาสทางการตลาดโคเนื้อ และการบริโภคทั้งในจังหวัดและส่งออก รวมทั้ง ลด ละ เลิกการนำเข้าเนื้อโคและโคมีชีวิต

ตัวชี้วัด

- ๑) รายได้ของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕
- ๒) การบริโภคเนื้อโคจังหวัดชุมพร/ไทยเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕

แนวทางการพัฒนา

- ๑) การเฝ้าระวังและดำเนินการทางกฎหมายกับการนำเข้าโคเนื้อ เนื้อโคผิดกฎหมาย และการใช้สารเร่งเนื้อแดง
- ๒) การสร้างคุณภาพ ความเชื่อมั่น ความปลอดภัยด้านอาหาร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ผลักดันการเพิ่มปริมาณและคุณภาพโคเนื้อ

วัตถุประสงค์ เพื่อสามารถผลิตโคเนื้อและเนื้อโคในเชิงอุตสาหกรรมเพื่อการบริโภคภายในจังหวัด/ประเทศ และเหลือเพื่อการส่งออก

ตัวชี้วัด

- ๑) อัตราการเพิ่มประชากรโคเนื้อ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี
- ๒) ฟาร์มโคเนื้อ และผลิตภัณฑ์เนื้อโค ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕

แนวทางการพัฒนา

- ๑) พัฒนาปรับปรุงสายพันธุ์โคเนื้อทั้งระบบเพื่อตอบสนองตลาดโคเนื้อทุกระดับ
- ๒) การสร้างความมั่นคงในอาชีพให้แก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร
- ๓) การสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่การผลิต และการสร้างโอกาสจากเนื้อนำเข้า

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อ พัฒนาผลิตภัณฑ์ และสร้างอัตลักษณ์เนื้อโคชุมพร

วัตถุประสงค์ เพื่อลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงโคเนื้อด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมจัดการด้านอาหารโคเนื้อ

ตัวชี้วัด

- ๑) ลดต้นทุนค่าอาหารในการผลิตโคเนื้อในทุกระบบ อย่างน้อยร้อยละ ๑๐
- ๒) โคเนื้อมีการแปรรูป พัฒนาผลิตภัณฑ์ และมีการสร้างแบรนด์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕

แนวทางการพัฒนา

- ๑) การใช้เทคโนโลยี/นวัตกรรมเพื่อเพิ่มปริมาณ คุณภาพ และประสิทธิภาพ (ลดต้นทุน) การผลิตวัตถุดิบอาหารโคเนื้อ
- ๒) การใช้ประโยชน์นวัตกรรมอาหารสัตว์และระบบการจัดการให้อาหารโคเนื้อ
- ๓) สร้างมูลค่าเพิ่มโคเนื้อและเพิ่มช่องทางการจำหน่ายและค้นหาตลาดใหม่

๖. สรุปประเด็นการพัฒนาและมาตรการตามแผนพัฒนาโคเนื้อของจังหวัดชุมพร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ รักษาและขยายตลาดบริโภคเนื้อโคจังหวัดชุมพร

ประเด็นการพัฒนา	แนวทางการพัฒนา	มาตรการตามแผน
๑. รักษาและขยายตลาดบริโภคเนื้อโคจังหวัดชุมพร	๑.๑ การเฝ้าระวังและดำเนินการทางกฎหมายกับการนำเข้าโคเนื้อ เนื้อโคผิดกฎหมาย และการใช้สารเร่งเนื้อแดง	๑. ด้านเทคโนโลยี การวิจัยพัฒนาวิธีทดสอบสารเร่งเนื้อแดงให้สามารถนำไปใช้ตรวจสอบให้รู้ผลได้อย่างรวดเร็ว และให้มีห้องปฏิบัติการที่สามารถรองรับและตรวจสอบสารเร่งเนื้อแดงให้รวดเร็ว ถูกต้องตามมาตรฐานสากล ๒. การบริหารจัดการ • ยกระดับประสิทธิภาพและบังคับใช้กฎหมายตามหลักธรรมาภิบาลของด่านกักกันสัตว์ด้านศุลกากร โดยการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องถ่ายทอดความรู้ร่วมกันในการบังคับใช้กฎหมาย • การบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดกับผู้ลักลอบนำเข้าโคมีชีวิต/เนื้อโค • รมรณรงค์/ประชาสัมพันธ์ให้ใช้สารเร่งเนื้อแดงตลอดห่วงโซ่อุปทาน

ประเด็นการพัฒนา	แนวทางการพัฒนา	มาตรการตามแผน
		• ผลักดันให้เกิดการตรวจสอบแหล่งที่มาของเนื้อและผลิตภัณฑ์เนื้อที่จำหน่ายในตลาดทุกระดับ ๓. การสร้างแรงจูงใจ • สร้างกระแสการบริโภคเนื้อโคที่ได้รับการรับรองมาตรฐานให้กับผู้บริโภค ทำให้ผู้บริโภคตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยในการบริโภคเนื้อโคผ่านสัญลักษณ์ เช่น สินค้า Q การขึ้นทะเบียนความปลอดภัยจุดจำหน่ายปลอดภัย ร้านอาหาร
	๑.๒ การสร้างคุณภาพ ความเชื่อมั่น ความปลอดภัย ด้านอาหาร	๑. ด้านเทคโนโลยี • สนับสนุนการวิจัยพัฒนาวิธีการทดสอบเพื่อนำไปใช้ตรวจสอบด้านความปลอดภัยในอาหารสำหรับเนื้อโคให้รู้ผลอย่างรวดเร็ว ๒. ด้านการบริหารจัดการ • ยกระดับโรงฆ่าที่มีอยู่เดิมให้มีความเพียงพอทั้งปริมาณและคุณภาพ • ใช้ประโยชน์จากการทำ Zoning ของเขตปลอดโรค ปรับปรุงและพัฒนาโรงฆ่าให้ได้มาตรฐาน • ส่งเสริม สนับสนุนให้มีศูนย์รวบรวมและตัดแต่งแปรรูป และกระจายสินค้าที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน และมีความหลากหลาย • ส่งเสริมการรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ • ส่งเสริม และพัฒนาการผลิตโคเนื้อให้ปลอดจากโรคระบาดสำคัญ และได้รับรองเป็นฟาร์มปลอดโรค • พัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) เพื่อให้ผู้บริโภคตระหนักรู้ความปลอดภัยของเนื้อโค ๓. ด้านการสร้างแรงจูงใจ • จัดอบรมให้ความรู้กับผู้ประกอบการเกี่ยวกับทำโรงฆ่าที่ได้มาตรฐาน • ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้โรงฆ่าที่ได้มาตรฐานในจังหวัดให้เป็นที่รู้จัก

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ผลักดันการเพิ่มปริมาณและคุณภาพโคเนื้อ

ประเด็นการพัฒนา	แนวทางการพัฒนา	มาตรการตามแผน
๒. ผลักดันการเพิ่มปริมาณและคุณภาพโคเนื้อ	๒.๑ พัฒนาปรับปรุงสายพันธุ์โคเนื้อทั้งระบบเพื่อตอบสนองตลาดโคเนื้อทุกระดับ	๑. ด้านเทคโนโลยี - พัฒนาสายพันธุ์โคเนื้อที่มีอยู่เดิมให้มีประสิทธิภาพเหมาะสม/พัฒนาน้ำเชื้อและตัวอ่อนที่มีอยู่ให้มีศักยภาพในเชิงพาณิชย์ ๒. การบริหารจัดการ - สนับสนุนพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์โคที่ได้ปรับปรุงพันธุ์แล้วในประเทศ ให้เป็นไปตามความต้องการของเกษตรกรและตลาดรับซื้อ - ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีผสมเทียมในฟาร์มเกษตรกรหรือผู้ประกอบการ - ขึ้นทะเบียน (NID) ลูกโคเกิดใหม่ที่ได้จากพ่อพันธุ์โค แม่พันธุ์โค น้ำเชื้อโค ตัวอ่อนพันธุ์ดี รับรองพันธุ์ - ส่งเสริมถ่ายทอดความรู้ และสนับสนุนการเลี้ยงขุนโคนมเพศผู้ เพื่อเพิ่มผลผลิตเนื้อโคกรณีที่มีปริมาณโคเนื้อไม่เพียงพอ ๓. การสร้างแรงจูงใจ - บูรณาการร่วมกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารพาณิชย์ กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันให้กับเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร
	๒.๒ การสร้างความมั่นคงในอาชีพให้แก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๑. ด้านเทคโนโลยี - การสร้าง พัฒนา ปรับปรุงระบบ BIG Data ฐานข้อมูลสารสนเทศโคเนื้อตลอดห่วงโซ่ให้มีความถูกต้อง เป็นปัจจุบัน ๒. ด้านการบริหารจัดการ - กำหนดพื้นที่ความเหมาะสมการเลี้ยงโคเนื้อและกิจการที่เกี่ยวข้อง โดยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่และส่วนกลาง - ส่งเสริม รวบรวมเกษตรกรจัดตั้งเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน องค์กรเกษตรกร สหกรณ์ เพื่อเพิ่ม

ประเด็นการพัฒนา	แนวทางการพัฒนา	มาตรการตามแผน
		อำนาจในการต่อรองการซื้อปัจจัยการผลิต การกำหนดราคา • สนับสนุนเครื่องมือ เทคโนโลยี ความรู้ทางงานวิจัย นวัตกรรม งานวิชาการ เพื่อการขับเคลื่อนเนื้อทั้งระบบ
	๒.๓ การสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่การผลิต และการสร้างโอกาสจากเนื้อนำเข้า	๑. ด้านเทคโนโลยี • สนับสนุนการวิจัยด้านนวัตกรรมการเลี้ยงในระดับฟาร์ม เช่น Natural Beef/Grass Fed Beef/Organic Beef /ระบบการเลี้ยงที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการโรงฆ่าแบบ Zero waste เป็นต้น ๒. การบริหารจัดการ • พัฒนาอุตสาหกรรมต้นทางเนื้อโค โดยสร้างความแตกต่างความหลากหลายในคุณภาพเนื้อโค • พัฒนาอุตสาหกรรมกลางทาง เพิ่มมูลค่าเนื้อโคด้วยเทคโนโลยีนวัตกรรมการตัดแต่งแปรรูปเนื้อโค ใช้ประโยชน์จากโรงฆ่าแบบครบวงจร • พัฒนาอุตสาหกรรมปลายทาง (Processing/Meat Product Development) การบริการอาหาร ซึ่งทำให้เกิดมูลค่าเพิ่ม • พัฒนาอุตสาหกรรมฟอกหนัง ระบบการจัดเก็บการรวบรวมผลผลิตได้ (เลือด หนัง กระดูก) เพื่อรักษาคุณภาพ • สนับสนุนเมนูอาหารจากเนื้อโค (From Farm To Tabel) • การสร้าง Brand เนื้อโคชุมพร ที่เป็นอัตลักษณ์ รสชาติเฉพาะ ๓. การสร้างแรงจูงใจ • ส่งเสริมการจัดประกวดโคเนื้อ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ กระตุ้นเศรษฐกิจเนื้อโคให้เป็นที่รู้จัก

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อ พัฒนาผลิตภัณฑ์ และสร้างอัตลักษณ์เนื้อโคขุนพร

ประเด็นการพัฒนา	แนวทางการพัฒนา	มาตรการตามแผน
๓. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อ พัฒนาผลิตภัณฑ์ และสร้างอัตลักษณ์เนื้อโคขุนพร	๓.๑ การใช้เทคโนโลยี/นวัตกรรมเพื่อเพิ่มปริมาณ คุณภาพ และประสิทธิภาพ (ลดต้นทุน) การผลิตวัตถุดิบอาหารโคเนื้อ	๑. ด้านเทคโนโลยี • ส่งเสริมงานวิจัย นวัตกรรมอาหารโคเพื่อลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มคุณภาพโค เช่น เปลือกทุเรียนหมัก และเชื่อมโยงกับเครื่องจักรกลการเกษตรให้กลุ่มที่มีศักยภาพ ๒. การบริหารจัดการ • ยกระดับแปลงใหญ่พืชอาหารสัตว์ เพื่อลดต้นทุนการผลิต • พัฒนาอาชีพการผลิตวัตถุดิบอาหารสัตว์/พืชอาหารสัตว์ให้มีประสิทธิภาพมีความมั่นคงและยั่งยืน • สนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเป็นอาหารโค เช่น ทางปาล์มน้ำมันสับ เปลือกทุเรียน เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ๓. การสร้างแรงจูงใจ • สนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำให้กลุ่มเกษตรกรที่มีความพร้อมเพื่อพัฒนาด้านการผลิตอาหารสัตว์
	๓.๒ การใช้ประโยชน์นวัตกรรมอาหารสัตว์และระบบการจัดการให้อาหารโคเนื้อ	๑. ด้านเทคโนโลยี • ส่งเสริมการวิจัยและการใช้นวัตกรรม/เทคโนโลยีด้านอาหารและจัดการให้อาหารโคเนื้อแม่นยำ ๒. การบริหารจัดการ • สนับสนุนองค์ความรู้เทคโนโลยีงานวิชาการ ด้านการผลิตพืชอาหารคุณภาพดีสำหรับใช้เอง • สร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน/สหกรณ์ผู้เลี้ยงโคเนื้อเพื่อเพิ่มอำนาจในการต่อรองซื้อ/ขายอาหารโคเนื้อ • ส่งเสริม สนับสนุนให้มีศูนย์อาหารสัตว์ชุมชนที่มีความเข้มแข็งในพื้นที่จังหวัด

ประเด็นการพัฒนา	แนวทางการพัฒนา	มาตรการตามแผน
	๓.๓ สร้างมูลค่าเพิ่มโคเนื้อและเพิ่มช่องทางการจำหน่ายและค้นหาตลาดใหม่	๑. ด้านเทคโนโลยี • ส่งเสริมวิจัยและพัฒนาช่องทางตลาด การสร้างแบรนด์ การกระจายเนื้อโคทั้งในจังหวัด/ประเทศ ๒. การบริหารจัดการ • สนับสนุนการสร้างแบรนด์โคเนื้อคุณภาพให้เป็นที่รู้จัก • พัฒนาผลิตภัณฑ์เนื้อโคจาก ๓ กลุ่มผลิตภัณฑ์ คือ กลุ่มเนื้อโคขุนคุณภาพเกรดไขมันแทรก กลุ่มเนื้อโคขุนไม่เน้นไขมันแทรก และกลุ่มโคเนื้อธรรมชาติ • สนับสนุนช่องทางตลาดผ่านแพลตฟอร์มต่างๆ และ Modern Trade • ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์โคเนื้อ เนื้อโคผลิตภัณฑ์จากเนื้อโคแบบเชิงรุก ผ่านโครงการต่างๆ ในพื้นที่จังหวัด/ประเทศ

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายธราพงษ์ มีมุสิทธิ์	เกษตรและสหกรณ์จังหวัดชุมพร
นางสาวศุภลักษณ์ เสถียรภูมิกุล	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ หัวหน้ากลุ่มสารสนเทศการเกษตร

ผู้จัดทำ

นางสาวศุภลักษณ์ เสถียรภูมิกุล	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ หัวหน้ากลุ่มสารสนเทศการเกษตร
นางสาวโสมสิริ ไกรขาว	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชุมพร
โทร ๐ ๗๗๕๐ ๖๓๘๑, โทร/โทรสาร ๐ ๗๗๕๐ ๖๔๘๔
E – mail : paco_cpn@opsmoac.go.th
<http://www.moac-info.net/Chumphon/>

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชุมพร

